

BIDRAG
TILL
SVERIGES OFFICIELA STATISTIK

---

s) ALLMÄNNA ARBETEN. 20.

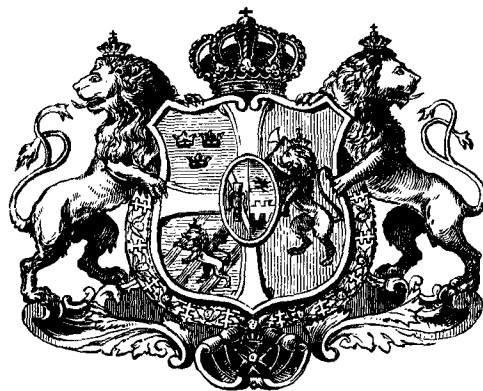

VÄG- OCH VATTENBYGGNADSTYRELSSENS

UNDERDÅNIGA BERÄTTELSE

FÖR ÅRET

1891.

STOCKHOLM
IVAR HÆGGSTRÖMS BOKTRYCKERI
1892.

INLEDNING

TILL

Bidrag till Sveriges officiella statistik. S, Allmänna arbeten. – Stockholm : P.A. Norstedt & söner, 1873-1911.

Täckningsår: 1872-1910 = 1-39.

Den underdåniga berättelsen angående allmänna arbetens anläggning och underhåll avgavs av Styrelsen för allmänna väg- och vattenbyggnader för åren 1872-1883 samt av Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen för åren 1884-1910.

Efterföljare:

Allmänna väg- och vattenbyggnader / av Kungl. Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen. – Stockholm : Ivar Hæggström, 1913-1940. – (Sveriges officiella statistik).

Täckningsår: År 1911-1939.

BIDRAG
TILL
SVERIGES OFFICIELA STATISTIK

---

s) ALLMÄNNA ARBETEN. 20.

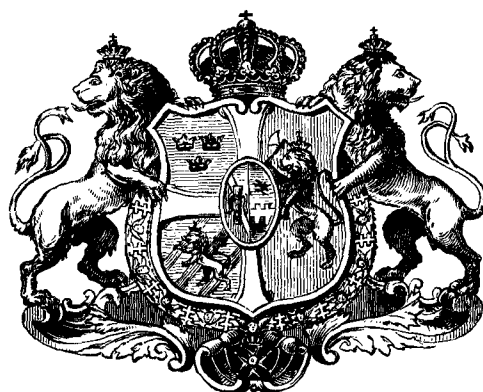

VÄG- OCH VATTENBYGGNADSTYRELSSENS

UNDERDÅNIGA BERÄTTELSE

FÖR ÅRET

1891.

STOCKHOLM
IVAR HÆGGSTRÖMS BOKTRYCKERI
1892.

Innehållsförteckning.

Underdånig berättelse.	Sid.
Styrelsen	2.
Statsbidrag beviljade för år 1891 till:	
A. Våganläggningar och vägförbättringar	2.
B. Hamn- och brobyggnader samt vattenkommunikationer ..	4.
C. Sjösänkningar och andra vattenaftappningsföretag	4.
D. Jernvägsbyggnader	6.
E. Diverse arbeten	7.
Koncessionerade jernvägar år 1891	8.
För trafik öppnade jernvägar år 1891	8.
Jernvägar, för hvilka intyg för lagfart under år 1891 meddelats	8.
Redogörelse för de under Väg- och Vattenbyggnadsstyrelsens di-	
rekta förvaltning under år 1891 ställda medel	8.
A. Inspektioner å vägarbeten	9.
Godkända vägarbeten	16.
B. I. Inspektioner å hamnarbeten	17.
II. D:o å brobyggnader	20.
III. D:o å kanaler och farleder	21.
Godkända bro- och farledsrensingsarbeten	22.
C. Inspektioner å vattenaftappningsarbeten	22.
Godkända vattenaftappningsarbeten	31.
D. Inspektioner å jernvägar	33.

Bilagor.

1. Omlagda, förbättrade eller nyanlagda vägar, som från och med 1841 till och med 1891 åtnjutit statsunderstöd	49.
2. Beräknad medelkostnad för en meter omlagd eller nyanlagd väg under senast förflutna fem åren	50.
3. Vattenaftappningar, som från och med 1841 till och med 1891 åtnjutit statsunderstöd	51.
4. Beräknad medelkostnad för en hektar förbättrad eller nyvunnen jord under senast förflutna fem åren	52.
5. Förteckning å de statsunderstöd, som åren 1841—1891 anvisats såsom dels anslag dels lån till under Väg- och Vattenbyggnadsstyrelsens kontroll stående arbeten	54.
6. Odling och jordförbättring, vunnen genom de arbetsföretag, som från och med 1884 erhållit understöd från odlingslånefonden	57.
7. Enskilda jernvägar, som till 1891 års utgång erhållit tillstånd att öppnas för allmän trafik	58.
8. Koncessionerade enskilda lokomotivbanor, dels under byggnad, dels ännu icke påbörjade vid 1891 års slut	66.
9. Förteckning å numera upphörda enskilda jernvägar	67.
10. Öfversigt af koncessionerade jernbanor med hänsyn till spårvidd, längd och rullande materiel, samt desamma tilldelade statsunderstöd	68.
11. Fördelning på särskilda län af för trafik öppnade, koncessionerade enskilda jernvägar vid 1891 års slut	70.
12. Fördelning på särskilda län af under byggnad varande enskilda jernvägar, samt koncessionerade, ännu icke påbörjade banor vid 1891 års slut	76.

Table des matières.

Rapport au Roi.	Pag.
L'Administration	2.
Subventions accordées en 1891 par l'État pour:	
A. Constructions et améliorations de routes	2.
B. Constructions de ports, de ponts et de communications par eau	4.
C. Abaissemens de niveau des eaux et autres travaux de dessèchement	4.
D. Constructions de chemins de fer privés	6.
E. Travaux divers	7.
Chemins de fer, concessionnés en 1891	8.
Chemins de fer privés ouverts au trafic en 1891	8.
Chemins de fer enregistrés en 1891 à la requête des propriétaires	8.
Compte-rendu des deniers placés en 1891 sous la disposition directe de l'Administration des ponts et chaussées	8.
A. Inspections de travaux de route	9.
Travaux de route approuvés après inspection	16.
B. I. Inspections de constructions de ports	17.
II. Inspections de constructions de ponts	20.
III. Inspections de canaux et de voies navigables	21.
Constructions de ponts et de voies navigables, approuvées après inspection	22.
C. Inspections de travaux de dessèchement	22.
Travaux de dessèchement approuvés après inspection	31.
D. Inspections de voies ferrées	33.

Annexes.

1. Rectifications, améliorations et constructions de routes avec subventions de l'État depuis 1841 jusqu'en 1891 inclusivement	49.
2. Coût moyen par mètre des routes construites ou réparées pendant les cinq dernières années	50.
3. Dessèchemens de toute nature exécutés avec des subventions de l'État depuis 1841 jusqu'en 1891 inclusivement	51.
4. Coût moyen par hectare des terrains améliorés ou exondés pendant les cinq dernières années	52.
5. Récapitulation des totaux des allocations ainsi que des subventions de l'État sous forme de prêts accordés dans la période de 1841—1891, pour les travaux soumis au contrôle de l'Administration des ponts et chaussées	54.
6. Cultures et améliorations du sol obtenues par les travaux réalisés, à partir de 1884 inclusivement, à l'aide de subventions provenant du fonds des cultures	57.
7. Lignes privées ouvertes au trafic après autorisation jusqu'en 1891 inclusivement	58.
8. Lignes privées concessionnées, pour locomotives, tant en construction que non commencées à la fin de l'année 1891 ..	66.
9. Liste des chemins de fer privés qui ont actuellement cessé d'exister comme tels	67.
10. Relevé général des lignes ferrées concessionnées ou non, par rapport à la largeur de voie, à la longueur et au matériel roulant, ainsi qu'aux subventions de l'État	68.
11. Répartition, par département, des chemins de fer privés concessionnés ouverts au trafic jusqu'en 1891 inclusivement	70.
12. Répartition, par département, des chemins de fer privés en voie de construction, ainsi que des lignes concessionnées, mais non encore commencées à la fin de 1891	76.

TILL KONUNGEN!

I enlighet med föreskrift i nådiga instruktionen den 28 September 1888 får Väg- och Vattenbyggnadsstyrelsen härmed afgifva underdånig berättelse om allt, som i afseende å sådana allmänna arbeten, hvarom uti § 1 af samma instruktion säges, blifvit under år 1891 i riket utfördt eller vid förrättade inspektioner förekommit; och får Styrelsen dervid under särskilda afdelningar lemna redogörelse för:

*Styrelsen,
Väganläggningar och vägförbättringar,
Hamn- och brobyggnader samt vattenkommunikationer,
Sjösänkningar och andra vattenaftappningsföretag,
Enskilda jernvägar, afsedda för allmän trafik,
Diverse arbeten, samt
Medelsförvaltningen.*

Styrelsen.

Då under år 1890 ingen väsentlig förändring i Styrelsens arbeten egt rum, visar deremot antalet handlagda mål och ärenden under år 1891 en ej obetydlig tillökning. Så utgjorde summan af inkomna mål 1,547 och antalet afgångna expeditioner uppgick till 1,423, hvilket i jemförelse med 1890 visar en tillökning i antalet utaf 186 af de förra och 77 af de senare.

Enligt Eders Kongl. Maj:ts nådiga bref af den 23 Maj 1890, har den samma år församlade Riksdagen ställt följande belopp till Eders Kongl. Maj:ts förfogande för 1891, nämligen för:

A. Väganläggningar och vägförbättringar.

1:o) För *anläggning af nya samt förbättring eller omläggning af backiga eller eljest mindre goda vägar* ett anslagsbelopp af 600,000 kronor, hvilken summa Eders Kongl. Maj:t, enligt nådiga bref af den 11 Juli 1890 samt 27 Februari, 22 Maj, 16 och 30 Oktober samt den 18 December 1891 täckts — med förklarande, att de af Riksdagen bestämda villkor och föreskrifter skola iakttagas — fördela till utförande af nedan antecknade väganläggningar och vägförbättringar, nämligen:

	Väglängd i nymil.	Beräknad kostnad.		Statsbidrag.	
		Kr.	ö.	Kr.	ö.
Blekinge län.					
Till omläggning vid Hokadals- och Lureliderna af vägen mellan Karlshamn och Hokadals skjutsstation	0:09	3,160	—	2,100	—
Till omläggning vid Kärrabols, Biskopsmåla och Nogeliderna af vägen mellan Jemshögs och Kyrkhults kyrkor.	0:57	22,809	—	15,200	—
Kristianstads län.					
Till förbättring af vägen vid Vegabacken i Gråmantorps socken mellan östra Ljungby och Åby gästgifvaregårdar ...	0:05	3,200	—	2,100	—
Till anläggning af den del af föreslagen ny väg mellan Trälshults by i Knäreds socken af Hallands län och Lärkeröds by i Tossjö socken af Kristianstads län, som sträcker sig från länsgränsen till Lärkeröd	0:43	22,600	—	15,000	—
Hallands län.					
Till anläggning af den del af sistnämnda väg, som sträcker sig från Hishult till vägen mellan Tureby och Vråkär.....	0:03	34,650	—	23,100	—
Göteborgs och Bohus län.					
Till anläggning af ny väg från östra Kålungersöd förbi Åker och Bäläteröd till Vrälunds gästgifvaregård i Orousts östra härad	0:43	14,294	—	9,500	—
Till omläggning och förbättring af den del af vägen från Presttorp till Henån å Oroust, som sträcker sig från Presttorp till Myckleby prestgård.....	0:49	19,200	—	12,800	—
Till omläggning och förbättring mellan Hylte och Spårhaga af vägen inom Askims socken	0:37	21,835	—	14,500	—
Transport	3:36	141,748	—	94,300	—

	Väglängd i nymil.	Beräknad kostnad.		Statsbidrag.	
		Kr.	ö.	Kr.	ö.
Transport	3:36	141,748	—	94,300	—
Elfsborgs län.					
Till anläggning af ny väg mellan Elfse-reds kyrka och Mårdaklefs sockengräns vid Lönhult	0:46	9,049	—	6,000	—
Till anläggning af ny väg mellan Eriks-stads jernvägsstation genom Grinstads socken till Kårebyn i Bolstads socken	0:00	32,466	—	21,600	—
Till omläggning och förbättring af vägen mellan Dalsjöfors qvarnar och hemmanet Öfrarp i Toarps socken och Ås härad	0:20	10,550	—	7,000	—
Värmlands län.					
Till omläggning och förbättring af vägen från Karlanda till Jösse härads gräns vid Skökebacken å delen mellan Tomten och häradsgränsen	0:24	15,760	—	10,500	—
Till omläggningar och förbättringar å vägen inom Jösse härad från Åmots jernvägsstation till Jernskogs sockengräns vid Skökebacken å den del, som ligger mellan östra Flogned och sockengränsen	0:61	16,540	—	11,000	—
Till omläggning och förbättring å vägen mellan Häns tull och Karlstad å den del, som ligger mellan torpet Hagmyrbacken i närheten af Nordmarks häradsgräns och Rudsbyn	0:05	32,540	—	21,600	—
Till anläggning af den del af tillämnad ny väg från Treskog i Gunnarskogs socken till Stråket i Eda socken, som ligger mellan Lyckan och Treskog	0:33	32,930	—	21,900	—
Östergötlands län.					
Till omläggning och förbättring inom Göstrings härad mellan Gäddehem och häradsgränsen vid Bleckenstad af vägen mellan Strålnäs och Mjölby jernvägsstationer	0:27	8,400	—	5,600	—
Till omläggning och förbättring af vägen mellan Stora Åby kyrka och gränsen mot Jönköpings län å delen mellan länsgränsen och skolhuset norr om Halfvare by	0:57	14,540	—	9,600	—
Till omläggning af häradsvägen förbi Lämnenäs i Risinge socken	0:08	4,500	—	3,000	—
Till anläggning af den del af ny väg mellan Oskarshäll och Timmergata i riktning mot Qvarsebo, som ligger mellan Oskarshäll och Fridsäter	0:59	12,200	—	8,100	—
Jönköpings län.					
Till anläggning af ny väg från Bredaryds jernvägsstation till Ryd i Anderstorps socken å delen mellan Eskilstorp och Ryd	0:10	22,000	—	14,600	—
Till omläggning af vägen mellan Torskinge kyrka och Forsheda i riktning förbi Rannäs	0:61	14,400	—	9,600	—
Till omläggning och förbättring af vägen mellan Hakarp och Vä i Refteleds socken	0:16	3,730	—	2,400	—
Kalmar län.					
Till omläggning och förbättring af vägen mellan Skruprike i Misterhults socken och Oskarshamn	0:78	25,030	—	16,600	—
Till omläggning och förbättring af vägen mellan Virserums kyrka och Vrånganäs	0:75	25,600	—	17,000	—
Skaraborgs län.					
Till anläggning och förbättring af väg från Fäbron förbi Stallberg till Bärneboda inom Malma och Södra Kedums socknar	0:35	15,450	—	10,300	—
Transport	12:01	437,433	—	290,700	—

	Väglängd i nymil.	Beräknad kostnad.		Statsbidrag.	
		Kr.	ö.	Kr.	ö.
Transport	12'91	437,433	—	290,700	—
Stockholms län.					
Till omläggning och förbättring af vägen inom Roslagskulla och Riala socknar	0'26	10,900	—	7,200	—
Till omläggning af vägen vid Kuggeby och Strandbackarne i Almunge socken	0'09	2,400	—	1,600	—
Södermanlands län.					
Till omläggning och förbättring af vägen mellan vestra Vingåkers och Österåkers kyrkor	0'59	20,300	—	13,300	—
Till omläggning och förbättring af vägen mellan Forssa bro och Katrineholms jernvägsstation å den del, som ligger mellan Forssa bro och Holmen	0'16	8,700	—	5,800	—
Örebro län.					
Till omläggning vid Kushällbacken af vägen mellan Ringaby och Glanshammars gåstgifvaregård i Ödeby socken	0'08	3,750	—	2,500	—
Till omläggning och förbättring mellan Fänsäter och Hågernäs af vägen från Ramsbergs kyrka till Forshammars jernvägsstation	0'15	3,870	—	2,500	—
Till omläggning af vägen vid Näfversta backe i Sköllersta härad	0'08	2,055	—	1,350	—
Vestmanlands län.					
Till omläggning å allmänna vägen mellan gränsen mot Kopparbergs län och Skinnskattebergs kyrka	0'42	15,390	—	10,200	—
Till omläggning och förbättring af allmänna vägen vid Sura kyrka	0'14	5,760	—	1) 3,431	02
Kopparbergs län.					
Till omläggning och förbättring af vägen från Leksand förbi Siljansnäs till Limå å delen mellan Öfvermo och Grytnäs	0'43	23,700	—	15,800	—
Vesternorrlands län²⁾.					
Till anläggning af den del af tillämnade vägen från Gagnets gåstgifvaregård i Helgums socken till Forse i Långsele socken, som sträcker sig mellan Helgums kyrka och Vestby	0'21	5,350	—	3,500	—
Till omläggning och förbättring af allmänna landsvägen från Njurunda kyrka till Njurunda sockens norra gräns å delen mellan Qvitsle by och gränsen	0'52	31,200	—	20,800	—
Till anläggning mellan Solbergs by och gränsen mot Vesterbottens län af ny väg i riktning från Anundsjö till Åsele kyrka	2'23	38,920	—	25,900	—
Till anläggning af ny väg från Selsjöns jernvägsstation till landsvägen mellan Resele och Sollefteå	0'38	12,200	—	8,100	—
Jemtlands län.					
Till anläggning af ny väg från Krokoms jernvägsstation till Lillholmsjö by i Föllinge socken å delen inom Nässkotts socken	0'63	15,700	—	10,450	—
Till anläggning å delen från Laxsjö till Vågbacken af ny väg mellan Laxsjö kapell och Föllinge kyrka	1'41	23,600	—	15,700	—
Transport	20'69	661,228	—	438,831	02

	Väglängd i nymil.	Beräknad kostnad.		Statsbidrag.	
		Kr.	ö.	Kr.	ö.
Transport	20'69	661,228	—	438,831	02
Till anläggning inom Frostvikens socken af den del af ny väg mellan Frostvikens och Ströms kyrkor, som ligger mellan Gäddede och Gussvattnet					
Till grusning af vägen från Gäddede i Frostvikens socken till riksgränsen mot Norge	0'87	23,210	—	15,400	—
	—	1,875	—	1,250	—
Vesterbottens län.					
Till anläggning af den del af ny väg från Sörböle vid Skellefteå stad till Ljusroten vid Burträsk, som sträcker sig från Burträsk sockengräns till Ljusroten	0'77	13,200	—	8,800	—
Till anläggning af ny väg från Åsele i riktning mot Anundsjö kyrka i Vesternorrlands län å delen mellan Stafseleån och länsgränsen	0'70	10,400	—	6,900	—
Till anläggning af ny väg från Vännäs kyrka genom Degerfors till Hvilan i Lycksele å delen från Granö bys norra område till närheten af Holmbäcken	1'50	33,200	—	22,100	—
Norrbottnens län.					
Till anläggning af ny väg mellan Elfsby kyrkby och Boden i Öfver Luleå socken å delen från Vändträsk till Boden	1'59	25,300	—	16,800	—
Till anläggning af utfartsväg från Hoflös m. fl. byar i Råneå socken till Strömsunds lastplats å delen från gamla kustlandsvägen vid Hvitå by till Högsö bys gräns	0'34	9,800	—	6,500	—
Till anläggning af den del af samma utfartsväg, som sträcker sig från gamla kustlandsvägen vid Hvitå by till gränsen mellan Afvalfors och Storåns	1'44	20,300	—	13,500	—
Till anläggning af ny väg från Storbacken till Murjiks jernvägsstation i Jokkmokks socken å delen mellan Storbacken och Auronapi	0'75	16,800	—	11,200	—
Till anläggning af den del af ny väg i riktning från Byske i Vesterbottens län till Siksjö i Norrbottens län, som ligger mellan länsgränsen och Siksjö	0'78	16,700	—	11,100	—
Till anläggning af den del af utfartsväg från Talljärn m. fl. byar inom Öfver Kalix socken, som faller mellan Bönelfven och Heden	1'34	19,380	—	11,600	—
Till anläggning af den del af ny väg från Björkfors i Neder Kalix socken till Karungi i Karl Gustafs socken, som faller mellan Keräsjoikki och Karungi	1'55	38,000	—	25,300	—
Till anläggning af den del af ny väg mellan Jokkmokks by och Kåbdalis inom Jokkmokks socken, som sträcker sig från Jokkmokk till Vajmat	1'56	30,000	—	1) 8,000	—
Till omläggning af vägen mellan Siksjö och Boksel i Arvidsjaurs socken utöfver förut anvisadt bidrag	—	2,420	—	2) 2,300	—
Summa	33'88	921,813	—	599,581	02

¹⁾ Dessutom 12,000 kronor från 1892 års fond.

²⁾ Kostnaden för hela företaget är 17,120 kronor, och från 1890 års fond anvisades till detsamma 9,100 kronor.

Summan af dessa anslag utgör 66'34 procent af hela det beräknade kostnadsbeloppet.

¹⁾ Anvisade beloppet var 3,800 kronor; men enär vid utförandet verkliga kostnaden understeg den beräknade nedsattes bidraget till här utförda belopp.

²⁾ Utom de här uppgifna bidragen var sådant anvisadt till ytterligare ett företag inom länet, men sedan vederbörande afsagt sig detta, blef beloppet disponerat för andra vägarbeten.

B. Hamn- och brobyggnader samt vattenkommunikationer.

2:o) För understödjande af brobyggnader och mindre hamnbyggnader samt upprepningar af åar och farleder ett anslag af 150,000 kronor, som genom nådiga brefven af den 31 December 1890 och 26 Juni 1891 tilldelats nedan stående arbetsföretag, nämligen:

	Beräknad kostnad.		Beviljad statsbidrag.	
	Kr.	öre.	Kr.	öre.
Till utvidgning och fördjupning af hamnen vid Råå fiskeläge i Raus socken af Malmöhus län (utöfver det belopp 5,600 kronor, som anvisats från 1890 års fond).....	21,000	—	8,400	—
Till förstärkning och fördjupning af hamnen vid Käseberga fiskeläge i Valleberga socken af Kristianstads län.....	37,300	—	24,800	—
Till förbättring och förstärkning af Sandvikens hamn i Persnäs socken på Öland (utöfver det belopp 38,900 kronor, som anvisats från 1892 års fond).....	118,400	—	40,000	—
Till fördjupning af Mölle hamn i Brunnby socken af Malmöhus län.....	20,000	—	13,300	—
Till förstärkning och förbättring af hamnen vid Alabodarnes fiskeläge i Glumslöfs socken af Malmöhus län (utöfver det belopp, 25,400 kronor, som anvisats från 1892 års fond)....	60,000	—	14,600	—
Till iståndsättande af Röhälla hamn i Glömminge socken på Öland.....	8,500	—	5,600	—
Till fortsättning och fullbordande af bro öfver Indalselfven vid Söre i Lits socken af Jemtlands län (till hvilkens påbörjande 30,000 kronor anvisades från 1890 års fond).....	110,000	—	43,300	—
Summa	375,200	—	150,000	—

Statsbidragen uppgå således till 66.60 procent af det beräknade kostnadsbeloppet.

C. Sjösänkings- och andra vattenaftappningsföretag.

3:o) För understödjande medelst anslag utan återbetalningskyldighet af torrläggning utaf sådana vattensjuka marker, som utan att kunna med fördel odlas sprida frostskador öfver omgifvande nejd, ett belopp af 50,000 kronor, som enligt nådiga brefven af den 31 December 1890 samt 22 Maj, 10 Juli och 13 November 1891 fördelats mellan nedan nämnda företag, nämligen:

	Vattenbefriad areal.	Beräknad kostnad.		Beviljad statsbidrag.	
		Kr.	öre.	Kr.	öre.
Elfsborgs län.					
Till afdikning af en frostförande mosse, tillhörande hemmanet $\frac{1}{8}$ mantal Mossabo i Häcksviks socken af Kinds härad.....	42.23	3,600	—	1,200	—
Upsala län.					
Till afdikning af frostförande myrmarker, tillhörande Djurby och Graneberg samt Kromsta, Skillinge och Hallarby byar i Litslena socken af Trögds härad.....	74.48	6,400	—	2,100	—
Transport	116.71	10,000	—	3,300	—

	Vattenbefriad areal.	Beräknad kostnad.		Beviljad statsbidrag.	
	hektar.	Kr.	öre.	Kr.	öre.
Transport	116.71	10,000	—	3,300	—
Kopparbergs län.					
Till utdikning af frostförande sankmarker i Quartjärnsmyren och Tomsmyren, tillhörande Blybergs by i Elfdalens socken och Elfdals tingslag.....	40.69	4,500	—	1,500	—
Vesternorrlands län.					
Till afdikning af frostförande myrmarker inom Källoms by uti Sidensjö socken af Nätra tingslag.....	4.57	1,345	—	400	—
Jemtlands län.					
Till afdikning af frostförande myrmarker inom byarne östra och vestra Röde samt Viken i Alsens socken af Offerdals tingslag (utöfver det bidrag, 1,410 kronor, som anvisats från 1890 års medel).....	60.57	7,975	—	1,190	—
Till afdikning af frostförande myrmarker inom byarne Häste och Trusta i Rödöns socken och tingslag.....	98.43	15,580	—	5,100	—
Till afdikning af frostförande myrmarker inom Åse by i Alsens socken och Offerdals tingslag.....	51.48	3,400	—	1,100	—
Till afdikning af frostförande myrar inom Laxvikens by i Laxsjö socken, Lits tingslag.....	160.46	5,810	—	1,900	—
Till afdikning af frostförande myrmarker inom Tjurvattnets by i Laxsjö socken, Lits tingslag.....	58.56	3,895	—	1,290	—
Till utdikning af frostförande myrmarker inom Mattmars by i Mattmars socken af Offerdals tingslag.....	156.54	6,935	—	2,300	—
Till afdikning af frostförande myrar inom Namns by uti Frösö socken af Sunne tingslag.....	134.87	10,515	—	3,500	—
Till afdikning af frostförande myrmarker inom Valne by i Alsens socken och Offerdals tingslag (förutom ett bidrag af 4,880 kronor, som anvisats att utgå från 1892 års fond).....	163.05	21,560	—	2,120	—
Vesterbottens län.					
Till utdikning af frostförande marker inom Långsele by i Örtträks socken af Lycksele lappmarks tingslag.....	85.37	10,200	—	3,400	—
Till afdikning af frostförande myrar vid Kokträks by inom Malå socken i Norsjö och Malå tingslag.....	190.55	7,600	—	2,500	—
Till utdikning af frostförande marker inom Selsmors och Hållfors byar i Byske socken af Skellefteå tingslag.....	26.05	4,200	—	1,400	—
Till afdikning af frostförande marker inom Villvattnets by i Burträks socken och tingslag.....	96.08	12,000	—	4,000	—
Till utdikning af frostförande marker inom byarne Södra Bodbyn, Svarttjärn och Småbacka i Burträks socken och tingslag.....	341.24	33,859	—	11,200	—
Till afdikning af frostförande myrar inom Sikeå by i Bygdeå socken och tingslag.....	53.28	2,730	—	900	—
Till utdikning af frostförande mossmark, tillhörande hemmanet Granberget i Bygdeå socken och tingslag.....	30.02	1,300	—	400	—
Norrbottnens län.					
Till utdikning af frostförande marker vid Aminnei Öfver Luleå socken och tingslag.....	40.40	7,500	—	2,500	—
Summa	1908.92	170,904	—	50,000	—

Den beräknade kostnaden för torrlagd mark uppgår till 89.05 kronor för hektar, och som statsbidrag har här af erhållits 32.94 procent eller 29.48 kronor för hektar.

4:o) För understödjande medelst lån af sankta trakters odling ett belopp af 1,000,000 kronor. Häraf har Eders Kongl. Maj:t enligt särskilda nådiga bref af den 23 Januari, 10 Juli, 13 November och 11 December 1891 täckts anvisa nedan nämnda lånebidrag, nämligen:

	Vatten- befriad areal.	Beräknad kostnad för afdikning.		Beräknad kostnad för odling.		Beviljad lånebidrag.	
	hektar.	Kr.	ö.	Kr.	ö.	Kr.	ö.
Kronobergs län.							
Till afdikning och odling af mark, tillhörande byarne Benestad och Blädinge i Aringsås och Blädinge socknar af Allbo härad	45·02	4,870	—	897	—	4,000	—
Kristianstads län.							
Till afdikning och odling af vattenskadad mark, tillhörande Killeboda gård, utgörande $\frac{1}{2}$ mantal n:o 1 Killeboda och $\frac{3}{4}$ mantal n:o 1 Rynnarps i Loshults socken af Östra Göinge härad	40·40	7,000	—	2,320	48	7,000	—
Malmöhus län.							
Till afdikning och odling af vattenskadade marker, tillhörande Öja gård och hemman i Öja och Stora Herrestads byar uti Öja och Herrestads socknar af Herrestads härad	232·64	28,463	14	22,125	90	28,400	—
Till sänkning af Kranesjön och uttappning af Silfåkrasjön samt afdikning och odling af sank mark, tillhörande hemmanen Silfåkra och Qvinnevad i Silfåkra socken, Vestra Tvet, Hellestad och Skrifvaremöllan n:o 1 i Hellestads socken samt Refvinge i Refvinge socken af Torna härad	756·80	66,218	83	19,920	43	66,200	—
Hallands län.							
Till afdikning och odling af vattenskadade marker, tillhörande hemmanen Blixtorp, Särestad, Slätten och Prestgården uti Årstad socken samt Boarp i Slöinge socken af Årstad härad	80·16	7,400	—	2,791	40	7,400	—
Göteborgs och Bohus län.							
Till sänkning af Borgensjön samt afdikning och odling af mark, tillhörande hemmanen Borgen, Stenserd, Kråkhult, Södra Söbbhult och Norra Söbbhult i Hede socken af Sörbygdens härad	24·43	2,190	—	2,063	60	2,000	—
Elfsborgs län.							
Till torrläggning och odling af vattenskadade marker, tillhörande hemmanen Ähnet, Uddetorp, Riddaretorp, Smedgården och Qvinneestads kyrkoherdeboställe i Qvinneestads socken samt Lilla Åby, Stora Åby, Holsendal, Landa Lillegård och Landa Storegård i Landa socken inom Gäsene och Kullings härad	86·77	24,000	—	10,761	10	24,000	—
Transport	1,266·22	140,141	97	60,879	91	139,000	—

	Vatten- befriad areal.	Beräknad kostnad för afdikning.		Beräknad kostnad för odling.		Beviljad lånebidrag.	
	hektar.	Kr.	ö.	Kr.	ö.	Kr.	ö.
Transport	1,266·22	140,141	97	60,879	91	139,000	—
Till sänkning af Röbackaån samt afdikning och odling af vattensjuka marker, tillhörande hemmanen Kilanda och Bräcke i Kilanda socken samt Röbacka jemte Ölanda båtsmanstorp, Krogstorp Vestergården och Östergården samt Ölanda Nohlgården i Starrkärrs socken af Ahle härad	36·08	16,100	—	1,865	—	14,000	—
Kalmar län.							
Till afdikning och odling af sankta marker, tillhörande Triabo, Holm, Stora Änhult och Rås byar i Virserums socken af Äspelands härad	33·57	4,100	—	3,100	—	4,100	—
Till reglering af Oknebacken för torrläggning och odling af sankta marker, tillhörande Oknebackens by och indragna militiebostället Kronobäck i Mönsterås socken af Strands härad	26·00	3,510	—	1,850	—	3,500	—
Till afdikning och odling af mark, tillhörande byarne Triberga och Hulterstad samt Hulterstads prestgård i Hulterstads socken af Ölands södra mot	75·84	15,400	—	5,800	—	15,400	—
Till afdikning och odling af mark, tillhörande Eskelsmosse, Nyby och Hagelstad i Källa socken samt Gudesjö i Högby socken af Ölands norra mot	104·15	7,700	—	9,000	—	7,700	—
Till invallning, afdikning och odling af Storängen, tillhörande hemmanet Emtöholm i Dalhems socken och Norra Tjusträ härad	18·00	3,545	96	632	60	3,500	—
Till reglering af Emån mellan Kyrkebron och Burseström för torrläggning af vattenskadade marker, tillhörande Torp, Odensvi, Kålserum, Staby, Hammarby, Ekeby, Gillberga, Högsholm, Högby, Huseby, Alekärr, Berga, Bondberga, Kalfvenäs, Hanåsa, Ruda, Åsebo, Holmen och Virstad i Högby socken samt Fliseryd, Bankeberg, Ekhult, Möckhult, Idehult, Skärshult, Qvillegårde, Pilsö, Qvarntorp, Högstrum, Slåthult och Gubbemåla i Fliseryds socken af Handbörds härad	906·48	351,000	—	86,000	—	351,000	—
Gotlands län.							
Till afdikning och odling af Lunds myr, tillhörande hemmanen Krämplösa och Koparfve i Hejde socken, Bjers, Vesterby kommunisterboställe och Krassa i Guldrupe socken samt Sorby i Väte socken inom södra och norra häradet	241·43	16,120	—	6,726	80	16,100	—
Till afdikning och odling af den del af Nordermyr, som tillhör hemmanen Lunds,							
Transport	2,707·77	557,617	93	175,854	31	554,300	—

	Vatten- befriad areal.	Beräknad kostnad för afdikning.		Beräknad kostnad för odling.		Beviljad lånebidrag.	
	hektar.	Kr.	ö.	Kr.	ö.	Kr.	ö.
Transport	2,707.77	557,617	93	175,854	31	554,300	—
Medebys, Stora Myre, Pajse, Qvie, Stora Roms och Snald- arve i Martebo socken inom norra häradet	351.93	10,600	—	10,488	48	10,600	—
Skaraborgs län.							
Till afdikning och odling af vattenskadade marker, till- hörande hemmanen Orrleka och Kaggerstorp i Fröjered- socken af Vartofta härad...	34.66	5,900	—	1,656	10	5,900	—
Till afdikning och odling af vattenskadade marker, till- hörande hemmanen Görhult, Dykärr, Qvill, Hallebo, Möl- lekullen och Gölan i Håbo- socken af Vartofta härad...	43.49	4,000	—	1,567	50	4,000	—
Stockholms län.							
Till afdikning och odling af vattenskadade marker, till- hörande Husby, Stenby, Mäl- sta, Hönsgårde, Lilla Vallby, Lundby boställe, Valkeby, Krogsta, Gålna urfjell, Nibble boställe, Bista boställe och Vidbo utjord, Norrby fidei- kommiss, Ulfsta, Tibble och Hjelmsta utjordar, Husby klockareboställes utjord, Skogsby urfjell, Qvalsta ut- jord, Vallox-Säby utjord och Ledinge urfjell inom Husby- Långhundra och Vidbo sock- nar af Långhundra och So- minghundra härad	327.09	27,958	51	25,794	—	24,000	—
Till afdikning och odling af vattenskadade marker, till- hörande Täby prestgård samt hemmanen Täby, Karby och Skogberga i Täby socken af Danderyds skeppslag	46.92	3,350	—	274	—	3,300	—
Till sänkning af Råfsjön samt torrläggning och odling af mark, tillhörande Råby by i Lohärads socken af Ly- hundra härad	40.80	3,920	—	1,389	—	3,900	—
Till sänkning af Norrsjön samt afdikning och odling af vat- tenskadad mark, tillhörande hemman i Öfersöderby by och fideikommisssegendomen Noor inom Roslagsbro soc- ken af Bro och Vätö skepps- lag	54.17	7,650	—	3,069	—	7,600	—
Södermanlands län.							
Till sänkning af sjöarne Ekna- ren och Kappstasjön samt afdikning och odling af vat- tenskadade marker, tillhö- rande hemmanen och byarne Ånsla, Kappsta, Stora Lund- by, Svista, Örsta, Torpsmel- langård, Lundby fideikom- miss, Sanda, Vålfvestalund, Lilla Vålfvesta, Vålfvesta Vestergård och Östergård i Lids socken, indragna mi- litiebostället Landshammar i Spelviks socken och in- dragna militiebostället Ede- by, Juresta, Värland mellan-							
Transport	3,606.83	620,996	44	220,042	39	613,600	—

	Vatten- befriad areal.	Beräknad kostnad för afdikning.		Beräknad kostnad för odling.		Beviljad lånebidrag.	
	hektar.	Kr.	ö.	Kr.	ö.	Kr.	ö.
Transport	3,606.83	620,996	44	220,042	39	613,600	—
gården och Värland norr- gården i Ludgo socken samt Lindö, Runtuna by och Run- tuna kommunerboställe in- om Runtuna socken af Rönö härad	154.86	56,762	—	6,194	40	56,700	—
Vestmanlands län.							
Till utdikning och odling af sanka marker, tillhörande egendomen Tomta i Rom- fartuna socken och Norrbo härad	196.18	9,600	—	5,500	—	9,600	—
Summa ¹⁾	3,957.87	687,358	44	231,736	79	679,900	—

Den beräknade kostnaden för torrläggningen uppgår i medel-
tal till 173.64 kronor, hvaraf såsom statsbidrag anvisats 98.92
procent, eller 171.78 kronor för hektar.

D. Jernvägsbyggnader.

Enskilda jernvägar.

Af det belopp, 5,000,000 kronor, som 1886 års Riksdag
anvisat till understödande af enskilda jernvägsanläggningar med
1,000,000 kronor under hvartera af åren 1887—1891, har Eders
Kongl. Maj:t genom särskilda nådiga beslut af den 22 Oktober
1886, 4 och 14 Februari, 26 Mars, 6 Maj och 16 September
1887, 11 Maj, 10 och 26 Oktober 1888 samt 7 Juli och 12
Oktober 1889 tilldelat nedan stående jernvägar lån till följande
belopp. (Se tabellen å nästa sida.)

De statsbidrag, som under år 1891 såsom *lån* utgått till
enskilda jernvägars byggande, uppgå sålunda till 1,000,000
kronor.

Uti nådigt bref den 7 Juni 1889 har Eders Kongl. Maj:t
för jernvägsanläggning mellan Klippan och Röstånga, förutom
ofvan nämnda lånebidrag, beviljat ett anslag af 50,000 kronor
att af Arméförvaltningen utbetalas, sedan jernvägen med dertill
hörande, såsom vilkor för anslaget erhållande föreskrifna, sär-
skilda arbeten och anordningar blifvit afsynad och godkänd.

Genom nådigt bref den 29 Maj 1891 har Eders Kongl.
Maj:t delgifvit Styrelsen, att samma års Riksdag dels beviljat
ett låneunderstöd af 2,350,000 kronor, att utgå med ena hälften
år 1892 och andra hälften år 1893, för anläggning af jernväg
mellan Hernösand och Sollefteå och dels ställt till Eders Kongl.
Maj:ts disposition ett extra anslag af 5,000,000 kronor att utgå
under 5 år från och med år 1892 med 1,000,000 kronor årligen.
Af detta senare belopp har Eders Kongl. Maj:t genom nådigt
beslut den 6 November 1891 tilldelat Norra Södermanlands jern-
vägsaktiebolag 1,800,000 kronor.

¹⁾ Förutom de förenämnda var derjemte ett bidrag af 1,300 kronor an-
visadt för ett odlingsföretag inom Gotlands län, men är detta bidrag indraget
enligt nådiga brefvet af den 25 September 1891.

Jernvägarnes namn.	Väg- längd. km.	Spår- vidd. meter.	Fastställd kostnad. Kr.	Beviljad lån, bestämmt att utgå åren				Summa lån. Kr.	Förhållande i % mellan beviljad lån och beräknad kostnad.
				1887	1888	1889	1890		
Skara—Kinnekulle—Venera	30.1	0.89	648,400	165,000	85,000	74,000	—	324,000	50
Karlsdal—Grythytted	35.9	1.435	704,000	170,000	90,000	81,000	—	341,000	48.4
Halmstad—Bolmen ¹⁾	64.0	1.067	1,630,000	415,000	225,000	184,915	—	824,915	50
Karlshamn—Gullbärna ²⁾ (af mellersta Blekinge jernväg)	63.0	1.067	2,240,500	250,000	400,000	470,250	—	1,120,250	50
Vadstena—Ödeshög	32.8	0.89	623,270	—	100,000	100,000	—	300,000	48.1
Falun—Rättvik ³⁾	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Mora—Persberg med bilana	189.5	1.435	6,120,000	—	100,000	89,835	310,165	500,000	16.3
Vittsjö—Hessleholm ⁴⁾	22.3	1.435	808,000	—	—	—	210,000	194,000	50
Mariefstad—Gösaåter	28.0	0.89	610,000	—	—	—	175,000	130,000	50
Klippan—Röstänga	18.7	1.435	580,000	—	—	—	204,835	85,165	50
Björndalsbron—Munkfors	14.7	0.89	266,000	—	—	—	—	90,835	34.1
Summa	505.0	—	14,250,170	1,000,000	1,000,000	1,000,000	1,000,000	5,000,000	—

¹⁾ Genom nädligt bref den 12 Maj 1888 erhöi denna jernväg på vissa vilkor befrielse från att anlägga sidospår till sjön Unnen, hvarigenom lånesumman minskades med 85 kronor.

²⁾ Denna jernväg med bispår var ursprungligen beräknad att blifva 70.4 km. lång samt kosta 2,257,560 kronor, och hade Eders Kongl. Maj:t den 22 Oktober 1886 beviljat densamma ett lånebidrag af 1,125,000 kronor; men genom ändring af planen enligt nädligt bref den 16 September 1887 hafva ofvan upptagna siffror blifvit gällande.

³⁾ Falun—Rättviks jernväg erhöi den 6 Maj 1887 ett lånebidrag af 850,000 kronor; men den 6 April 1888 erhöi Styrelsen från Civildepartementet meddelande, att bolaget anmält sig ej vara i tillfälle att mottaga det beviljade lånet.

⁴⁾ Den 12 Oktober 1889 erhöi denna jernväg nädligt tillstånd att inskränka antalet personvagnar, hvarigenom lånesumman minskades med 6,000 kronor.

arbeten å Tranebergs, Nockeby och Drottningholms broar, belägna å allmänna landsvägen mellan Stockholm och Drottningholm, enligt nådiga brefvet af den 31 Oktober 1890 ett belopp af 6,013 kronor, hvaraf användts 5,561 kronor 71 öre.

2:o) Att utgå af Almare Stäkets bros arrendemedel till reparation af bron, enligt nådiga brefvet af den 10 April 1891 ett belopp af 10,300 kronor.

Att utgå af Riksstatsens Sjette Hufvudtitel:

3:o) dels för anläggning af den del af vinterväg mellan Qvikkjokk och Jokkmokk, som faller inom Jokkmokks socken af Norrbottens län, enligt nådiga brefvet af den 7 Augusti 1890 ett belopp af 3,000 kronor utöfver de bidrag af resp. 3,000 kronor och 3,700 kronor, som för samma ändamål skola utgå under innevarande och nästkommande år och

4:o) dels för fullbordande af kanalisering af Kaskerströmmen mellan sjöarne Storafvan och Uddjaur i Norrbottens län, enligt nådiga brefvet af den 21 November 1890 ett belopp af 4,000 kronor utöfver det anslag af 2,500 kronor, som anvisats till utgående under 1890.

Det sammanlagda beloppet af de utaf Riksdagen till Eders Kongl. Maj:ts förfogande ställda medel, som redovisats under rubrikerna A, B, C och D utgör således 2,800,000 kronor, hvaraf 800,000 kronor såsom anslag utan återbetalningsskyldighet och 2,000,000 kronor såsom lån.

Af anslagsmedlen har Eders Kongl. Maj:t anvisat tillsammans 799,581 kronor 2 öre¹⁾ och af lånedelen 1,679,900 kronor¹⁾; om härtill läggas de under litt. E omförmälda bidragen, hvilka alla äro anslag utan återbetalningsskyldighet, uppgå således de under 1891 till allmänna arbeten under Väg- och Vattenbyggnadsstyrelsens kontroll beviljade bidragen tillsammans till 2,502,794 kronor 2 öre.

I afseende å vilkoren för tillgodonjutande af statsbidrag från de under A, B och C ofvan nämnda medel, som af 1890 års Riksdag anslagits, har under 1891 icke någon förändring egt rum i 1890 års bestämmelser, hvilka, beträffande anslagsmedlen, finnas intagna i Riksdagens underdåniga skrivelser af den 27 April 1881 (n:o 69), 11 Juni 1883 (n:o 67) och 7 Maj 1889 (n:o 43) och beträffande lån från odlingsfonden i Eders Kongl. Maj:ts nådiga kungörelse af den 27 April 1888. — För lån till jernvägsanläggningar hafva gäلت de af Eders Kongl. Maj:t fastställda bestämmelser, som finnas intagna i Riksdagens underdåniga skriftelse af den 5 Maj 1886.

Under 1891 hafva afslutats kontrakt om 51 vägarbeten, 5 brobyggnader, 6 hamnarbeten, 2 farledsrensingsarbeten samt 30 afdiknings- och odlingsföretag.

Beträffande påbörjandet och fortgången af så väl förestående nya som förut pågående arbeten vägar Styrelsen hänvisa till de i denna berättelse förekommande särskilda redogörelserna och i bilagorna lemnas en öfversigt öfver de anslags- och lånebelopp, som från och med 1841 tilldelats allmänna arbeten.

¹⁾ I dessa summor äro ej inräknade de anvisade bidrag, som under året indragits eller vid arbetets godkännande afräknats.

Förutom ofvan omförmälda medel, hvilka af Riksdagen för de angifna ändamålen anslagits, har Eders Kongl. Maj:t täckts anvisa nedan nämnda bidrag för:

E. Diverse arbeten.

1:o) Att af Eders Kongl. Maj:ts Statskontor förskottvis utbetalas: till verkställande af år 1891 erforderliga underhålls-

Under år 1891 har Eders Kongl. Maj:ts täckts tilldelade nedan stående jernvägar *koncession*, nämligen:

Helsingborg—Råå jernväg med bibana till Ramlösa,
 Nyby—Eskilstuna—Södertelje jernväg med bibanor till
 Strengnäs, Åkers styckebruk, Mariefred och Igelsta,
 Rimbo—Skebo jernväg,
 Norrtelje—Broby »
 Göteborg—Borås »
 Mora—Orsa »
 Lillsjödal—Fogelfors »
 Stadsgården (Stockholm)—Hammarby sjö jernväg,
 Hammarby sjö—Baggensfjärdens »
 Vansbro—Ludvika—Engelsbergs »
 Gefle—Bomhusudden—Löfharsuddens »
 Norrköping—Söderköpings jernväg med bibana Kummelby
 —Arkösund,
 fortsättning af Vittsjö—Markaryds jernväg till Lagaån,
 Malmö—Tomelilla jernväg och
 Höganäs—Mölle »

Angående de för dessa jernvägar fastställda tekniska bestämmelser samt tiden för arbetenas påbörjande och avslutande får Styrelsen i underdånighet hänvisa till bilagan tabell N:o 8.

Nedan stående jernvägar hafva under år 1891, efter verkställda vederbörliga besigtningar, erhållit tillstånd att öppnas för allmän trafik, nämligen:

Rättvik—Mora jernväg,
 Helsingborg—Råå jernväg med bibana till Ramlösa,
 Kosta—Lessebo jernväg och
 bandelen Vansbro—Mora af Mora—Venerns jernväg.

Under år 1891 har Styrelsen, enligt föreskriften i Eders Kongl. Maj:ts nådiga förordning den 15 Oktober 1880, innefattande särskilda föreskrifter angående lagfart, in-teckning och utmätning af jernväg, så ock i fråga om förvaltning af jernväg under konkurs, för efterföljande jernvägar meddelat det i sagda nådiga förordnings 4 § mom. 2 stadgade intyg, nämligen:

Mellersta Blekinge jernvägsaktiebolags jernväg mellan Gullbärna och Karlskrona, samt
 Björndalsbron—Munkfors jernväg.

F. Medelsförvaltningen.

Öfver följande under Styrelsens förvaltning för 1891 ställda anslagsmedel får Styrelsen lemna redogörelse.

a) *anslaget till aflöning åt Styrelsens embets- och tjenstemän* ..... kr. 68,200: —

Häraf har utbetalts till aflöningar och tjenstgöringspenningar..... kr. 59,200: —

samt till vikariatsersättningar, arvoden och ersättningar åt extra biträden ..... » 9,000: — » 68,200: —

b) *reservationsanslaget till expenser för allmänna arbeten* kr. 30,000: —

jemte influten afgäld för Gråda kanal ..... » 50: — kr. 30,050: —

Enligt Eders Kongl. Maj:ts nådiga bref den 5 Mars 1891 anvisades förslagsvis af detta anslag till rese- och inspektionskostnader ..... kr. 20,400: —

till expenser i Styrelsen och distrikten samt ved för Styrelsens embetslokaler ..... » 8,000: —

och till inköp af inventarier samt böcker och tidskrifter för Styrelsen ..... » 1,600: —
 kr. 30,000: —

Utgifterna för berörda ändamål hafva utgjort: rese- och inspektionskost-

nader ..... kr. 21,407: 07

expenser i Styrelsen m. m. » 6,521: 67

inventarier, böcker och tid-

skrifter ..... » 1,456: 68 kr. 29,385: 42

hvidan uppstått en besparing af ..... » 664: 58

kr. 30,050: —

c) *besparingar å anslag till expenser för allmänna arbeten:*

Besparingen 359 kronor 35 öre å 1890 års anslag till expenser för allmänna arbeten har blifvit använd, på grund af Eders Kongl. Maj:ts nådiga bref den 29 Maj 1891 till belopp af 277 kronor 8 öre till bestridande af en del utaf kostnaden för kontrollundersökning för en farled i Pite elf, samt, enligt nådiga brefvet den 16 Oktober nämnda år, med 82 kronor 27 öre, till vägundersökningar.

d) *reservationsanslaget till vägundersökningar* ..... kr. 30,000: —

Från föregående år å detta konto kvarstående, för de särskilda länen anvisade medel ..... » 33,833: 10

Besparing från 1890 å anslaget till expenser för allmänna arbeten..... » 82: 27

Återbetalda anmärkningsmedel..... » 17: —

kr. 63,932: 37

Enligt Eders Kongl. Maj:ts nådiga bref den 20 Februari och 16 Oktober 1891 disponerades årets anslag och sist nämnda besparing till vägundersökningar inom nedan nämnda län, nämligen:

inom Kronobergs län kr. 1,800: —

» Kristianstads » » 2,500: —

» Hallands » » 700: —

» Vermlands » » 2,500: —

» Östergötlands » » 500: —

» Jönköpings » » 500: —

» Skaraborgs » » 1,082: 27

» Stockholms » » 2,500: —

» Södermanlands » » 500: —

» Örebro » » 500: —

» Vestmanlands » » 1,500: —

» Kopparbergs » » 2,000: —

» Gefleborgs » » 500: —

» Vesternorrlands » » 3,000: —

» Jemtlands » » 2,000: —

» Vesterbottens » » 3,000: —

» Norrbottens » » 5,000: —

kr. 30,082: 27

För fullbordade vägundersökningar hafva under året blifvit
 utgifna ..... kr. 42,936: 84
 hvadan den för pågående undersökningar
 disponerade ännu ej utbetalda summan vid årets
 slut utgjorde ..... » 20,995: 53
 kr. 63,932: 37

e) Till ålderstilllägg åt dertill berättigade embets- och
 tjänstemän har af därför afsedt anslag utbetalts kr. 2,700: —

f) Vaddö kanal:

Behållningen från föregående år utgjorde... kr. 10,590: 56
 influtna kanalafgifter samt diverse inkomster » 2,846: 51
 kr. 13,437: 07

Kostnaderna för kanalens underhåll samt
 aflöningar vid densamma hafva uppgått till ..... kr. 2,027: 72
 hvadan behållningen till 1892 utgjorde ..... » 11,409: 35
 kr. 13,437: 07

g) För underhåll af Tranebergs, Nockeby och Drottning-
 holms broar anvisades enligt nådigt bref den 31 Oktober
 1890 ..... kr. 6,013: —
 För ändamålet hafva utgifvits kr. 5,561: 71
 och besparingen å årsanslaget
 uppgått till ..... » 451: 29 » 6,013: —

h) Till upprensningen af Hjertö- och Toftösund i Bohus-
 läns skärgård anvisades enligt nådigt bref den 31 December
 1888 ..... kr. 52,550: —
 Utgifterna under 1890 upp-
 gingo till ..... kr. 346: 56
 och hafva under 1891 utgjort » 33,750: —
 kr. 34,096: 56
 hvadan behållningen till 1892
 utgjorde ..... kr. 18,453: 44 » 52,550: —

i) Till reparation af bron öfver sundet vid Almarestäk
 anvisades enligt Eders Kongl. Maj:ts nådiga bref den 10 April
 1891 ..... kr. 10,300: —
 Under året är utbetaladt ..... kr. 6,000: —
 hvadan behållningen till 1892
 utgör ..... » 4,300: — » 10,300: —

k) Till anläggning af en hamn- och landningsbrygga vid
 Leckö slott anvisades enligt nådigt bref den 31
 Oktober 1890 ..... kr. 2,600: —
 deraf under året utbetalats ..... kr. 1,730: —
 och till 1892 återstodo ..... » 870: — » 2,600: —

I enlighet med föreskrifterna i den för Väg- och Vatten-
 byggnadsstyrelsen utfärdade nådiga instruktionen, hafva under
 år 1891 dels fortgången af pågående, till Styrelsens verksamhet
 hörande arbeten, dels underhållet af äldre sådana blifvit af
 vederbörande tjänstemän besigtigade och kontrollerade, hvarvid
 resp. arbetsdirektioner och intressenter meddelats de erinringar
 och upplysningar, som af behovet påkallats, och som här nedan
 närmare omförmälas.

Förutom de arbeten, som under året afsynats och godkänts och
 öfver hvilka särskild förteckning bifogas, utgöras dessa företag af:

Väg- och Vattenbyggnadsstyrelsens berättelse 1891.

A. Vägarbeten.

Södra distriktet.

Kronobergs län.

Omläggning af häradsvägen vid hemmanet Sandskog i
 Sjösås socken.

(0.82 km.)

Några mindre anmärkningar vid det nära färdiga vägar-
 betet meddelades arbetsdirektionen.

Väganläggning mellan Viås och Åqvarn i Sjösås socken.
 (5.03 km.)

Arbetet var till omkring $\frac{2}{3}$ fullbordadt och gjordes några
 mindre rättelser till vägens förbättring.

Blekinge län.

Omläggning och förbättring af vägen från Ronneby mot
 Asarum vid Troftaliderna i Hoby socken samt vid Hokaliderna
 i Hellaryds socken och Hanamoliden i Asarums socken.

(1.61 km.)

Arbetena voro öfver hufvud utförda till omkring hälften,
 och lemnades af besigtningsskördaren anvisningar till deras
 lämpligare ordnande, der felaktigheter anmärktes vara begångna.

Omläggning och förbättring af vägen från Ronneby mot
 Kalmare gästgivarväg vid Broliden, Kistekulla och Krok-
 sjöbäck i Ronneby socken.

(1.35 km.)

Vid Broliden var terrasseringen färdig och en härvarande
 dubbeltrumma med omsorg murad. Vid Kistekulla var ter-
 rasseringen äfven nästan färdig och vid Kroksjöbäck till om-
 kring hälften utförd.

Omläggningen vid Hokadals och Lureliderna af vägen
 mellan Karlshamn och Hokadals skjutsstation

(0.95 km.) och

Omläggning vid Kärrabols, Biskopsmåla och Nogeliderna
 af vägen mellan Jemshögs och Kyrkhults kyrkor.

(6.10 km.)

Något egentligt arbete var här ej börjadt, men tillstyrktes
 efter företagen okularbesigtning af terrängen vidtagandet af
 vissa förbättringar i planen och profilens lutningstörhållanden,
 hvilka syntes ändamålsenliga.

Kristianstads län.

Omläggning och förbättring af vägen mellan Brösarp och
 Rörum af 6 backar, belägna å Brösarps, Bosarps, Raflunda,
 Hvitaby och Mellby egor.

(2.96 km.)

Vägen var vid Brösarp färdigterrasserad; likaså vid Bosarp,
 men här med allt för branta sidodoserings; vid Raflunda och
 Hvitaby var terrasseringen utförd och en del till vägbanans
 hårdgörande erforderlig sten framkörd och var äfven vid Mellby
 vägen terrasserad.

Omläggning af vägen från Hörja kyrkoby till Tyringe
 jernvägsstation.

(6.54 km.)

Största delen af vägen var på ett nöjaktigt sätt terras-
 serad och var bron öfver Hörjaån utförd med hvalf af sten
 af 10 meters spännvidd på ett särdeles omsorgsfullt sätt.

Förbättring af vägen vid Vegabacken i Gråmanstorps socken mellan Östra Ljungby och Åby gästgivaregårdar

(0.52 km.)

var ej påbörjad.

Omläggning af den del af föreslagen ny väg mellan Träls-hults by i Knäreds socken af Hallands län och Lärkeröds by i Tossjö socken af Kristianstads län, som sträcker sig från länsgränsen till Lärkeröd.

(4.25 km.)

Hela linien var renstakad och profilerad, och skulle jord-arbetet i slutet af Juni månad begynna.

Hallands län.

Väganläggning från Abilds kyrkoby till Torups jernvägsstation.

(9.46 km.)

Delén Tummemosse-Torup var färdigterrasserad på en sträcka af 8 kilometer, och alla trummor å samma sträcka fullbordade.

Arbetet var mycket väl utfördt, men hade afvikelse från planen skett, hvilken afvikelse såsom medförande förbättring blifvit af Väg- och Vattenbyggnadsstyrelsen godkänd.

Anläggning inom Himble socken och Faurås härad af väg från Vik till Källsjö kyrka.

(2.96 km.)

Den väl hårdgjorda och i öfrigt anmärkningsfritt anlagda vägen afsynades såsom fullbordad.

Väganläggning inom Faurås härad från Himble häradsgräns vid Isorsthult till häradsvägen vid Fridhem i Ullareds socken:

a) *delén inom Svarträ socken.*

(2.04 km.)

Arbetet var anmälldt till afsyning, men då den påförda stenmängden var å en del af vägen för liten och några andra mindre brister anmärktes, kunde afsyningsbevis ej lemnas;

b) *delén inom Ullareds socken.*

(6.93 km.)

Från Hjertereds bro till Svarträ sockengräns var terrasseringsarbetet nästan färdigt och på ett tillfredsställande sätt utfördt. Trummorna voro med ett enda undantag mycket väl murade. Mellan Hjertereds bro och Hjertereds by var intet arbete gjordt, men derifrån till Fridhem var hela linien under arbete. Arbetet utföres af tre särskilda entreprenörer.

Omläggning af allmänna vägen genom Knäreds kyrkoby.

(1.21 km.)

Bron öfver ån var färdig och särdeles väl utförd. I öfrigt pågick terrasseringsarbetet af vägen.

Anläggning af den del af föreslagen ny väg mellan Träls-hults by i Knäreds socken af Hallands län och Lärkeröds by i Tossjö socken af Kristianstads län, som sträcker sig från Hishult till vägen mellan Tureby och Vråkärr.

(9.32 km.)

Hela linien var renstakad och profilerad, men hade jord-arbetet ännu (i slutet af Juni månad) icke påbörjats.

Vestra distriktet.

Göteborgs och Bohus län.

Vägomläggning från Uddevalla till Dalslands gräns vid Betvattnet i Herrestads socken.

(10.43 km.)

Vägarbetet afsynades såsom fullbordadt.

Omläggning och förbättring mellan Hylte och Spårhaga af vägen inom Askims socken.

(3.74 km.)

En del jord- och sprängningsarbete var verkställt och stödjemurar uppförda. Arbetet utföres på entreprenad.

Omläggning af häradsvägen från Bergeröd i Sanne socken till Hedekas i Krokstads socken, Sörbygdens härad.

(3.99 km.)

Terrasseringsarbetet var i det närmaste fullbordadt, alla trummor lagda och grusningen delvis utförd. Några felaktigheter vid arbetet påvisades till rättelse.

Anläggning af ny väg från Östra Kålungersöd förbi Åker och Bäläteröd till Vrålands gästgivaregård i Orousts östra härad.

(4.34 km.)

Terrasseringsarbetet mellan Östra och Vestra Kålungersöd var omsorgsfullt utfördt, men är en såväl detta som nästföljande arbete berörande ändring ifrågasatt, hvilket ärende blifvit öfverlemnadt till Eders Kongl. Maj:ts Befallningshafvande i länet för vederbörande kommuners hörande.

Omläggning och förbättring af en del af vägen från Presttorp till Henån å Oroust, som sträcker sig från Presttorp till Myckleby prestgård.

(4.86 km.)

Endast ringa arbete var gjordt å den del af vägen, som icke beröres af den ofvansagda ifrågasatta ändringen i den fastställda planen.

Elfsborgs län.

Anläggning af ny väg från Elfsereds kyrka till gränsen mot Ellekulla vid Mokåsen i Kinds härad.

(7.99 km.)

Arbetet drifves lamt och utan tillfredsställande ledning, hvarom arbetsdirektionen erhållit påminnelse.

Omläggningen af den del af vägen från Gustafsfors bruk förbi Kråkviken till häradsvägen vid Klofvan i Vedbo härad, som sträcker sig från Gustafsfors till Lugnabo,

(2.06 km.) samt

Omläggning af den del af samma väg, som sträcker sig från Kråkviken till Lund.

(7.64 km.)

Å dessa två vägföretag hade under året intet arbete utförts.

Anläggning af ny väg mellan Elfsereds kyrka och Mårdaklefs sockengräns vid Lönhult.

(4.63 km.)

Renstakning af väglinien pågick.

Anläggning af ny väg mellan Eriksstads jernvägsstation genom Grinstads socken till Käreby i Bolstads socken.

(8.97 km.)

Arbetet var påbörjad, men ej långt framskridet.

Väganläggning mellan Bohusläns gräns vid Betvattnet och Toresbyn i Torps socken.

(8.70 km.)

Terrasseringsarbetena och nästan alla trummor voro utförda. Två hvälfda stenbroar äro utförda och en bro med ett spann om 21 meters vidd öfver Valboån under byggnad. Vid besigtningstillfället gjorda anmärkningar delgäfvos arbetsstyrelsen till efterrättelse.

Väganläggning mellan Toresbyn och Hillingsäter:

(5.41 km.)

a) *delen mellan Toresbyn och Färgelanda.*

Ändring af den fastställda väglinien, på sådant sätt att förbättrad profil vinnes, har blifvit af inspektionsförrättaren föreslagen och tillstyrkt.

Terrasserings- och trummarbeten voro i det närmaste utförda. Några brister vid arbetet anmärktes till afhjelpande, hvarom arbetsstyrelsen erinrades;

b) *delen Färgelanda sockengräns—Hillingsäter.*

Terrasseringen jemte alla trummor voro fullbordade.

Omläggning af vägen från Norra Rådane bro samt från Bodane bro öfver Rådanefors bruk till Rökällan vid Bohusläns gräns:

a) *delen häradsvägen inom Ödeborgs socken (Nättjebacka bro—Rådanefors bruk)*

(7.42 km.)

var med hänsyn till terrassering och trummor nära fullbordad och en del grus framkördt;

b) *återstående delen inom Ödeborgs socken samt inom Torps socken (Rökällan—Nättjebacka bro samt Rådane bro—Bodane bro).*

(6.20 km.)

Arbetet var så långt framskridet att dess snara fullbordande kunde motses.

Vermlands län.

Omläggning vid Svensbackarne samt norra och södra Ulfhedsbackarne af vägen mellan Fastnäs och Ambjörby gästgifvaregårdar i Ny socken.

(5.03 km.)

Arbetet var vid besigtningen färdigt och skulle afsyningsbevis utfärdas så snart räkenskaperna hunnit behörigen afslutas.

Enahanda var förhållandet med

Omläggning af väg från Långbanshyttan till Kosundet å den del, som sträcker sig från qvarnen vid Bjursjöns utlopp till Kosundet i Gåsborns socken.

(3.66 km.)

Omläggning och förbättring af vägen mellan Charlottenberg och riksgränsen vid Ängen:

a) *delen mellan Långtjärn, söder om Stoaråsen, och Helgebodafors.*

(6.83 km.)

Uppsättandet af omkring 300 meter handräcke och några mindre dikesrensningar återstodo vid besigtningstillfället att verkställa;

b) *delen mellan Helgebodafors och riksgränsen.*

(4.47 km.)

Terrasseringen och alla trummor och broar voro utförda,

och var grusning utförd, utom å en längd af omkring 500 meter.

Väganläggning från Stråket i Eda socken till Treskog i Gunnarskogs socken:

a) *delen mellan Stråket och Stora Hög*

(3.83 km.)

var vid besigtningstillfället färdig med undantag af vissa kompletteringsarbeten;

b) *delen mellan Stora Hög och Lyckan.*

(6.24 km.)

Af detta arbete återstod vid besigtningen grusning å 1,000 meters längd af vägen, uppsättning af en del handräcken samt åtskilliga kompletteringsarbeten. Afvikelse från fastställd plan var gjord utan att anmälan derom på förhand gjorts, och komma ritningar öfver ändringen att företes till vederbörlig pröfning.

Omläggning och förbättring å vägen inom Jösse härad från Åmot till Jernskogs sockengräns vid Skökebacken:

a) *delen mellan Åmot och Noreelfven*

(3.91 km.)

var färdig, utom felaktigheter som uppkommit på tvänne ställen genom vägbankars sammansjunkning;

b) *delen mellan Noreelfven och Östra Flogned*

(2.85 km.)

var fullbordad, men ändringar i fastställda planen vidtagna, som blifva föremål för särskild pröfning;

c) *delen mellan Östra Flogned och sockengränsen*

(6.05 km.)

var till omkring $\frac{3}{4}$ terra-serad, hvarjemte alla trummor voro lagda; äfven å denna vägdel var afvikelse från gillad plan gjord.

Omläggning och förbättring af vägen från Karlanda till Jösse häradsgräns vid Skökebacken:

a) *delen mellan Nygård och Tomten i Jernskogs socken.*

(3.80 km.)

En del af de utlagda väglutningarna befunnos för branta, hvilket skulle afhjelpas; i öfrigt var arbetet nästan färdigt;

b) *delen mellan Tomten och häradsgränsen.*

(2.42 km.)

Terrasseringsarbetet var i det närmaste fullbordadt och alla trummor lagda. En hvälfd bro var färdigbyggd och sten framkörd till en annan dylik.

Väganläggning mellan Ottebols jernvägsstation och Ottebols gård i Ny socken.

(2.70 km.)

En mindre allt för brant utlagd väglutning anmärktes till rättelse. Arbetet i öfrigt nära färdigt.

Omläggning och förbättring af vägen mellan Håns tull och Karlstad af den del, som ligger mellan Hagmyrbacken i närheten af Nordmarks häradsgräns och Rudsbyn.

(9.53 km.)

Arbetet var påbörjadt med uttagning af sten till bro och trummor.

Östra distriktet.

Östergötlands län.

Omläggning och förbättring af vägen mellan Stora Åby

kyrka och gränsen mot Jönköpings län å delen mellan länsgränsen och skolhuset norr om Halfvareby.

(5.75 km.)

Alla trumbyggnader och omkring $\frac{3}{4}$ af terrasseringsarbetena voro utförda.

Anläggning af den del af ny väg mellan Oskarshäll och Timmergata i riktning mot Qvarsebo, som ligger mellan Oskars-häll och Fridsäter.

(5.90 km.)

En mindre del af terrassereringen var utförd.

Anläggning af ny väg mellan Norsholm i Malexanders socken och Örsebo i Kisa socken.

(10.11 km.)

Omkring 3 kilometer af vägen voro terrasserade.

Jönköpings län.

Anläggning af ny väg från Bredaryds jernvägsstation till Ryd i Anderstorps socken:

a) *å delen mellan Bredaryd och Eskilstorp*

(4.57 km.)

var vägen till största delen färdig utom trummorna, som dock voro provisoriskt anordnade, så att vägen redan kunde trafikeras. I stället för en dubbeltrumma öfver den till Eskilstorpsjön rinnande ån skulle en mindre bro byggas för möjliggörande af båtrodd i ån;

b) *delen mellan Eskilstorp och Ryd*

(6.99 km.)

var delvis bearbetad och 1 kilometer i hvardera ändan färdigterasserad. En mindre ändring i planen för den mellanliggande sträckan ifrågasattes.

Omläggning och förbättring af häradsvägen inom Lemnults socken.

(5.00 km.)

Terrasseringsarbetet å omkring 1.5 km. af vägens längd var utfördt på ett någorlunda anmärkningsfritt sätt.

Anläggning af ny väg i Torskinge socken från Liljenäs till Torskinge kyrka.

(4.85 km.)

Omkring halfva vägen var terrasserad. Ändring i planen för en del af vägen har begärts och blifvit af Väg- och Vattenbyggnadsstyrelsen bifallen såsom ledande till förbättring.

Omläggning af vägen mellan Torskinge kyrka och Fors-heda i riktning förbi Rannäs.

(6.13 km.)

Arbetet var nyligen påbörjadt och en längd af omkring 0.5 km. terrasserad.

Omläggning och förbättring af vägen mellan Hakarp och Vä i Refteleds socken.

(1.58 km.)

I September månad var en god fjerdedel af hela vägen planerad på ett ordentligt sätt.

Omläggning och förbättring af den mellan Unnaryds kyrka och Höljeryd belägna delen af vägen mellan Önnegvarn och Höljeryd.

(9.30 km.)

Större delen af trummor och terrassering var utförd på ett tillfredsställande sätt.

Omläggning af tre backar å häradsvägen mellan Femsjö och Unnaryd.

(2.61 km.)

Omkring $\frac{2}{3}$ af planeringsarbetena voro utan anmärkning utförda.

Omläggning af allmänna vägen från Vilstads kyrka öfver Arnäsholm till Bolbynäs i Bosebo socken:

a) *delen mellan Vilstad och Leabo*

(15.15)

befans vara färdigterasserad och alla trummor och brobyggnader på ett tillfredsställande sätt utförda;

b) *delen mellan Leabo och Bolbynäs jemte utfartsväg från Arnäsholm.*

(4.65 km.)

Terrasseringsarbetena voro å halfva vägsträckan anmärkningsfritt utförda.

Kalmar län.

Omläggning och förbättring af vägen mellan Virserums kyrka och Vrånganäs.

(7.48 km.)

Arbetet var påbörjadt och goda anordningar voro för dess bedrivande vidtagna.

Väganläggning från Grönskåra öfver Ekabo till Trippegrind samt från Fagerhult till Ekabo inom Kråksmåla, Högshy och Fagerhults socknar i Handbörds härad.

(31.62 km.)

Denna åren 1886, 1887 och 1888 fullbordade och godkända väg, som enligt hvad upplyst blifvit ännu icke är till allmänt underhåll indelad, har arbetsstyrelsen icke nöjaktigt underhållit, hvarföre Styrelsen lätit å densamma anställa besigtning, hvarvid befunnits att förnyad grusning af vägen pågick och på nöjaktigt sätt utfördes, att en sjunken vägtrumma behöfde repareras samt att närmast Trippegrind flera större stenar sannolikt af kälén upplyftats i körbanan så att de besvärade trafiken, hvarföre de skulle bortskaffas, och har Styrelsen om resultaten af besigtningen underrättat Eders Kongl. Maj:ts Befallningshafvande.

Skaraborgs län.

Anläggning af väg från Gökhem förbi Odensbergs hållplats vid vestra stambanan till Slutarp i Kinneveds socken.

(12.63 km.)

Terrassereringen och trumbyggnaderna voro utförda å en sträcka af omkring 11 km.

Anläggning och förbättring af väg från Fäbron förbi Stallberg till Bärneboda inom Malma och Södra Kedums socknar.

(8.55 km.)

Något egentligt arbete var ej börjadt, men pågick vägliens utstakning och upprättandet af arbetsprofiler.

Mellersta distriktet.

Stockholms län.

Omläggning och förbättring af vägen inom Roslagskulla och Riala socknar.

(2.62 km.)

Arbetet pågick och var en del af vägen redan upplåten för trafik.

Omläggning af vägen vid Kuggeby och Strandbackarne i Almunge socken.

(0·94 km.)

Backarne vid Kuggeby voro omlagda och den nya vägen upplåten för trafik, och pågick arbetet å återstående delar.

Södermanlands län.

Omläggning och förbättring af vägen mellan Vestra Vingåkers och Österåkers kyrkor.

(5·93 km.)

Arbetet var nyss börjadt och hade vid väglieniens renstakning vunnits flera väsentliga förbättringar.

Omläggning och förbättring af vägen mellan Forssa bro och Katrinholms jernvägsstation å den del, som ligger mellan Forssa bro och Holmen.

(1·58 km.)

Väglinien var med omsorg renstakad och arbetet påbörjadt.

Örebro län.

Omläggning vid Kushällsbacken af vägen mellan Ringaby och Glanshammars gästgivaregård.

(0·80 km.)

Arbetet var påbörjadt.

Omläggning och förbättring mellan Fänsäter och Hägernäs af vägen från Ramsbergs kyrka till Forshammars jernvägsstation.

(1·47 km.)

Hela vägen var planerad, och anmärktes några mindre felaktigheter till rättelse.

Vestmanlands län.

Omläggningar å allmänna vägen mellan gränsen mot Kopparbergs län och Skinnskattebergs kyrka.

(4·22 km.)

Arbetet å den renstakade väglinien hade på flera ställen börjat.

Nedre norra distriktet.

Kopparbergs län.

Väganläggning inom Särna socken från Idre kapell till gränsen mot Norge i närheten af riksröset N:o 138:

(38·94 km.)

a) *delen från Idre till Mellantjärnbäcken vester om Gröt-holens by;*

(12·00 km.)

b) *delen från Mellantjärnbäcken till Brunna ån omkring 5 km. öster om Storbo;*

(14·2 km.)

c) *delen från Brunna ån till riksgränsen.*

(12·74 km.)

Hela väganläggningen var fullbordad och befans körbanan i särdeles godt skick, men voro vägtrumorna mindre väl utförda med mindre dimensioner än den fastställda planen föreskrifver; äfven broarnes föreskrifna spännvidder voro något för-

minskade, men lära dessa byggnaders vattenöppningar dock visat sig vara vid vattenflöden tillräckliga.

Omläggning och förbättring af vägen från Leksand förbi Siljansnäs till Limå å delen mellan Öfvermo och Grytnäs.

(4·31 km.)

Arbetet var nyss börjadt. Några mindre ändringar i planen ifrågasattes.

Anläggning af ny väg från Sollerön till häradsvägen mellan Leksand och Mora vid Gesunda.

(5·37 km.)

Banken mellan fasta landet och Vestra Lerön var utfylld och en del virke till flottbron framfördt. Å Vestra Lerön var vägen planerad och banken öfver sundet färdig; likaså var vägen å sjelfva Sollerön färdigtterraserad.

Vesternorrlands län.

Anläggning af den del af ny väg från Gagnet i Helgums socken förbi Helgums jernvägsstation till Forse i Långsele socken, som sträcker sig:

a) *mellan Helgums kyrka och Forse;*

(14·73 km.)

b) *mellan Helgums kyrka och Vestby.*

(2·11 km.)

I afvaktan på ifrågasatt ändring i vägens riktning har något arbete under året icke bedrifvits.

Omläggning och förbättring af allmänna landsvägen från Njurunda kyrka till Njurunda sockens norra gräns:

a) *delen mellan kyrkan och Qvitsle by*

(4·98 km.)

var behörigen utförd;

b) *delen mellan Qvitsle by och sockengränsen*

(5·18 km.)

var delvis färdig, delvis under arbete.

Anläggning af den del af tillämnad väg från Junsele sockens nya kyrkoplats förbi Långvattnets by till landsvägen vid Backe i Fjällsjö socken med nedfartsväg till Krångeds färjställe, som sträcker sig mellan Långvattnet och Junsele jemte bivägen till färjstället.

(15·31 km.)

Vägen var, med undantag af några ännu återstående trummor och en mindre bro samt bivägen till färjstället, tillfredsställande utförd.

Omläggning af den till Junsele socken hörande delen af häradsvägen mellan Junsele och Sollefteå.

(11·42 km.)

2 km. voro redan öppnade för trafik, 3·7 km. voro terraserade och 0·5 km. under arbete samt 5·386 km. ännu orörda, deraf 2·2 km. skola förbättras. Större kvantiteter berg hafva påträffats, än planen förutsätter, hvarföre kostnaderna torde blifva högre än de beräknade. Två större träviadukter hade ersatts med bankfyllning. Arbetet utfördes anmärkningsfritt.

Anläggning af ny väg mellan Sands by i Eds socken och Häxmo by i Adalslidens socken å delen inom Eds socken.

(3·70 km.)

Vägen korsar norra stambanan vid Vesterås by, der en anhaltstation förväntas blifva anlagd, och bedrefs arbetet å ömse sidor om denna plats under skicklig ledning.

Anläggning af ny väg från Selsjöns jernvägsstation till landsvägen mellan Resele och Sollefteå.

(3.78 km.)

Terrassering, trum- och brobyggnader bedrefvos utefter hela vägen med den kraft, att anläggningen förväntades blifva färdig redan under nästföljande vår.

Väganläggning mellan Gideå och Trehörningssjö kyrkor; delen inom Trehörningssjö socken.

(13.84 km.)

Emedan anmärkning mot vidmakthållandet af denna ännu icke till allmänt underhåll indelta väg hos Styrelsen anmälts af Eders Kongl. Maj:ts Befallningshafvande i länet, har besigtning derå föranstaltats, hvarvid befans att åtskilliga skador uppkommit å en del trummor af trä och å handräckena samt genom i vägbanan förekommande jäslera. Åtgärder till skadornas afhjelpande äfvensom till vägens förnyade grusning pågingo vid besigtningstillfället.

Jemtlands län.

Vägomläggningen mellan Hammerdals och Ströms kyrkor:

a) *delen inom Hammerdals socken från sockengränsen till Hallens by*

(5.82 km.)

var fullbordad och har under 1892 blifvit af Styrelsen godkänd;

b) *delen inom Hammerdals socken från Hallens by till Hammerdals färjställe.*

(16.38 km.)

8 km. voro under arbete och 2 km. fullständigt terrasserade, dock fattades ännu derå några trummor. Å en del af vägen ifrågasattes en ändring i planen, som syntes leda till förbättring.

Väganläggning mellan Rätans och Hafverö kyrkor:

a) *delen från Ljunga elf till Galvadsån;*

(18.26 km.)

b) *delen mellan Galvadsån och länsgränsen.*

(15.65 km.)

Detta vägföretag har ej under året kommit till stånd till följd af tvistigheter mellan intressenterna.

Anläggning af tillfartsvägar till den tillämnade bron öfver Indalselven vid Söre i Lits socken.

(6.21 km.)

Å södra sidan om bron var vägen mellan Mosjön och Bye by färdig och upplåten för trafik och mellan Bye och elfven pågick arbetet, men bedrefs på ett sätt, som föranledde flera anmärkningar. Å elfvens norra sida pågick vägens terrassering.

Anläggning af ny väg från Krokoms jernvägsstation till Lillholmsjö by i Föllinge socken:

a) *delen inom Rödöns och Aspås socknar.*

(8.30 km.)

Vägen var här till större delen bruten och planerad på ett anmärkningsfritt sätt, hvaremot förekommande stenarbeten i allmänhet voro otillfredsställande och måste delvis kasseras. I vägen på sina ställen kvarlemnade stubbar skulle uppbrytas och bortskaffas;

b) *delen inom Nässkotts socken*

(6.34 km.)

var ej påbörjad.

Anläggning å delen från Laxsjö till Vågbäcken af ny väg mellan Laxsjö kapell och Föllinge kyrka.

(14.07 km.)

Vägarbetet pågick på en sträcka af 700 meter.

Öfre norra distriktet.

Vesterbottens län.

Väganläggning från Byske kyrkoby i Vesterbottens län till Risnabben i Piteå socken af Norrbottens län:

a) *delen från Ribbfors till Katrineberg.*

(16.00 km.)

Å denna del återstodo från föregående året åtskilliga kompletteringsarbeten, som ännu icke utförts;

b) *delen från Katrineberg till länsgränsen*

(11.27 km.)

har under året icke bearbetats, beroende detta förhållande på ifrågasatt och under behandling varande ändring i planen närmast länsgränsen inom såväl Vesterbottens som Norrbottens län.

Väganläggning från Vännäs kyrka genom Degerfors till Hvilan i Lycksele socken:

a) *delen från Vännäs sockengräns till Näsland i Degerfors socken.*

(15.32 km.)

Denna vägsträcka var redan föregående året terrasserad och har, ehuru ännu ej grusad, under löpande året varit starkt trafikerad. Vägbanans planering och grusning samt doseringarnes fullständigande återstodo;

b) *delen från Näsland till inmot norra gränsen af Granö by*

(15.00 km.)

var till största delen färdigbruten, hvarjemte broar och trummor voro med få undantag färdiga. Arbetet utföres af intressenterna, som dervid indelat sig i grupper för utförande af särskilda delar af vägen. Ledningen af arbetet syntes emellertid vara mindre god och företaget torde derigenom blifva dyrare, än beräknadt;

c) *delen från norra gränsen af Granö by till närheten af Holmbäcken*

(15.00 km.)

var renstakad och skulle arbetet i September månad börjas.

Väganläggning från Sörböle vid Skellefteå stad till Ljusroten vid Burträsk:

a) *delen mellan Sörböle och Långvikens by i Skellefteå socken.*

(12.50 km.)

Hela vägen utom 1200 m. närmast Sörböle var färdigbyggd och grusad, det senare dock ej fullständigt. Ändring i planen närmast Sörböle är understäld nådig pröfning. En bro öfver Långviksbäcken, mot hvars utförande anmärkning gjordes vid föregående års besigtning, har blifvit på nöjaktigt sätt ombyggd;

b) *delen från Långvikens by till Burträsk sockengräns*

(10.40 km.)

var på nästan hela sträckan utförd och trummorna lagda;

c) *delen från Burträsk sockengräns till Ljusroten.*

(7.69 km.)

Terrasseringsarbetet var utefter hela sträckan påbörjad.

Väganläggning från Åsele i riktning mot Anundsjö kyrka i Vesternorrlands län:

a) *delen mellan Åsele och Östernorets by.*

(8.98 km.)

Vägen var fullständigt bruten och grus framkördt och delvis utbredd. Trummor och broar samt färjan öfver Ångerman-elfven voro byggda;

b) *delen mellan Östernorets by och Stafseleån.*

(17.63 km.)

Vägens brytning var å de flesta ställen pågående och bäddning å myrarna till en del verkställd. Landfästena till bron öfver Vispsjöorets voro färdiga och erforderligt virke till öfverbyggnaden anskaffadt;

c) *delen mellan Stafseleån och länsgränsen.*

(6.96 km.)

Renstakning af väglinien pågick, och skulle vägarbetets utförande på auktion utbjudas.

Norrbottens län.

Anläggning af den del af ny väg mellan Korpilomholo kyrkoby och Hedens by i Öfver Kalix socken, som sträcker sig från Rödupp till Heden.

(19.90 km.)

Vägbyggnaden var fullbordad, så när som på en längd af 2 km.

Anläggning af den del af vägen från Storsands by öfver Görjeån till Edefors, som sträcker sig från den å planritningen utmärkta punkten N till bron öfver Lule elf samt vidare från brons landfäste å elfvens östra strand till den å planritningen betecknade punkten B.

(5.26 km.)

Den å elfvens östra strand varande delen af vägen var färdigbruten; för den återstående delen var entreprenör antagen, hvilken snart skulle börja arbetet.

Väganläggning mellan Täreändö och Anttis by i Pajala socken:

delen Tuivaaravuoma—Anttis by.

(8.74 km.)

Vägarbetet pågick utefter hela längden utan att någonstädes vara fullt färdigt. Mindre betydande afvikelser från planen voro vidtagna, hvilka icke syntes vara fullt ändamålsenliga.

Väganläggning mellan Elfsby kyrkoby inom Elfsby socken och Boden inom Öfver Luleå socken:

a) *delen från Elfsbyn till Öfver Luleå sockengräns*

(13.90 km.)

var å hela sträckan bruten och grus, dock af mindre god beskaffenhet och delvis af otillräcklig mängd, påfördt. Förekommande bristfälligheter i byggnaden anmärktes till rättelse;

b) *delen från sockengränsen till Vändträsk*

(14.65 km.)

var väl bruten och grusad men dock ej färdig, ty flera anledningar till anmärkning mot arbetet förekommo, beträffande såväl det sätt, hvarpå vägens terrassering skett, som trummornas byggnad och grusningen;

c) *delen från Vändträsk till Boden.*

(15.92 km.)

Vägen var färdig så när som på nedfarterna till brostället

vid Trångforsen i Lule elf, hvilkas utstakning är beroende på stambanans öfvergång af elfven, varande en för denna bana och landsvägen sammanbyggd bro ifrågasatt att uppföras.

Hela arbetet mellan Elfsbyn och Boden förrådde ojemn och mindre god tillsyn.

Omläggning af häradsvägen mellan Elfsbyn och Grubban i Elfsby socken å sträckan inom Kyrkbyns område.

(2.20 km.)

Vägen var närmast Elfsbyn färdigplanerad och grusad.

Omläggning af vägen mellan Siksjön och Boksel i Arvidsjaurs socken.

(5.92 km.)

Vägen var å 3.7 km. delvis bruten, men trummor och bäddningar fattades. Vägen utföres med en från 4.2 m. till 4.5 m. ökad bredd. Ändring i plan för den del, som går öfver Byske elf till ändpunkten vid Siksjö, var underställd vederbörlig pröfning.

Anläggning af ny väg från Storbacken till Murjiks jernvägsstation i Jokkmokks socken å delen mellan Storbacken och Auroñapi.

(7.51 km.)

Fullständigt brutna och dikade voro 5 km. och den öfriga delen under arbete. En del af fjorårets mindre goda arbete var dels omgjordt och dels kompletteradt. En till stöd för en sidodosering i vägslutningen ned till färjan å jäslara uppförd stenmur visade benägenhet till förskjutning.

Anläggning af ny väg från Elfsby kyrka till Finnäset (numera till Storfors).

(0.82 km.)

Vägen var till alla delar bearbetad, men är dock ännu icke fullbordad.

Väganläggning från Björkfors i Neder Kalix socken öfver Keräsjoikki till Karungi by i Karl Gustafs socken:

a) *delen mellan Björkfors och gränsen mot Karl Gustafs socken.*

(5.08 km.)

Vägen var planerad och trafikerades ehuru ej grusad. Vägbroar och trummor voro mindre väl byggda;

b) *delen från sockengränsen till Keräsjoikki*

(13.54 km.)

var delvis terrasserad fram till Keräsjoikki, men saknades ännu bäddning å myrarna. Tre broar voro byggda.

Omläggning af allmänna landsvägen mellan Rånbyn och Strömsund i Råneå socken.

(2.38 km.)

Vägen var grusad och kunde till godkännande förordas.

Anläggning af utfartsväg från Hoflös m. fl. byar i Råneå socken till Strömsunds lastplats i samma socken; delen från Hvitå bys södra gräns till Strömsund.

(6.42 km.)

Denna väg var planerad och skulle grus under vintern derå utföras.

Följande med statsbidrag understödda vägarbeten hafva under 1891 blifvit kontraktssenligt fullbordade och af Styrelsen godkända nämligen:

	Väglängd i nymil	Beräknad kostnad		Statsbidrag	
		Kr.	ö.	Kr.	ö.
Omläggning inom Sandsjö socken af vägen mellan Tingsryd och Vissefjerda jernvägsstation i Kronobergs län.....	0'42	11,900	—	7,000	—
Omläggning och förbättring inom Linne-ryds socken af en del af vägarne mot Hofmantorps och Skrufs jernvägsstationer i samma län.....	0'26	11,430	—	7,000	—
Omläggning förbi Esperödsleden inom Mälby socken af vägen mellan Brösarp och Rörum i Kristianstads län.....	0'48	21,550	—	14,300	—
Anläggning af den del af väg från Abilds kyrkoby till Torups jernvägsstation, som sträcker sig från Borgared till Tumme mosse i Hallands län.....	0'87	22,800	—	15,200	—
Anläggning af den till Morlanda socken hörande delen af väg från Tegneby kyrka till häradsvägen vid Bua i Morlanda socken, Orousts västra härad i Göteborgs och Bohus län.....	0'32	23,717	—	15,800	—
Väganläggning från Myckleby bro förbi Härröd och Allmag till lastplatsen Allmags brygga i Orousts östra härad af samma län.....	0'38	22,174	—	14,700	—
Omläggning af allmänna vägen mellan Olleruds bro och Stackenäs inom Karl Gustafs socken af Elfsborgs län.....	0'81	18,000	—	12,000	—
Omläggning inom Roasjö och Skephults socknar å vägen mellan Sexdrega och Roasjö i samma län.....	0'94	31,300	—	20,800	—
Omläggning och förbättring af vägen mellan Kärrmossens soldattorp och Jösseforsbron inom Arvika socken af Verm-lands län.....	0'38	9,275	—	6,100	—
Omläggning och förbättring af den del af vägen mellan Charlottenberg och riksgränsen vid Ängen, som faller mellan Charlottenbergs jernvägsstation och Långtjärn söder om Stoaråsen i Jösse härad af samma län.....	0'77	14,340	—	9,500	—
Omläggning och förbättring af vägen från Karlunda till Jösse härads gräns vid Skökebacken å delen mellan Mosstakan och Nygård i Jernskogs socken af samma län.....	0'23	8,750	—	5,800	—
Förbättringar och omläggningar (utöfver de år 1887 godkända) å vägen mellan Rejmyre glasbruk i Skedevi socken och Simonstorps jernvägsstation i Östergötlands län.....	1'17	28,350	—	18,900	—
Anläggning mellan Somvik och Norsholm af ny väg i riktning mot Örsebo i Kisa socken af samma län.....	1'05	30,070	—	20,000	—
Omläggning och förbättring af Bökelid och Langebrolid å vägen mellan Femsjö och Jälluntofta i Jönköpings län.....	0'16	3,900	—	2,000	—
Anläggning af ny väg från allmänna vägen vid Gladbo skolorhus öfver Packebo till Malmbäcks jernvägsstation i samma län.....	0'42	10,600	—	7,000	—
Väganläggning från Alby till Borgby i närheten af Mörbylångs hamn i Hulterstads och Mörbylångs socknar å Öland, Kalmar län.....	0'89	32,000	—	18,459	28
Iståndsättande af chausséen vid Snickarekrogen i Huddinge socken å allmänna landsvägen mellan Stockholm och Fittja gästgivaregård i Stockholms län.....	0'03	3,960	—	3,960	—
Anläggning och förbättring af landsväg mellan Aloppe och Grelsbo samt derifrån dels till Åkerlänna dels till Dal-karlsbo inom Bälinge och Junkils socknar, Upsala län: delen mellan Aloppe och Grelsbo.....	0'83	23,598	—	14,879	23
samma vägs öfriga delar.....	0'78	16,565	—	11,040	—
Transport	11'19	344,279	—	224,438	51

	Väglängd i nymil	Beräknad kostnad		Statsbidrag	
		Kr.	ö.	Kr.	ö.
Transport	11'19	344,279	—	224,438	51
Omläggning och förbättring af den del af vägen mellan Björnlunda jernvägsstation och Mariefred (Gripsholmsvägen), som sträcker sig mellan Björnlunda och Svin-sjön, Södermanlands län.....	0'76	22,100	—	14,700	—
Omläggning och förbättring af vägen mellan Stora Sundby och Eskilstuna samt af dennes biväg mellan Hyndevad och Skogstorps jernvägsstation, samma län...	1'18	25,945	—	17,200	—
Väganläggning mellan Varmsåtra i Norrby socken och Flosta i Altuna socken af Vestmanlands län.....	1'34	28,321	—	18,800	—
Omläggning och förbättring af allmänna vägen vid Sura kyrka, samma län.....	0'14	5,760	—	3,431	02
Anläggning af den på norra sidan om bron öfver Dalelven vid Avesta erforderliga tillfartsvägen, Kopparbergs län	0'19	7,300	—	4,800	—
Anläggning af väg mellan Los kyrkoby och häradsvägen vid Korskrogen i Färila socken, Gefleborgs län:					
delen mellan Los och Häcklaån.....	0'30	11,226	—	7,330	—
delen mellan Häcklaån och sockengränsen	0'86	30,344	—	20,200	—
delen mellan sockengränsen och Skålsjön	1'58	44,300	—	29,500	—
delen mellan Skålsjön och Korskrogen	0'97	23,758	—	15,800	—
Omläggning af vägen mellan Junsele och Sollefteå i Vesternorrlands län:					
delen mellan Nasåker och Junsele.....	1'36	33,600	—	22,400	—
delen inom Eds och Sollefteå socknar...	0'97	18,760	—	12,460	—
delen inom Multrä socken.....	0'28	9,450	—	6,300	—
Anläggning mellan Seltjärn och Selsjö-arne af ny väg i riktning från Anund-sjö till Åsele kyrka, Vesternorrlands län	1'11	19,800	—	13,200	—
Omläggning af vägen från Boda by i Indalslidens socken till Bispgården i Fors socken:					
delen inom Vesternorrlands län.....	0'60	12,960	—	8,600	—
delen mellan länsgränsen och gamla vägen i östra delen af Utanede by i Fors socken, Jemtlands län.....	0'13	2,180	—	1,400	—
Omläggning mellan Ströms kyrka och grän-sen mot Hammerdals socken, Jemtlands län.....	1'05	21,300	—	14,200	—
Väganläggning från häradsvägen vid Utan-bergsvallarna i Klöfsjö socken till Rätans kyrka, samma län:					
delen inom Klöfsjö socken.....	0'46	8,300	—	5,533	33
delen inom Rätans socken.....	1'34	27,700	—	18,466	67
Anläggning af väg från Rätans kyrkoby till Ljunga elf i riktning mot Hafverö jemte bro öfver nämnda elf, samma län	0'35	22,900	—	15,200	—
Anläggning från Täreändö till och öfver Tuivaaravuoma af ny väg i riktning mot Anttis by inom Pajala socken af Norrbottens län.....	0'47	15,400	—	10,200	—
Summa	26'63	735,683	—	484,159	53

Bland de vägarbeten, som under ifrågavarande år sålunda fullbordats, kan väganläggningen mellan Los socken och häradsvägen vid Korskrogen i Färila socken inom Gefleborgs län framhållas såsom det betydligaste. — Genom den 3'71 mil långa anläggningen, som beräknats kosta 109,628 kronor och till hvilken i statsbidrag anvisats tillsammans 72,830 kronor, är tidsenlig landsvägsförbindelse öppnad mellan landets vägnät och Los församling, hvilkens invånare förut måst på backiga och knappast farbara byvägar söka sig fram till angränsande orter.

¹⁾ Bidraget nedsatt till här utförda belopp, emedan verkliga kostnaden vid utförandet understigit den i gillad plan beräknade.

B. Hamn- och brobyggnader samt vattenkommunikationer.

I. Hamnarbeten.

Södra distriktet.

Båtvikens hamn.

1'5 m. ¹⁾.

Här anlagda vågbrytare och lastbrygga gifvo ej anledning till anmärkning.

Galtabäcks hamn.

I inseglingsrännan 2'1 m.
» hamnen 0'9 å 2'7 m.

I denna hamn eger en omfattande fiskerirörelse rum med omkring 10 större båtar. Mot underhållet har ingen anmärkning förekommit. På södra sidan om lastbryggan förefinnes någon sanduppgrundning, som dock intet betyder, då endast den norra sidan användes såsom tilläggsplats. En mindre kanal, som fiskarena grävt genom sundet åt öster i afsigt att åstadkomma vattencirkulation i hamnen och vid vissa vindar en stark ström för hamnens renhållning, ansågs hafva varit till nytta.

Glommens hamn.

I inre hamnen 1'2 å 1'5 m.
» yttre » 2'4 å 3'3 »

Den vestra vågbrytarens krön, som blifvit af storm upprifvet, var af fiskarena, ehuru på ett ofullständigt sätt, istånd-satt; och hade pirhufvudet å densamma icke lidit någon väsentlig skada.

Den södra vågbrytaren var till större längd helt och hållet sönderslagen öfver vattenytan och dess pirhufvud betydligt skadadt, till följd hvaraf sand och tång indrifvit i hamnen, men lemna dock vågbrytarne, oaktadt deras bristfälliga skick, någorlunda skydd för i hamnen förtöjda farkoster.

Förslag till iståndsättning af den för fisket å denna kust mycket vigtiga hamnen har blifvit uppgjort, hvilket förslag dock bör i vissa delar omarbetas, men då intressenterna sakna medel till nödigt bidrag till hamnens iståndsättning, kunde ett kraftigare understöd än vanligt från det allmännas sida här med skäl ifrågasättas, hvarom ock underdåniga framställningar blifvit gjorda såväl af Eders Kongl. Maj:ts Befallningshafvande som af Styrelsen.

Torekovs hamn.

2'7 å 3'3 m.

Den för icke längesedan nybyggda vågbrytaren härstädes har af ytterst våldsamma stormar blifvit betydligt skadad, så att endast de yttre och inre delarne kunna sägas vara någorlunda bibehållna, men var i öfrigt vågbrytaren på en längd af 50 m. upprifven till och under medelvattenytan.

Plan till hamnens återställande har af distriktschefen blifvit uppgjord och på stället granskad af undertecknad öfverdirektör. Då emellertid de årliga hamninkomsterna varit behöfliga för amortering af lån, och rörelsen i hamnen varit i aftagande syntes förmågan och intresset för hamnens iståndsättande vara ganska ringa.

Engelholms hamn.

2'4 m.

Djupet å reddan utanför inloppet var 2'0 m. och i hamnrännan 3'6 m. Hamnarmarne voro i godt skick. Rörelsen i denna hamn aftager årligen, så att hamninkomsterna numera knappast öfverstiga 500 kronor.

Mölle hamn.

3'3 m.

Den förut skadade piren har nu fullständigt reparerats på det sätt, att omkring grundkistan anbragts en stark mantel af beton, gjuten direkt i vattnet, hvarpå muren öfver vattnet ånyo uppförts med ytterskift, lagda i cementbruk.

Helsingborgs hamn.

I gamla bassängen 4'8 m.
» nya » 3'6 »
» nya norra » 7'1 »

Den gamla hamnen var i vanlig ordning underhållen. Vågbrytaren för den nya norra hamnen var fullbordad uteder hela anläggningen och delvis äfven norr om densamma, blifvande dess hela längd mer än en km. I den 600 m. långa hamnbassängen var vid inspektionstillfället i Augusti schaktningsarbetet till 7'1 m. djup under m. v. y. nära färdigt. Kajerna, bestående af på betonggrund hvilande mur med koppsten af huggen granit öfver vattenlinien, voro rundtom fullbordade till betäckningsskiftet. Den för ångfärjan särskildt afsedda inloppshamnen, med 4'1 m. djup, var tillika med pirhufvud och bjelke-ramar fullbordad.

Alla de nya hamnarbetena syntes vara utförda med synnerlig omsorg.

Ett nytt kraftigt ångmudderverk med en styrka af 150 indicerade hästkrafter hade under året levererats från Munktells mekaniska verkstad i Eskilstuna, vid hvars konstruktion särskildt iaktogs såsom en nyhet, att skoporna voro helt gjutna af martinstål från Bofors och hade dessa hittills visat sig vara ändamålsenliga. Muddring i inloppsrännan bedrefs med detta verk till 6'5 m. djup, som dock skulle framdeles ökas till 7'1 å 7'7 m.; botten består af hård lera med deri inbäddad sten. Muddret fördes till område söder om hamnen der nya upplagsplatser beredas. Äfven i den inre hamnen muddrades.

Råd hamn.

Inre hamnen 1'8 å 2'7 m.
Yttre » 3'0 m.

Muddring till genomförande af den nya hamnplanen var i Augusti månad påbörjad med ett hamnen tillhörande mindre mudderverk.

¹⁾ De under rubrikerna upptagna siffrorna utmärka, der ej annorlunda särskildt uppgifves, de djup under hafvets medelvattenstånd, som enligt fastställda arbetsplaner skola finnas.

Parapeten å norra vågbrytaren hade blifvit iståndsatt och var mot hamnens underhåll intet att anmärka.

Kyrkbackens hamn.

1'8 å 2'4 m.

Djupet i hamnen var öfverallt 2'4 m. vid medelvattenstånd, utom strax utanför norra brohufvudet, der en liten bank med endast 2'1 m. djup förefans; likaså funnos i inseglingrännan ett par »tångdynor» med derå varande samma djup, men som skulle ofördröjligen bortskaffas.

Den södra hamnarmen, som förut tagit någon skada, var nöjaktigt reparerad.

Borstahusens hamn.

I inseglingrännan 2'4 m.
» yttre hamnen 2'2 å 2'4 m.
» inre » 1'78 m.

Djupet i inseglingrännan var 2'5 till 2'7 m. och i hamngattet 2'4 m. samt i inre hamnen 1'8 m.

Den södra hamnarmen var å sin yttersta del något hålig och tarfvar förstärkning medelst stenfyllning, hvarom förständigande lemnats. Båda hamnarmarnes pirhufvuden voro ordentligt reparerade och fogarne mellan stenarne cementgjutna.

Barsebäcks hamn.

I inseglingrännan 2'1 m.
» hamnen 1'8 m.

Det nya bålverket var i det närmaste färdigt. I anseende till bottenens hårdhet är det nödigt att indämma bassängen för att genom gräfning åstadkomma dess fördjupning.

Vikhögs hamn.

0'9 å 2'1 m.

Med undantag af några mindre skador å den vestra hamnarmen, som skulle oförtöfvadt reparerars, fans intet af vigt att anmärka. Djupet var oförändradt.

Limhamns hamn.

3'6 m.

Utom det att den yttre vågbrytaren blifvit förstärkt medelst stenuityllning, hafva ej några nya arbeten under året utförts.

Skånörs hamn.

I inseglingrännan 3'0 m.
» hamnen 2'4 å 2'7 m.

Djupet i inseglingrännan var 2'9 m., hvilket djup synes bibehålla sig; på vestra sidan om rännan ökas djupet, och synes den söderifrån kommande sanddriften af de från södra hamnarmen utskjutande ledarne afföras ut på djupt vatten.

Abbekås hamn.

I inseglingrännan 2'4 m.
» hamnen 1'8 å 2'4 m.

Utanför södra vågbrytaren var utlagd en stenbankett omkring 4 å 5 m. bred; dock ännu ej fullt färdig. Den vestra förbindelsearmen var reparerad och den södra vågbrytarens landända förlängd omkring 12 m. uppåt land. Norra armens pirhufvud behöfde förstärkas med stenfyllning.

Hamnen var uppmuddrad så långt som bottenens beskaffenhet medgifvit; återstående delen måste fördjupas inom fångdam.

Ystads hamn.

I inloppet 5'1 å 5'3 m.
» hamnbassängen 2'5 å 6'0 m.
» fiskarehamnen 1'2 å 1'5 »

Stenkajen uteder den vestra hamnarmen var till halfva längden (= 160 m.) ombyggd. Någon muddring i hamnen hade ej skett och förekom i öfrigt ingen anmärkning.

Skillinge hamn.

1'5 m.

Djupet i hamnen var 1'78 till 2'0 m., aftagande inåt till 1'48 m. samt vid ändan af bryggan till 1'19 m., allt under dagligt vatten. Ingen muddring hade skett och befarade man, att hamnens tilltagande igensandning vid ost- och sydvindar skulle minska dess brukbarhet.

Simrishamns hamn.

1'8 å 5'3 m.

Muddring och undervattenssprängning hade fortgått hela sommaren och vid pejling befans djupet under d. v. utmed bryggans södra sida vara 4'2 m. på en yta af omkring 24 m. bredd och 170 m. längd. På bryggans norra sida kunde ligga ett större 4'2 m. djupgående fartyg och två mindre om 3'6 m. djupgående. Den mellan hamngattet och bryggan omkring 30 m. uppmuddrade segelrännan hade ett djup af omkring 4 m.

De förut flera gånger anmärkta bristfälligheterna å det norra pirhufvudet, som antagligen icke kunna fullt afhjelpas utan en total ombyggnad af detsamma, förefunnos fortfarande, oaktadt att årligen derå verkställas reparationsarbeten, hvilka dock icke lära kunna förhindra pirhufvudets slutliga instörtande.

Kiviks hamn.

2'1 å 3'0 m.

Djupet under dagligt vatten var vid hamnpiren 3'1 m. och aftog mot den inre träkajen till 1 m. samt var utmed den samma omvexlande 1'0 till 1'3 m. Ingen muddring eller reparation hade skett, och synes hamnens igensandning fortgå med stora steg, för så vidt ej kraftiga åtgärder vidtagas till motande af den från öster och nordost kommande sanddriften. Förnyade uppmaningar härom till intressenterna synas vara fruktlösa.

Härförutom har undertecknad chef besigtigat följande såsom lämpliga för nya hamnanläggningar uppgifna platser, nämligen:

a) vid *Ringnäs udde nordvest om Halmstad*. Den ifrågasatta hamnen skulle komma att ligga på en stenig för sanddrift, enligt uppgift, fredad strand. Platsen, som mot norr och nordvest skyddas af land, kan väl i och för sig vara tjenlig till hamnanläggning, men kusten är öde och fiskare bo ej i närheten utan längre upp i Söndrums socken. Då härtill kommer att marken tillhör Vapnö fideikommiss, torde åtskilliga svårigheter möta för anläggning här af ett större fiskeläge och erhållande af dertill erforderliga byggnadsplatser.

Förslag till hamnbyggnad med tvänne vågbrytare finnes väl uppgjort, men när vågbrytare äro ämnade att bestå af pålar, sammanhållna medelst jernbultar, hvilka icke i salt vatten kunna hafva lång varaktighet, syntes detsamma ej vara lämpligt;

b) vid *Steninge glasbruk i Hallands län*. Viken vid Steninge är synnerligen tjenlig för en hamnanläggning. Ett från land utskjutande berg bildar en naturlig vågbrytare, som lemnar godt skydd mot vester, och förekommer sanddrift endast söderifrån; men föres strömmen i allmänhet utanför det nyssagda berget, så att uppgrundning kunde endast på ett ställe förmärkas.

Det af distriktschefen uppgjorda förslaget till hamnanläggning härstädes påkallar dock i vissa delar att ytterligare förbättras och kompletteras, särskildt med en vågbrytare mot söder;

c) vid *Boberg i Skrea socken af sagda län*. Vid denna å norra sidan af Bobergs udde belägna plats finnes ej något fiskeläge, men 3 å 4 fiskare bosatta uppåt land, sysselsätta sig med laxfiske och hafva sina båtar uppdragna i s. k. »kauser». Stranden är ödlig och stenig och har naturligt skydd mot öster och söder. Förslag till hamnanläggning härstädes finnes för flera år sedan uppgjort, men, då stark sanddrift från söder och sydvest förekommer och djupet är ringa, kan platsen ej anses vara tjenlig för anläggning af hamn.

Vestra distriktet.

Göteborgs hamn.

6'0 m.

De omfattande hamnarbetena bedrefvos med kraft. Kajbyggnaden utmed Masthugget hade så fortskridit, att hela längden fullbordats till två granitskifts höjd med bakomvarande betonnur och var det tredje skiftet utlagdt på tre fjerdedelar af hela längden. Af granitbetäckningen var hälften levererad. Faskinfyllningen var fullbordad äfvensom sandfyllningen derå till en meter öfver vattenytan.

Sex nya moringar voro utlagda i Masthuggsbassängen.

Muddring hade utförts i Tingstadsvassen, vid Gammelstadsholmens södra udde, utmed Masthuggskajen, så att det s. k. Flaket nu var borttaget med undantag af inloppet vid gamla vågbrytaren, samt utanför Sannegården för erhållande af kompassjusteringsplats.

Arbetena utföras väl och förekom ingen anledning till anmärkning.

Vrångö hamn.

1'9 m.

Den i planen för hamnbyggnaden föreskrifna faskinbädden var sänkt och vågbrytarens hufvudmassa utfylld till något öfver dagligt vatten. Mot arbetet förekom ingen anmärkning.

Kristinehamns hamn.

2'1 å 2'7 m. under Venerns l. v. y.

Muddring till afhjelpande af de brister i djup, som föregående år anmärkts, hade tillämnats, men uppskjutits, enär det staden tillhöriga mudderverket, enligt aftal med direktionen för segelfartens förbättrande i sjön Venern, måst användas till uppmuddring af infartsrännan i sundet; men skulle arbetet verkställas, så fort möjligen ske kunde.

Östra distriktet.

Vadstena hamn.

3'0 m. under Vetterns l. v. y.

Den vid föregående inspektion förordade stenutfyllningen på den norra hamnarmens yttersida var verkställd, och befans djupet i och utanför hamnen tillfredsställande.

Grenna hamn.

3'0 m. under Vetterns l. v. y.

Muddring i och utanför hamnen pågick med från Jönköping förhyrdt mudderverk, och upplades den uppmuddrade sanden i sydvestra hörnet af hamnbassängen till bildande härstädes af upplagsplats.

Vesterviks hamn.

Vid södra kajen 3'5 m.
» ölands » 2'1 »

Djupet var i allmänhet tillfredsställande; likaså i Blockholms sundet.

En del af den stora kajen, å båda sidor om den ingående vinkeln hade rasat, hvarföre den skulle ombyggas på en längd af 55 m. Den nordvestra kajen vid Strömsholms kanal var ombyggd på en längd af 28'5 m., hvarjemte ock fiskhamnskajen undergått större reparation.

Visby hamn.

I inre hamnen 3'0 å 3'6 m.
» yttre » 3'0 å 5'9 »

Den norra pireu till den inre hamnen var i behof af förstärkning med beton i likhet med hvad som skett på den södra sidan. Bröstvärnet på den norra hamnarmen har fortsatts på en längd af 61 m. och återstår ännu till utförande en längd af 80 m., plattformen derinnanför var afplanad och försedd med jernvägsspår på en längd af 45 m.

Djupen i hamnen voro varierande, från 2'6 till 4'8 och 6'1 m. under lägsta vattenytan.

Klinte hamn.

I inseglingstrännan 3·6 m.
 » hamnbassängen 3·6 »
 Vid lastbryggan 3·3 »

Brospannet mellan de två yttersta stenkistorna var i behof af förstärkning, hvarom förståndigande lemnades.

Vid ett vattenstånd af 3·74 m. var vattendjupet invid bryggan 3·3 å 3·5 m. och tilltagande utåt segelrännan intill 3·9 m.

Slite hamn.

4·9 å 5·9 m.

Vid vattenstånd, som af lotsältermannen på stället uppgafs vara 0·5 m. öfver lägsta vattenytan voro vattendjupen vid den gamla (södra) kajen 4·9 å 4·3 m. och vid den nya (norra) kajen 4·8 m. Muddring vid bryggan var utförd till 4·75 m. djup.

För åstadkommande af mera tryggadt läge för fartyg i hamnen tillstyrktes att efter hand utfylla de 8 öppningarne mellan kistorna i hamnbryggan.

Lidköpings hamn.

3·0 m. under Venerns l. v. y.

Den under förledet år uppförda stenkajen på vestra sidan om hamnen har en längd af 157 m., deraf 5 m. äro starkare byggda för att tjena till landfäste för en blifvande jernvägsbro; äfven å östra sidan är en liknande kaj om 130 m. längd under uppförande.

Djupet i hamnen var fullt tillfredsställande och derutanför pågick muddring af en i botten 30 m. bred samt 3·9 m. djup inseglingstränna.

Bryggan vid Leckö slott.

2·5 m. under Venerns l. v. y.

Bryggan var färdig enligt gillad plan, men skulle de anbragta följarne kompletteras till skyddande af fartygen. Vattendjupet vid ett vattenstånd af 0·9 m. öfver den lägsta vattenytan var 4·5 m. vid bryggans östra del och 3·9 m. vid dess vestra.

Den till bryggan ledaude nya vägen var under arbete och till omkring hälften utförd.

Mellersta distriktet.*Trosa hamn.*

I inloppet 2·10 m.
 » hamnen 1·8 »

Vattendjupet befans vara tillfredsställande. Tre fjerdedelar af hamnens inre sida hade blifvit försedd med skyddande stensättning. Pirhufvudets öfre yta var i behof af skärfning i cementbruk, hvarom hamnstyrelsen tillsades.

Enköpings hamn.

2·67 m. under Mälarens l. v. y.

Vattendjupet var ej fullt tillfredsställande. Ett strax ofvan om hamnområdet bygd dambord, anlagdt till skydd för rustbäddarne under bron vid staden och strandskoningarne, afsynades utan anmärkning.

Vesterås hamn.

3·0 m. under Mälarens l. v. y.

Någon anmärkning vid anläggningen förekom ej.

Askersunds hamn.

3·0 m. under Vetterns l. v. y.

Vattendjupet befans vara 3·0 m. under Vetterns lägsta vattenyta och förekom ingen anmärkning vid underhållet.

II. Brobyggnader.**Vestra distriktet.**

Bron öfver Norselfven mellan Lillnor och Malöga i Verm-lands län. Brobjelkar och brodäck befannos delvis vara angripna af röta och uppgåfvos skola under instundande vinter repareras. Provisorisk förstärkning af brobanan var gjord. Dued'alber och dragvägar voro reparerade.

Ombyggnaden af den å häradsvägen från Bergeröd i Sanne socken till Hedekas i Krokstads socken befintliga s. k. Bråröds bro i Göteborgs och Bohus län. Arbetet utföres på entreprenad, och var bron fullbordad på ett nöjaktigt sätt, så när som på de erforderliga stensättningarne å derintill stötande jorrdoseringar.

Mellersta distriktet.

Körbron öfver Almarestäk. Bron befans vid besigtningen i Maj vara genom påstötning af fartyg skadad och i ett redan förut anmärkt otillfredsställande skick. Förslag till ombyggnad af den vestra bropelaren och öfriga nödiga reparationer har af distriktschefen uppgjorts och beräknats till en kostnad af 10,300 kr., hvarefter detsamma understälts Eders Kongl. Maj:ts nädiga pröfning. Genom nådigt bref af den 10 April 1891 erhöi Styrelsen befallning att låta utföra arbetet, med från brons arrendemedelsfond utgående anslag och har detsamma blifvit på entreprenad öfvertaget för ett belopp, som något understiger den beräknade kostnaden. Arbetet har under året bedrifvits med berömvärd omtänka.

Nedre norra distriktet.

Brobyggnaden öfver Dalelfven vid Avesta i Kopparbergs län. Brobyggnaden har under året fullbordats och blifvit efter föregående afsyning af Styrelsen godkänd.

Bron öfver Indalselfven vid Bergeforsen i Vesternorrlands län. Denna under föregående år fullbordade bro befans i samma goda skick som vid afsyningen.

Bron öfver Indalselfven vid Käfstanacken i Indals socken af Vesternorrlands län. Äfven denna bro har icke visat någon förändring sedan den fullbordades.

Bron öfver Ångermanelfven vid Sollefteå. Sedan den skada, som uppkommit genom förskjutning af den första bropelaren, från vester räknadt, blifvit afhjelpat, har bron icke vidare undergått någon förändring och icke heller hade, sedan elfvens botten blifvit förstärkt, någon utskärning kunnat förmärkas.

Brobyggnaden öfver Indalselfven vid Söre i Lits socken af Jemtlands län. Denna brobyggnad har först under senare delen af året påbörjats.

Bron öfver Ljusne elf vid Jerfsö i Gefleborgs län. Bron befans utom en tillfällig skada å handräcket i anmärkningsfritt skick. De utskärningar af elfbotten under bron, som tillfälligtvis uppstå, hafva noga öfvervakats och blifva desamma efterhand medelst stenfyllningar afhjelpa, så att slutligen en sammanhängande motståndskraftig botten kommer till stånd.

Öfre norra distriktet.

Brobyggnaden öfver Lule elf vid Edefors i Norrbottens län. Många svårigheter hafva länge förhindrat detta arbetes verkställande, men hafva ändtligen öfvervunnits, så att entreprenör under året med all kraft företagit uppmurningen af landfästena, hvarjemte öfverbyggnaden blifvit vid Motala mekaniska verkstad bestäld för att påföljande vår levereras.

Bron öfver Ume elf vid Umed i Vesterbottens län. De vid föregående besigtning iakttagna sättningarna af brons spännstolar syntes ökade, hvarföre en noggrann, till utsatt fixpunkt refererad, afvägning företagits för att bättre kunna konstatera de förändringar, bron möjligen undergår. Genom sänkning af elfvens lågvattenstånd har händt, att bjelkrusten under bropelarne och ofvanpå kistorna vintertiden tidtals kommit öfver vatten, hvarigenom förmultning af virket föranledes till skada för brons bestånd. Förslag till ny öfverbyggnad af stål har af distriktschefen blifvit uppgjort.

Bron öfver Vindel elfven vid Vännäs i Vesterbottens län. Röta i det trävirke, hvaraf bron (1878) är byggd, visade sig flerstädes, så att betydliga reparationer voro af nöden för vidmakthållande af brons bärighet. Den af lera bestående botten hade genom skjutning upplyft flera af påloken, så att hammarbanden å dem måst sänkas. För underhållets ändamålsenliga utförande lemnades af inspektionsförrättaren erforderliga föreskrifter till brobyggnadsdirektionen.

III. Kanaler och farleder.

Vestra distriktet.

Dalslands kanal. Utom de vanliga underhållsarbetena hade mera omfattande reparationsarbeten utförts vid Upperud, Håfverud, Buterud (der en ny mötesplats ofvanom slussen var under anläggning), Långed, Bengtsfors, Gustafsfors och Krokfors. Mot underhållet af kanalen med tillhörande anläggningar förekom ingen grundad anledning till anmärkning, ty de otätheter, som förefinnas i murarne bero på det byggnadssätt, som blifvit använt och kunna svårigen utan betydliga omkostnader alldeles afhjelpas, men böra dock preventiva åtgärder till förekommande af läckornas skadliga inverkan på anläggningen vidtagas, hvarom ock direktionen erhållit anmaning med upplysning om det tillvägagående, som bör följas.

Vattendjupet i farleden i sin helhet har på ett tillfredsställande sätt underhållits.

Hjertö- och Toftö-sund. Upprensningen af dessa sund, som på grund af Eders Kongl. Maj:ts nådiga bref af den 31 December 1888 och den 5 September, 1889 utföres genom entreprenör under Styrelsens direkta tillsyn och kontroll för medel, som anvisats af Handels- och Sjöfartsfondens tillgångar, har så långt framskridit, att hela farleden genom Hjertösund, norrifrån

räknadt, till Klippholmen i December månad var fullbordad äfvensom farleden genom Toftösund.

Vid Klippholmen återstod borttagandet af en mindre i botten uppskjutande berghäll och i Jungfrusundet upptagandet af omkring 30 kbm. lösprängd sten.

Östra distriktet.

Göta kanal. Kanalanläggningen och dess tillhörigheter vårdas fortfarande med all erforderlig omsorg och omtanka.

Kinda kanal. Vid underhållet af denna anläggning har ingen anmärkning förekommit.

Mellersta distriktet.

Kanalen vid Draget i Stockholms län. Det ursprungliga vid kanalens anläggning åstadkomna djupet af 2.375 m. under Östersjöns lägsta vattenyta förefinnes oförändradt.

Kanalen mellan sjöarne norra och södra Hörken i Örebro län. Vid besigtningen anmärktes att den öfre slussporten behöfde förnyas samt att slussmurarnes fogar voro i behof af skrapning och fogstrykning med cementbruk.

Farleden genom Almarästak och Erikssund i Stockholms län. Djupet skall vara 2.97 m. under Mälarens lägsta vattenyta (= 3.86 m. å tröskeln i Stockholms sluss). Då bottenbredden af farleden genom Almarästak är endast 7 m. och en vattennivåskilnad af ända till 1.2 m. kan förekomma, så inses lätt att farleden härstädes skall tidtals vara mycket obeqväm, helst en och annan dued'alb af strömmen blifvit borttryckt.

I Erikssund är farleden vida beqvämare, enär bottenbredden vid föresagda djup här uppgår till 15 å 21 m. Mot vattendjupet har intet blifvit anmärkt.

Styrelsen har skriftligen anmanat hamnstyrelsen i Upsala, under hvars vård dessa farleder stå, att vidtaga åtgärder till förbättring af farleden genom Almarästak.

Farleden i Fyrisån i Upsala län. Längden af denna farled är 9,000 m. med ett vattendjup af 2.37 m. under Mälarens lägsta vattenyta och således 0.6 m. mindre än i de föresagda sunden. Bottenbredden är 8 m. Någon anledning till anmärkning förekom ej, ehuru önskvärdheten af denna farleds fördjupning ej kan undertryckas; likväl torde strändernas af lera bestående och för utskärningar mindre hållbara beskaffenhet härvid framkalla stora betänkligheter.

Farleden i Köpingsån. Mot underhållet var intet att anmärka. Frågan om farledens fördjupning till samma mått som i Stockholms sluss har nu blifvit af stadsfullmäktige i Köping bifallen.

Slussen vid Knapforsen och farleden på Timselven i Örebro län. Båda paren slussportar behöfde ombyggas.

I farleden, som tager sin början vid Björkborn och sträcker sig ett stycke ut i sjön Alkvettern, hade nya timmerkistor blifvit å ett förefintligt stengrund utsatta till underlättande af fartygens förhalning.

De för samma ändamål ofvan slussen varande kistorna voro förfallna, hvarföre föreskrefs om deras ombyggnad.

Timsbron var förfallen och i behof af ombyggnad, hvilket uppgafs snart skola verkställas.

Vattendjupet var å den nedre slusströskeln 2.078 m. och å den öfre 1.930 m.

Nedre norra distriktet.

Hernösands kanal. Kanalens djup, som å vattenmärket vid bron angafs vara 12·25 fot eller 3·63 m., befans vid anställd pejling vara tillfredsställande utom på en kort sträcka vid dess norra ända, der djup af endast 3·41 à 3·53 m. antecknades. Sprängningar och rensningar till afhjelpande af denna olägenhet pågingo. Den rörliga bron öfver kanalen är i behof af ombyggnad och voro förberedande åtgärder dertill redan vidtagna.

Öfre norra distriktet.

Farleden genom Tjufholmssundet invid Luleå. Verkställda pejlingar utvisade, att den under utvidgning och upprensning varande farleden redan delvis erhållit fullt djup af 7·5 m. under hafvets lågvattenyta. Betydliga massor voro ur segelleden uppmuddrade och upplagda vid sidorna af densamma, och var det för en kostnad af 340,000 kronor på entreprenad öfvertagna arbetet i början af Augusti månad redan till större delen utfördt.

Kanaliseringen af Kaskerströmmen mellan sjöarne Storafvan och Uddjaur i Norrbottens län. Virke till blifvande ledare var anskaffadt, men det egentliga strömningsarbetet i November månad ännu icke börjadt. Någon ändring i den fastställda planen ifrågasattes, och befans ega skäl för sig, samt torde framställning härom komma att göras.

Följande bro- och farledsrensningensarbeten hafva under 1891 godkänts, nämligen:

	Beräknad kostnad.		Beviljad statsbidrag.	
	Kr.	öre.	Kr.	öre.
Anläggning af bro öfver Dalelven vid Avesta i Kopparbergs län	103,000	—	68,000	—
Upprensning af det mellan Selaön och fasta landet belägna Kolsundet i Mälaren, Södermanlands län	5,980	—	5,980	—
Summa	108,980	—	73,980	—

Väddö kanals upprensning i enlighet med den nädigst fastställda arbetsplanen af den 21 Februari 1890, har dels offentligen dels underhand varit utbjuden på entreprenad, utan att aftal kunnat träffas om arbetets utförande för det anvisade beloppet, 63,900 kronor, och sedan fråga uppstått om kanalens ytterligare utvidgning och fördjupning, hafva undersökningar för upprättande af förslag härtill under året verkstälts.

C. Sjösenkningar och andra vattenaftappningsarbeten.**Södra distriktet.***Kronobergs län.*

Afdikning af Kåramåla Fly, tillhörande Kåramåla by, Kåramåla torp och Högahult inom Nöbbeleds socken. Arbetet var fullbordadt och kunde till godkännande förordas.

Dikning och odling af Borrsjö mader, tillhörande Söraby, Norraby och Borrlanda byar i Söraby socken. Nedre delen af hufvudkanalen behöfde rensas, hvarjemte smärre anmärkningar gjordes angående dikesrensning, stensprängning m. m. på åtskilliga ställen.

Torrläggning och odling af Pinna myr i Linneryds, Tingsås och Väckelsångs socknar. En del hufvuddiken behöfde stenrensas, och den ena hufvudkanalens sidor voro på en mindre sträcka så nedrasade, att kanalen der måste omgrävas eller stensättas.

Sänkning af sjön Spånen i och för utdikning och odling af sankmarker å egorna till Gemla Svensgård, Getaskärf m. fl. byar i Öja, Lekaryds och Aringsås socknar. Hela arbetet var färdigt med undantag af ett stycke af kanalen i sjön, hvars fullbordande hindrats af ojenlig väderlek. Hufvudkanalens sidor hade gifvits en annan lutning än den fastställda, hvilken af jordmännens beskaffenhet betingade förändring likväl ansågs hafva ländt företaget till gagn.

Afdikning och odling af vattenskadad mark, tillhörande Grimarps säteri i Ljunga socken. Af hufvudkanalen återstodo endast 430 meter, hvaremot dess botten endast delvis var tillräckligt djup. Öfriga diken voro upptagna med några få undantag, men somliga behöfde rensas eller stensättas. Mess-sjön, i hvilken diken utfalla, måste sänkas ytterligare en meter.

Invallning och odling af vattenskadade marker, tillhörande Hornsby i Hamneda socken. Vid Arvidsgårds skifte voro alla diken upptagna utom en kort bit af norra laggdiken. På de s. k. vestra ängarne hade endast obetydligt dikesarbete verkstälts, hvaremot odling och täckdikning utförts öfver ganska stora arealer. Ändring i planen hade nödvändiggjorts, emedan ytterligare 25 har öfversvämmad mark tillagts invallningsområdet.

Afdikning af bottenarne till förut uttappade sjöarne Hönsan och Bramstorpssjön, tillhörande hemmanen Bramstorp och Tegnaby i Tegnaby socken. Arbetet, som var i full gång och söder om vägbron till största delen färdigt, föranledde endast anmärkning mot kanalsidornas lutning, som delvis var för brant. — Jordmassans och bergets svårarbetade beskaffenhet torde medföra ökning af den beräknade kostnaden.

Blekinge län.

Sänkning af sjön Alljungen för torrläggning och odling af sankmarker, tillhörande byarne Stensjö och Sällemåla uti Fridlefsstads socken, Stickeboda, Pukaberg och Bakareboda i Sillhöfda socken samt Bredasjö och Kroppasjö uti Tvings socken. Hufvudgraven mellan sjöarne Husgölen och Iglagölen samt Iglagölen och Alljungen var ej tillräckligt djup; men som botten utgöres af berg, hvilket icke i förslaget förutsetts och hvars utsprängning till fullt djup skulle blifva högst betungande, samt den sankmarkens dränering dessförutom kunde ernås, så ansåg inspektionsförrättaren att denna bottenförhöjning ej borde hindra arbetets godkännande. — Den med d. e. f. g. h. i. betecknade grafven befans emellertid vara för grund och ega för liten dagbredd, hvadan intressenterna anmodades att gifva detta dike den storlek fastställd plan föreskrifver.

Kristianstads län.

Reglering af Almaån jemte afdikning af Källemossen för torrläggning och odling af inom Knislinge socken belägna

vattenskadade egor, tillhörande Vanås gård i Gryts socken och Knislinge by i Knislinge socken, Qvänge by, Vesterlöfs gård, Truedstorps gård, Slätteberga by och Hökareds by i Qvänge socken, Kålaberga, Öfvarps, Hörröds och Strö byar i Strö socken inom Östra Göttinge härad. Öster om Kumla vägbro återstod en utvidgning af gamla årennan, och vester om samma bro skulle fängdammar borttagas samt bottengräfning delvis verkställas. Från Vesterlöfs gård upp till nollpunkten återstod upptagandet af bottenschaktet. — I allmänhet stodo doseringarne ganska bra med undantag af närmast Vesterlöfs gård, der åtskilliga ras förekommo.

Afdikning och odling af sank mark inom Boalts by i Glimåkra socken. Hufvudgraven befans vara utgräfd enligt fastställd plan; hvadan afsyningsbevis utfärdades.

Malmöhus län.

Afdikning och odling af sidlunda marker, tillhörande Rönneholms gods i Stehags socken. Hufvudgraven var färdig med vederbörliga dimensioner. Likaledes voro alla afledningsdiken utgrädda. Som emellertid dessa blifvit täckta å vissa afledningsfält, borde en karta öfver dem upprättas för att bifogas blifvande afsyningsbevis, hvarom jordegaren erhöi förståndigande.

Afdikning och odling af mark till Ageröds säteri i Munkarps socken. Sjelfva högmossen hade genomskurits af det hufvuddike, som utgör gränsen mellan en afdelning å södra och tvänne å norra sidan. Det rakt i norr gående hufvuddiket hade äfven upptagits. Åtskilliga afskärningsdiken hade utgräfts och rensats.

Afdikning och odling af sidländ mark, tillhörande Långaröds, Önnelöps, Skepperöds, Farhults och Hemmenelöps byar i Långaröds socken. Den stora hufvudkanalen befans ega fullt djup, utom å en mindre sträcka, hvarest fattades 0.2 meter. Stensättningarna voro på åtskilliga ställen bristfälliga. — Arbetsdirektionens ordförande erhöi noggrant meddelande om hvad som borde afhjelpas.

Afdikning och odling af Stora Herrestads mossar, hörande till Stora Herrestads säteri samt gårdarne Fredriksberg och Carlsfält i Herrestads socken. Hufvudkanalens botten var ej tillräckligt djup enligt fastställd plan, hvilket antogs bero derpå, att fixpunkthöjderna under arbetstiden rubbats. Det nuvarande djupet syntes emellertid — att döma af den lätthet, hvarmed vattnet afrann — vara fullt tillräckligt. Afledningsdiken, som voro utförda i enlighet med planen, erfordrade ej heller för afloppet djupare kanal, hvilket framgick af den vackra grödan.

Hallands län.

Torrläggning af Undars mosse i Steninge och Eftra socknar. Ullarpskanalen var färdig. Vestra mossdiken och Gåsevadskanalen, som utgör hufvudafloppet, hade sänkts delvis till ofullständigt djup och var till en del igenslammad. Svensstorpskanalen var fullständigt utgräfd. Eskeredskanalen befans för grund och borde å ena sidan göras bredare. Stensjö rågångsdike, afloppet från Lids egor, östra mossdiken och Tagslättsdiken behöfde bottenrensas. — Till följd af oenighet, som uppstått mellan intressenterna, hade arbetsdirektionen upplösts, men dess ordförande anmodades ombestyra val af ny direktion för att fullborda arbetet.

Vestra distriktet.

Göteborgs och Bohus län.

Under året inspekterades underhållet af den redan år 1878 afsynade

Sänkningen af sjön Hällungen och regleringen af Bratteforsån i Ljungs och Grinneröds socknar. År 1886 hade kanalen rensats mellan Brattefors och sjön samt påföljande året mellan båda sjöarne. Genom markens sättning å ömse sidor hade kanalens bredd minskats i synnerhet å sträckan närmast Brattefors. Intressenterna ålades derfor att under nästkommande år låta förstora kanalen der så erfordrades, äfvensom undanskaffa deri befintliga stenar.

Elfsborgs län.

Afdikning och odling af sank marker, tillhörande Mon, Hedemarken och Rinnane i Töftedals och Eds socknar. Intet dikningsarbete hade under året förekommit.

Utdikning och odling af Hellestads och Floby mader, belägna dels i Hellestads socken af Elfsborgs län, dels i Floby socken af Skaraborgs län. Något arbete hade ej verkställts sedan föregående inspektion, enär ändring i planen ifrågasatts. Förlängning af arbetstiden har erhållits.

Afdikning och odling af vattenskadade marker, tillhörande egendomen Ellenö i Torps socken. Bergsprängning för afloppskanalen genom Flågarån hade fortgått till fulla dimensioner å en längd af 390 meter. Ännu återstod ordnandet af stenuplagen samt rensning af botten och doseringarnes afputsning.

Afdikning och odling af sank mark, tillhörande hemmanet Tydjesäter, ett mantal, i Lerdals socken. Med undantag af laggdike å en sträcka af 170 meter var hela arbetet fullbordadt. Rensning af dikenas botten skulle likväl verkställas äfvensom undanskaffande af jord, som låg för nära dikeskanterna, och bortsprängning af några stenar i dikeua.

Torrläggning af sank marker omkring ån Nossan, tillhörande Ribbingsbergs säteri samt flera byar och hemman inom Elfsborgs och Skaraborgs län. Till följd af oenighet mellan intressenterna och entreprenören hade arbetet under året inställt. Emellertid hade det dessförinnan fortskridit på en längd af flera kilometer.

Invallning jemte afdikning och odling af sank mark, tillhörande Knöttkärr, Mörtelbol och Näs i Åmåls socken. Det östra afloppsdiken var nu fullbordadt med vallen upplagd och färdig. Midt för Mörtelbol hade den lösa leran orsakat igenskjutning af dikets ena sida, hvadan rensning der behöfde vidtagas likasom åtgärder för undvikande af framtida igenskjutningar. Vallen å östra sidan behöfde påfyllning och putsning. Vestra afloppsdiken erfordrade rensning och fördjupning, hvarmed äfven arbete pågick. I samma dike behöfde dikesbotten sprängas på några ställen samt vallen rätas, påfyllas och putsas. För att bereda bättre vattenaflopp hade man påbörjat kanalens utvidgning och fördjupning med 0.6 meter på djupet och 1.2 meter på bredden samt sidolutning af 1:1.

Reglering af Trombäljån samt afdikning och odling af vattenskadade marker, tillhörande Trombäljen, Skärbo, Södra och Norra Laxfisket, Lilla Kopparud, Rotenäs och Thorsbo jemte Trombäljens soldatstom i Frändefors socken. Bergsprängningen vid Thorsbo qvarn var vederbörligen fullbordad och gräfningsen till fulla dimensioner verkställd från Thorsbo bro

till nya landsvägsbron. Anmärkning gjordes om upptagande af en i bergkanalen nedfallen större sten samt undanskaffande af sprängsten, som upplagts för nära kanalkanterna.

Sänkning af Grytteredssjön och reglering af Oltorpsån samt dikning och odling af mark, tillhörande Reutersberg med underlydande Grytteredes Nergården i Hulareds socken. Något arbete hade ej under förliden sommar förekommit.

Sänkning af sjön Fefren och utrifning af Strömmareds qvarn i Marks härad. Arbetet var endast obetydligt påbörjadt.

Följande redan afsynade arbeten inom länet inspekterades med hänsyn till underhållet:

Sänkning af Åtråd mellan Knötte bro och Åfärds qvarn inom Knötte och Böne socknar. I hufvudkanalen förefunnos mindre uppgrundningar och vassar, som hindrade vattnets lopp, och bigrenarne voro i allmänhet mycket igenvallade. En ordentlig rensning föreskrefs.

Torrläggning vid Döfve, Häggryda och Kärråkra byar samt hemmanen Ryagärde, Boarp, Lundstorp och Sjö inom Kärråkra och Börstigs socknar. Hufvudkanalen tarfvade rensning utefter nästan hela sin längd, och bigrenarne voro särdeles mycket igenvallade. De anmärkta bristernas afhjelpande föreskrefs.

Rensning af Nossaån för sänkning af sjöarne Tagden, Lilla sjön och Lången samt utdikning af Molla mader i Molla m. fl. socknar. Emot underhållet förekom ej anmärkning, enär behöflig rensning under försommaren verkstälts. Två träbroar öfver hufvudkanalen hade utbytts af stenbroar.

Vermlands län.

Sänkning af sjön Fåen och Bytjärnen i Brunskogs socken. Under året hade 5,270 kbm. jord och stenar upptagits samt 10 kbm. berg bortsprängts. De äldre kanalerna hade äfven undergått rensning å sammanlagdt 3,472 meters längd, hvarjemte nya diken gräfts på tillhoppa 2,768 meters sträcka.

Sänkning af sjön Lilla Emsen och uttappning af Markvattensjön och Lillsjön inom Grums, Frykeruds och Nors socknar. Utloppet från kanalens början till Markvattensjöbotten var rensad, och sidomurarne hade, der sådant erfordrats, förbättrats.

Nedan nämnda arbeten inom länet, hvilka förut afsynats, blefvo under året till underhållet besigtigade:

Afdikning af tretiotre myrar inom Gräsmarks socken och aderton myrar inom samma socken. Då ritningar öfver dessa båda å olika tider understödda företag icke kunde vid besigtningen återfinnas samt befolkningen visade obenägenhet att lemna upplysningar och dessutom myrarnes benämning är osäker, var det omöjligt att uppleta alla myrarne och att särskilja hvilka som hört till det ena eller andra afdikningsföretaget. Besigtningen gaf emellertid vid handen, att å de ställen, der odling af säd förekommit, voro diken i nöjaktigt skick, hvar emot allt underhåll försummats å de ouppodlade myrarne. Dikena voro likväl någorlunda behållna, der myrarne före gräfningen varit af fastare beskaffenhet, men eljest igenvallade. — Emellertid gör dikningen i sitt nuvarande skick tjänst genom att minska ortens frostländighet.

Utdikning af 24 smärre myrar inom Magneslags församling:

Vid Bjurbäcken voro diken i allmänhet nöjaktigt underhållna.

Vid Djupdalen var diket till följd af strömdrag vid fullt djup.

Vid Danielstorp behöfde alla diken å Flytmyren rensas, hvaremot Qvarnbäcken genom strömdrag bibehållit nöjaktigt djup.

Vid Hornsjön behöfde utloppen ur sjön Longen, Kattjärnet och Hornsjön rensas å anvisade ställen och nedrasad sten borttagas.

Vid Slobyn erfordrades rensning å Sättermynen och Fogelmyren.

Vid Lättviken voro diken i allmänhet i nöjaktigt skick och hufvuddiket väl underhållet.

Vid Viviken behöfde endast utloppet rensas i botten.

Vid Löfnäs anvisades de ställen, der rensning erfordrades.

Vid Finntorpet tarfvade diket i sin helhet rensning.

Vid Grytterud erfordrades rensning i utloppet och diken.

Vid Brakerud behöfde alla diken på Ånäsmyren rensas och de öfriga delvis.

Vid Riön var hufvudutloppet i nöjaktigt skick; de mindre diken hade förvandlats till täckdiken.

Upprensning af Karlandabäcken vid Bjärns by i Karlanda socken. I vattendragets nedersta del förefunnos blott delvis uppgrundningar, hvaremot hela öfre delen från Bjärns nya bro behöfde rensas.

Utdikning vid Takene, Slobyn, Mossviken, Nedra och Öfra Fjell samt Löfnäs i Magneslags socken. Några ritningar funnos ej tillgängliga. Dikena voro ej underhållna, men torde dock göra tjänst till minskning af frostländigheten.

Takenemossen. Dikena, som tycktes icke hafva blifvit rensade, sedan de voro nya, voro dock temligen väl bibehållna; men utloppet tarfvade upprensning.

Tegmyren var delvis i nöjaktigt skick, men behöfde på flera ställen rensas.

Torkhusmyrarne voro delvis i mycket förfallet skick. Eburna diken någorlunda bibehållit sig, der jorden från början varit fast, ansågs rensning erforderlig för dem alla.

Slobymossen. En stor del af diken, hvilka lära för fyra år sedan hafva undergått rensning, var i godt stånd; men å några ställen var sådan ånyo erforderlig.

Slobybäcken. Endast sjelfva utloppet behöfde rensas.

Storpersmyren. Dikena voro i nöjaktigt tillstånd.

Slottermynen. Dikena behöfde alla rensas.

Sjömyrarne. En del af diken hade temligen väl vidmagt hållits, men andra voro förfallna.

Dalbäcken var i nöjaktigt stånd. Å dikeskanterna växande buskar borde borttagas.

Gräsmynen var ej underhållen, hvadan rensning var å större delen behöflig.

Midsommarsmyrens tillstånd var lika med den nästföregående. Strömdrag hade dock hindrat en del diken att blifva igenvallade.

Källdalsmyren. I hufvudutloppet erfordrades rensning, hufvudsakligen af nedrasad sten. Dikena i mossen behöfde mer eller mindre rensas.

Kärrmyrarne. Endast obetydligt underhållsarbete syntes hafva förekommit. Utloppet genom berget och fastmarken var

temligen rent, men diken genom myren voro delvis igenslammade och be vuxna med gräs och buskar.

Rätning och utdikning af Grytteruds och Toby elfvar samt utdikning af sjutton myrar i Magneslags och Brunslags socknar. De vid förra besigtningen gjorda anmärkningarna mot underhållet af elfvarne hade nöjaktigt afhjelpats. Elfsektionerna syntes genom strömdraget snarare ökas än minskas. — Hvad åter diken beträffade, hade rensning uraktlåtits, der odling ej förekommit. Likväl voro de i allmänhet någorlunda bibehållna.

Östra distriktet.

Östergötlands län.

Afdikning och odling af kärrmarker, tillhörande Upsala, Blixhult, Öna, Fräsabola, Stengårdshult, Klöfdala, Stora Åleryds och Stora Skräddarps byar i Stora Åby socken samt Lilla Skräddarps, Fotsjö och Ulfbo byar i Adelöfs socken (Jönköpings län) och i sammanhang dermed sänkning af Klintasjön jemte ändring af Upsala qvarn. Dikningen var utförd med föreskrifvet djup och bredd till N:o 14, hvarifrån bredden bibehållits, men fattades i djupet 0.6 meter ända upp till Klintasjön och Skräddartorpsgölen. Upsala qvarn var inlöst och utrifven. Afdikningsarbetet utfördes ordentligt och raskt.

Sänkning af Arnsjön samt afdikning och odling af mark, tillhörande Stensäng, Bagarekulla litt. a och b samt Torkilsbo kommunisterboställe inom Vestra Hargs socken. Af dikningsarbetet, som varit utbjudet på entreprenad i smärre poster, hade upptagits 100 meter till fullt djup och 200 meter delvis bearbetats. Emellertid hade entreprenörerna, hvaras förtjenst icke motsvarat deras beräkning, lemnat arbetet, och sedermera hade å två hållna auktioner antagligt entreprenadanbud icke kunnat erhållas.

Jönköpings län.

Utdikning och odling af mark, tillhörande Stråkeved i Käfsjö socken samt Häradsö, Södra Nässja, Nässja Vester-gård och Ledås i Åkers socken. Å arbetet för vattenafledningen, som till största delen var färdig, hade till följd af den regniga väderleken under året endast obetydligt vidgjorts. Det hufvudsakligaste af återstående arbete utgjordes af fullbordandet utaf afloppen från Svansjön, hvarest den lösa jordmänen kommer att under flera år hindra afloppsgrafvarnes stadigblifvande.

Torrläggning af nordöstra delen af Storemosse, belägen inom Stråkeveds och Svanö hemman af Käfsjö socken samt Häradsö, Nässja, Ledås och Galtås hemman i Åkers socken. Detta arbete, som afser torrläggning för minskande af frostländigheten hos den omkringliggande marken, och till största delen var fullbordadt, har gemensam plan med nästföregående arbete och kommer att fullbordas samtidigt med detsamma.

Afdikning af mossar, tillhörande hemmanen Mölnehult, Mossebo, Tranebo och Mångarebo i Våthults socken. Arbetet var utfördt med undantag af några kortare dikessträckor å mossens mitt, hvaras fullbordande hindrats af regnig väderlek.

Afdikning och odling af sankmarker, tillhörande hemmanet Häradsö i Åkers socken. Af hufvudgrafven återstod oupptagen en sträcka af omkring 100 meter. Arbetet utfördes ordentligt och odlingen fortgick i samma mån som dikningen.

Väg- och Vattenbyggnadsstyrelsens berättelse 1891.

Afdikning och odling af sankmarker, tillhörande hemmanet Bössjarp i Byarums socken. Endast grafven C—G återstod.

Utdikning af Gullarps mosse under Källunda säteri i Kärda socken. Omkring en tredjedel af arbetet var utförd. Under årets sommar hade dock intet arbete verkstälts.

Afdikning af mossmarker, tillhörande Lundholmens säteri med underlydande Kyrkarp, Lundby och Boda hemman i Vrigstads socken. Dessa marker utgöras af fjorton särskilda mossar, af hvilka sex hade mer eller mindre bearbetats i öfverensstämmelse med den fastställda planen.

Afdikning af frostförande marker, tillhörande hemmanen Södra Sprottebro, Ubbås, Ingelsbo och Hedenstorp i Bråraryds socken. Af arbetet var nästan hälften fullbordad utan anmärkning.

Kalmar län.

Afdikning och odling af vattenskadad mark, tillhörande byarne Tigerstad, Åkerö, Torp, Ruda, Tveta, Lundtorp, Lilla Sinnerstad, Byrum, Kulla, Marhult, Gäslingssäng och Vester-näs i Mörlunda och Tveta socknar. Den regniga väderleken hade försvärat utförandet af det vid nästföregående årets besigtning ålagda underhållsarbetet, till följd hvaraf endast en tredjedel af hufvudgrafven hade hunnit upprensas.

Sänkning af Borge- och Vedbormträskan för torrläggning och odling af vattenskadad mark, tillhörande byarne Vedborm, Flackböle, Skogsby, Vedby och Binnerbäck samt Högby prestgård i Högby socken (Öland). Arbetet var — såväl rörande dikning som ock hvad angick brobyggnad — till fullo utfördt i öfverensstämmelse med fastställd plan.

Afdikning och odling af mark, tillhörande byarne och hemmanen Södra Bäckebo, Hullingsmåla, Hvitemåla, Njute-måla, Haraldsmåla, Kannemåla och Norra Näfra i Ålems och Ryssby socknar. Hufvudgrafven var nu ganska fullständigt upprensad utom den s. k. Smedjebäcken, om hvars istandsättande jemte upprensning af ett par mindre kanaler arbetsdirektionen erhöi förståndigande.

Invallning, torrläggning och odling af sankmarker, belägna å egorna till hemmanet Skällesnäs N:o 1 eller den s. k. Bergqvara gård i Söderåkra socken. Hufvudgrafven var till hela sin längd uppgräfd och egde på de ställen, som undersöktes, fullt djup och bredd. Pumpverk hade anskaffats, men var ännu ej uppsatt.

Sänkning af Hökasjön, Agebosjön och Kroktorpsjön medelst reglering af Thorsboån för torrläggning och odling af mark, tillhörande Stora, Södra, Vestra och Mellan Agebo N:is 4, 3, 2 och 1, Thorsbo, Stora och Lilla Ebbehult, Hultsby, Hökahult, Södra Svalehult och Dackebo i Madesjö socken samt Kroktorps, Kroksmåla, Besagöl, Lillaverke N:is 1 och 2 och Anebo i Oskars socken. Kroksmåla nedre dam var utrifven och ån upprensad genom hela nedre forsen. Genom ängarne, hvarest djupet syntes vara tillfredsställande, var ån ännu orörd på en längd af omkring 150 meter. Från denna del var ån bearbetad och upptagen till fulla dimensioner ända fram till Kroksmåla öfre dam, genom hvilken och dervarande fors utgräfnings verkstälts till fullt djup å halfva bredden. Ofvanför öfre dammen hade upprensningen fortskridit till 250 meter nedanför Kroktorpsjön, från hvilken till Agebosjön, samt från

denna till Hökasjön, ån var till full dagbredd utgräfd, ehuru endast till halfva föreskrifna djupet. — Dessa arbeten hade utförts före hösten år 1889, då förbud mot arbetets fortsättande delgafs arbetsdirektionen och arbetet måste upphöra. En nybildad förening för arbetets slutliga genomdrifvande uti inskränkta form har föranstaltat om utarbetande af nytt förslag, hvarå Eders Kongl. Maj:ts fastställelse skall sökas.

Torrläggning och odling af Kohagsflyet å egorna till Fagerhults pastorsboställe i Fagerhults socken. Af öfre delen af diket närmast landsvägen återstodo 100 meter, hvarjemte sten behöfde sprängas på tre ställen i de andra diken.

Sänkning af Öjesjön samt torrläggning och odling af mark, tillhörande hemmanen Bölemåla N:is 1 och 2, Holmeryd, Ekeryd, Kåretyd och Nyemåla i Kråksmåla socken. Afloppsgraven från sjön var färdiggräfd, men behöfde rensas. Två af de i sjön ofvanifrån utmynnande kanalerna voro till föreskrifna dimensioner upptagna, och å den tredje återstod ungefär hälften samt ombyggnad af en vägbro. Öfre delen af denna kanal hade måst gifvas en från arbetsplanen något afvikande riktning för att undvika ett tätt under markens yta i den utstakade linien beläget berg.

Afdikning och odling af vattenskadad mark, tillhörande Karås i Repplinge socken och Vestra Sörby, Vipetorp, Petersholm samt Högsrums komministerboställe i Högsrums socken (Öland). Af arbetet, som utfördes ordentligt, återstodo omkring 100 meter små diken och upprensning af hufvudgraven.

Afdikning och odling af vattenskadad mark, tillhörande hemmanen Käreby, Stenkulla, Klockaregården, Hvena, Främsteby, Lund och Blackhult i Hvena socken. Å hufvudgraven hade upptagits omkring 2,000 meter samt af en sidograf en sträcka af 1,700 meter, hvarjemte tvänne sidografvar utgräfts. Landsvägsbron var ombyggd med landfästen af kilad sten. — Arbetsplanen följdes noggrant och arbetet var väl utfördt.

Gotlands län.

Afdikning och odling af Norrvange myr, tillhörande hemmanen Norrvange, Sudervange och Angelbos i Lärbo socken. Hufvudgraven, som var till hela sin längd upptagen, behöfde genom berget vidgas och befrias från uppslammad och nedrunnen sand. Hälften af arbetet med sidografvarne var verkställd, och odlingen hade påbörjats.

Afdikning af vattenskadad mark, tillhörande $\frac{3}{16}$ mantal Stenstuge i Vesterhejde socken. Såväl hufvudgraven som smådiken voro upptagna till hela sin längd; men som den förra behöfde rensas från nedflutet slam, kunde afsyningsbevis ej meddelas.

Skaraborgs län.

Afdikning och odling af mark, tillhörande Falköpings stads kyrkoherde- och komministerboställen. Arbetet var ej heller nu påbörjadt, hvarför vederbörande uppmanades att före nästa års vår bestämma sig för, huruvida detsamma skulle komma till verkställighet eller ej.

Sänkning af Kullsjön och reglering af Rullsbäcken samt afdikning och odling af deromkring belägen mark inom Istrums och Ledsjö socknar. Arbetet var under utförande, men tillhörande planer och ritningar voro icke tillgängliga.

Afdikning och odling af mossmarker, hörande till hem-

manet Sjögerås i Klefva socken. Tre fjerdedelar af vattenafledningsarbetet voro utförda.

Afdikning af frostförande mossmark, hörande till hemmanen Sjögerås och Kungsmärket i Klefva socken. Hufvudafloppet var till största delen fullbordadt.

Mellersta distriktet.

Stockholms län.

Afdikning och odling af vattenskadade marker, tillhörande ett mantal Jumsta i Tveta socken. Arbetet hade fortskridit så långt, att det ansågs blifva färdigt till afsynning under året.

Sänkning af Vallentuna-, Lill- och Qvarnsjöarne samt afdikning af vattenskadade marker, tillhörande Skällnora kungsgård m. fl. i Danderyds skeppslag. Afloppsgraven, som vid Skällnora sprängts i berg, var till största delen fullbordad. Qvarnsjön, som legat närmast den utrifna qvarnen, var helt och hållet sänkt, och Vallentunasjöns djup mätte 0.4 meter. — De öfver vattendraget byggda två broarne, Skällnorabron och Fällbron, voro illa uppförda af undermåligt virke, hvarjemte broöppningen i den senare var för liten och den förras landfästen voro odugliga. Föreskrift lemnades därför om båda broarnes ombyggnad.

Sänkning af Innsjön och träsket Görjan samt afdikning och odling af vattenskadade marker, tillhörande indragna häradsskrifvarebostället N:o 2. Mellansjö m. fl. i Ljusterö socken. Hufvudgraven till Innsjön och derifrån till Görjan var upptagen till fullt djup, ehuru någon rensning erfordrades. Företaget syntes gifva goda löften i afseende på odlingen.

Upprensning af Eckarån samt afdikning och odling af mark, tillhörande Annö m. fl. hemman i Valö socken. Sedan nästföregående inspektion hade endast mindre dikningsarbeten blifvit utförda.

Afdikning och odling af vattenskadade marker, tillhörande Ytterby, Mälby och Boda i Börstils socken. Det rensningsarbete, hvarom anmärkning vid nästföregående besigtning framstälts, hade påbörjats och antogs kunna blifva färdigt till årets slut.

Sänkning af Frösjön och Flagsjön samt dikning och odling af sankmarker, tillhörande Norr-Henninge, Söder-Henninge och Alby byar i Ununge socken äfvensom Skenninge by i Edsbro socken. Företaget var i anseende till vattenafledning och dikning fullbordadt, hvarom afsyningsbevis lemnades.

Sänkning af sjöarne Putten, Utålsviken och Långtögen samt afdikning och odling af vattenskadade marker i Bro och Vätö socknar. Arbetet hvilade i afvaktan på utgången af en öfver värdering af ett vattenfall anhängiggjord rättegång.

Sänkning af Vikarsjöarne samt afdikning och odling af mark, tillhörande Långalma m. fl. hemman i Börstils socken. Arbetet med de stora afloppskanalerna hade fortskridit så, att dessa ansågos kunna blifva färdiga under årets lopp.

Sänkning af sjöarne Trehörningen och Lingonsjön samt afdikning och odling af vattenskadade marker, tillhörande byarne och hemmanen Söderby m. fl. i Närtuna socken samt Adamsberg och Stafsätra i Rimbo socken. Kanalen från den förra qvarnplatsen till Lingonsjön var till större delen fullbor-

dad. Kanalen mellan Lingonsjön och Trehörningen var till hela sin längd bearbetad, men ej upptagen till fullt djup. En mindre sidokanal var äfven påbörjad.

Sänkning af sjön Ältan samt afdikning och odling af vattenskadade marker, tillhörande Sättra by i Edsbro socken samt egendomen Kristineholm i Lohärads socken. Gräfningsarbetet var fullbordadt från sjön Erken till den punkt, der hufvudloppet och dess sidogren förena sig; från hvilken punkt arbetet vidare fortskridit omkring 1,500 meter.

Sänkning af Bredsjön samt Söderråda-, Råbo-, Rör- och Granträskan, äfvensom afdikning och odling af vattenskadade marker, tillhörande byarne Bredsättra samt Velända i Roslagsbro socken och Söderråda i Söderby Karls socken. Den gemensamma kanalen från punkterna XIII till XVI samt kanalerna från Bredsjön och från Granträsket voro till hufvudsaklig del fullbordade.

Sänkning af sjöarne Hörnan och Vågsjön samt afdikning och odling af vattenskadade marker, tillhörande egendomen N. Jersjö m. fl. i Söderby Karls socken. N. Jersjö sågverk var utrifvet, och kanalen från sågstället till Hörnan var utgräfd. Kanalen mellan Hörnan och Vågsjön var upptagen så mycket, att Vågsjön sänkts omkring 0.5 meter.

Upsala län.

Sänkning af Gårdsjöarne samt afdikning och odling af mark, tillhörande Tobo m. fl. hemman i Tegelsmora och Tierps socknar samt Smedby m. fl. i Vendels socken. Det storartade företaget, hvarigenom omkring 1,000 hektar vattendränkt mark torrlagts, var, hvad beträffade afdikningen, till större delen fullbordadt, och omkring 200 hektar hade redan odlats. Jorden syntes vara af jemförelsevis god beskaffenhet, och en verklig torrläggning af hela ytan ansågs komma till stånd.

Afdikning och odling af vattenskadade marker, tillhörande hemmanet Kyrkby i Järlåsa socken. Arbetet med afdikningen var till större delen utfördt. Föreskrift meddelades om hufvudkanalernas utgräfnings med sidolutning af 1 : 1.5.

Södermanlands län.

Uttappning af Rudsjön samt torrläggning och odling af mark till Sörby i Torsäkers socken. Arbetet befans vara i det närmaste fullbordadt och ansågs kunna blifva till afsyning färdigt under året.

Utdikning och odling af vattensjuka marker, tillhörande egendomen Nygård, genom torrläggning af sjön Molken och reglering af sjöarne Hissingen och Kråksjön i Floda och Julita socknar. Hela företaget med undantag af arbetet å marken omkring Kråksjön var fullbordadt.

Afdikning och odling af mark, tillhörande Värhulta säteri i Vestermo socken. En betydlig del utaf afdikningen var redan verkställd, hvarjemte omkring 145 har hade odlats.

Torrläggning och odling af vattensjuka marker vid Hjelm-säter i Vestermo socken. Arbetet var i det närmaste fullbordadt.

Torrläggning och odling af vattenskadade marker, tillhörande hemmanet Väsby i Torshälla socken. Den för torrläggning behöfliga vallen mot Mälaren hade, ehuru uppförd till full höjd, satt sig något. Den innanför belägna marken hade genom pumpning befriats från vatten.

Afdikning och odling af ängs- och mossmarker, tillhörande Klefva säteri i Björnlunda socken. Afloppskanalen från Stora Magsjön var fördjupad, men ännu ej fullt färdig. Kanalen mellan Stora och Lilla Magsjön äfvensom den från D till H voro utgrädda ehuru icke till fullt djup.

Hjelmarens regleringsdam vid Hyndevad, som under året ej kräft annan underhållsåtgärd än att trävirket tjärats, var i fullgodt stånd. — Högvattenytan hade varit 9 cm. lägre än den högsta tillåtna och lågvattenytan 18 cm. högre än den lägsta tillåtna. Vattenhöjden hade nämligen varierat mellan 129 och 160 cm. under Arninge märke. — Den aftappade vattenmängden hade varit högst 57.07 kbm och under arbetsdygn lägst 12.87 kbm. i sekunden, deraf under 21 arbetsdygn mindre än 15 kbm, under 59 mellan 15 och 16 kbm. samt under 75 arbetsdygn 16—20 kbm. I öfrigt hade aftappningen öfverstigit 20 kbm. i sekunden.

Örebro län.

Afdikning och odling af vattenskadad mark, tillhörande 1/2 mantal Styte N:o 2 i Lillkyrka socken. Utom odlingen återstod endast en mindre del af afdikningen.

Sänkning af Finnåkerssjön jemte afdikning och odling af mark, tillhörande Österhammar m. fl. i Fellingsbro socken. Den södra delen af Finnåkerssjön var till fullo sänkt. I sundet mellan sjöns båda delar, hvilket genom sjösänkningen helt och hållet torrlagts, pågick muddring.

Afdikning vid 1/2 mantal Södra Finnåker i Fellingsbro socken. Vid arbetet, som är beroende af näst föregående företag, var ännu intet åtgjort.

Vestmanlands län.

Afdikning och odling af sankmarker, tillhörande hemmanet Fillinge i Medåkers socken. Det stora afloppsdiket var bearbetadt till nästan hela sin längd. — I anledning af kontrahentens död var det ovisst, huruvida företaget komme att fullföljas eller det uppburna lånebeloppet återbetalas.

Utdikning och odling af sankmarker, tillhörande egendomen Tomta i Romfartuna socken. Omkring hälften af den stora afloppskanalen var utgräfd.

Nedre norra distriktet.

Kopparbergs län.

Sänkning af sjön Hönsan samt afdikning och odling af Stor- och Hönsmyrarna, tillhörande byarne Anstahyttan m. fl. inom Stora Skedevi, Husby och Hedemora socknar. Arbetet, som under nästföregående år legat nere, var nu åter i full gång och skulle enligt entreprenadkontrakt vara färdigt inom årets slut med undantag af kanalen genom Hönsan, som först under året derefter skulle upptagas. Någon anmärkning förekom icke emot arbetet.

Torrläggning af frostförande mossar inom Böle Fällbyns samt Storbyns och Grimsmyrhedens byar i Malungs socken. Af afloppsgrafvarne var ungefär hälften färdig, men endast två bigrafvar voro upptagna.

Afdikning och odling af Skälviksmyren, tillhörande hemmanet Nordbyn i Äppelbo socken. Intet arbete var ännu

verkställt, och vederbörande syntes ämna låta hela frågan förfalla.

Afdikning af Fernmyren, Göltegar och Putten under Åkersby, Björks, Backa och Djups byar i By socken. Dikeskanterna behöfde rensas från träd och buskar samt botten i hufvudgraven fördjupas å ömse sidor om den punkt, der afloppet från Putten infaller. Rensning af detta aflopps nedre del var äfven af nöden.

Följande redan afsynade arbeten inom länet hafva under år 1891 med hänsyn till underhållet inspekterats:

Utdikning af Brovalls- och Kärrsjöarne samt Igeltjerna, tillhörande Sonnbö, Betvallens och Igeltjerna byar i Folkerna socken. Rensning af hithörande grafvar hade under föregående år påbörjats och skulle fortsättas under hösten. De flesta grafvarne voro äfven delvis rensade och anledning fans att anlägga, det återstående rensningar skulle i delegarnes eget intresse verkställas.

Rätning af Lumshedsån och afdikning af marker, tillhörande Lumshedens by i Svärdsjö socken. Vid några ställen af ån hade sidorna inskjutit och bildat krökar, hvarjemte stenar nedfallit. I Porsmyren voro afloppsdikena igenvuxna af buskar och gräs. Anmärkning gjordes äsyftande ofvannämnda bristers afhjelpande, samt verkställande af åtskilliga rensningar och rätningar, hvilket arbete antogs blifva vederbörligen utfördt i anseende till närliggande inegors värdefulla beskaffenhet. — Frostländigheten uppgafs vara väsentligen minskad och företaget hafva medfört önskad resultat. Nyodlade fält och talrika lador buro äfven vittnesbörd om ett godt resultat.

Utdikning af myrar inom Gunsarfs och Rostbergs byar i Kopparbergs och Sundborns socknar. Dikena voro fullständigt rensade till större djup än föreslaget varit, och odlingarne sträckte sig fram till dikeskanterna. En dam var uppförd vid Gunsarfstjärnen, men användes endast vid sådana tider, då upp-
dämning ej skadade stränderna.

Utdikning af Stormyren och sänkning af sjön Lillsälnan, tillhörande Brattfors fäbodeställe under Kyrkbyn i Svärdsjö socken. Underhållet af Stormyrens afloppsdiken var försummadt, i det att dessa voro igenvuxna med buskar, gräs och mossor. — Lillsälkans aflopp var inskränkt af en för enskild jernväg byggd trumma, i hvilken en flötningsränna framgick och hvilken enligt närvarande intressentens uppgift vållade upp-
dämning om våren. — Arbetsdirektionen förstärktes tillse, det underhållet ej försumrades.

Utdikning af hemmyren, Stormyren, Sixängslogen och Råbacken vid Svartnäs by i Svärdsjö socken. Hemmyren hade synbarligen icke sedan arbetets afsynning i slutet af 1860-talet varit föremål för tillsyn, med anledning hvaraf en närvarande intressent ålades att vidtaga nödiga rensningar. En mindre dikning i Östra Svartnäs by var likaledes försummad. Vid två andra dikningar hade odling påbörjats och i sammanhang dermed rensning, om ock obetydlig, vidtagits. Förnyad syn ansågs böra ega rum om två år, hvilken tid behöfdes för istandsättande af alla till detta företag hörande dikningar; och skulle arbetsdirektionen emellertid förstärkas utföra härför erforderliga arbeten.

Utdikning af Boxbotjärn med kringliggande myrar vid Gårdsviks by i Svärdsjö socken. Anledning till anmärkning förekom ej.

Sänkning af Bingsjön vid Bingsjö by i Rättviks socken. Afloppet var i godt skick. Genom brofästernas sammanskjutning i den till Dalstugan ledande vägen hade bron rubbats, vid hvars nödvändiga ombyggnad de närvarande intressenterna önskade hvälfva densamma af sten. Vid besigtningstillfället pågick arbete med undanrödjande af buskar å doseringar och botten uprensning från nedfallna stenar. — Vidsträckta ängar äro beroende af utloppets oförändrade skick, så att fara för underhållets försummande ej torde vara för handen.

Gefleborgs län.

Ytterligare sänkning af Östanbräcks- och Vijsjöarne samt fortsatt reglering af Hallstaån för torrläggande och odling af vattenskadade marker, tillhörande hemmanen Vij, Tholsta m. fl. i Helsingtuna socken samt

afdikning af frostförande mossar inom byarne Hållsta, Fläsbö m. fl. inom samma socken. Sjöarne voro sänkta och regleringen af än bedrefs af entreprenör med gräfning samt pålning, der befintlig jäslera nödvändiggjorde doseringarnes stödjande.

Sänkning af Hille- och Julsjöarne för torrläggning och odling af vattenskadade marker, tillhörande åtskilliga byar inom Hille socken. Samtliga hufvudaflopp, som redan äro färdiggrädda, behöfde endast en obetydlig rensning i bottnarne. Odlingen har inom Hille och Hvarfva skifteslag näst uppskjutas i afvaktan på utgången af emot skiftesförrättningen anförda besvär. — Vägbyggnad pågår å ömse sidor om Hillesjön för att underlätta förbindelsen med de nyvunna egovidderna.

Afdikning af den s. k. Högmossen, tillhörande egendomen Romsen samt Mörtebo by i Ockelbo socken. Af arbetet återstod omkring 200 meter å en linie, som genomgår lös jord och der ett par somrar ansågs behöfvas, innan så fast mark vunnits, att det uppgrädda diket består. Denna korta sträcka, som ligger å mossens höjdpunkt, inverkade emellertid ej på torrläggningen i dess helhet, hvadan utgräfningen deraf torde kunna betraktas såsom en framtida underhållsätgard.

Underhållet af följande redan afsynade arbeten inom länet besigtigades under året:

Utdikning af Buller- och Botjärnarna i Söljestads by af Jerfsö socken. Hufvudafloppet från båda tjärnarna äfvensom sidodiket från Himyren voro synbarligen orörda sedan företags afsynning och kräfde ej obetydligt arbete för att försättas i behörigt stånd. Intressenterna voro villige att afhjelpa bristerna och anhöllo om två års anstånd dermed.

Utdikning af Håkbo- och Teftjärn samt Långmyren, tillhörande Sörby by i Jerfsö socken. Den förstnämnda tjärnens aflopp var igenvuxet med vass och buskar samt genom doseringarnes sammanskjutning på åtskilliga ställen hopträngdt. Teftjärns aflopp, som intill år 1888 begagnats till flottled, var deremot ordentligt hållet, och tjärnbotten bär årligen vackra skördar. — Intressenterna skulle inom två år verkställa nödiga rensningar.

Sänkning af sjön Fullen, tillhörande Kyans m. fl. byar i Ofvånäkers socken. Det väldiga afloppet var väl underhållet. Å sjöbotten hade någon växtlighet börjat framträda, så att dels skog täckte stränderna, dels omkring 34,000 kg. hö kunde årligen skördas. Vid sådant förhållande syntes ej fara för underhållets försummande förefinnas.

Utdikning af Vestra Nyåsen och Ladångstjärn med kringliggande myrar, tillhörande Ö. Rotebergs, Knåda och Stora Edsbyns byar i Ofvånåkers socken. Nyåsens aflopp var fullt effektivt, ehuru stenar nedfallit ur doseringarne. De närvarande intres-enterna anmodades tillse, att nödigt underhållsarbete vidtages. Ladångstjärnens aflopp var nödortfikt rensadt, men diket genom tjärnen var igenvuxet. — Odling var påbörjad å flera fält.

Vesternorrlands län.

Sänkning af sjön Noren och Bölesjön samt Vester-, Lomm-, By- och Backholmstjärnarna i Attmars socken. Sedan år 1875 hade intet arbete bedrivits, då afloppet från Noren utvidgades och lösa stenar upptogos ur strömmen. Några ritningar föredettes ej, emedan de, enligt uppgift, voro tagna i anspråk för den pågående rättegången.

Sänkning af Ås- och Lilltjärnarna samt afdikning och odling af mark, tillhörande Åse by i Torps socken. Arbetet var behörigen fullbordadt.

Underhållet af följande, förut af Styrelsen godkända företag inspekterades under år 1891:

Utdikning inom Qvarnsätts och Hofs byar i Selångers socken. Afloppet från den sänkta sjön var i oklanderligt skick. Odlingar voro verkställda vid sjöns stränder och på afloppskanalens vestra sida.

Utdikning af Nässjö sjö och myrar i Nätra socken. Såväl nedanför sjön som i den ofvanför liggande myren var underhållet försummadt. Hufvudafloppet borde befrias från nedfallen sten och upptagas till full bottenbredd. Samtliga diken myren kräfde en fullständig rensning.

Utdikning vid Norrflärke, Sörflärke och Kasa byar i Grundsunda socken. Å de af diken genomskurna myrarna hade odling utförts till afsevärdt omfång. — Kasasjöns aflopp och sidodikena behöfde rensas.

Utdikning inom Faresta, Nässets och Klångre byar i Arnäs socken. Anledning till anmärkning förekom ej.

Utdikning vid Fors och Sörtjärns byar i Nätra socken. Underhållet i Forsmyren var försummadt, och diken behöfde fullständigt upprensas. Sörtjärns aflopp och ditleddande diken voro deremot behörigen hållna.

Utdikning af Långmyren och Nordviksängsmyren, tillhörande Bodums och Fanby byar i Grundsunda socken. Långmyren var inom Bodums område helt och hållet odlad, hvarjemte diket var rensadt. Inom Fanby var deremot diket ej rensadt. Nordviksängsmyrens aflopp var betydligt nedskuret.

Sänkning af Ödens och Bergoms sjöar i Nätra socken. Någon anmärkning kunde ej göras mot underhållet.

Jemtlands län.

Afdikning af frostförande myrmarker inom byarne Bräcken, Nygård, Norrhara, Söderhara, Räcksjön, Stackris, Öfre och Nedre Mälång i Sunne socken samt Grubben i Hackås socken. Arbetet hade under året högst betydligt framskridit. Åtskilliga sträckor befunnos i det närmaste fullbordade, andra åter påbörjade och med afsevärda utgräfningsarbeten bearbetade. Inom alla afdelningarna hade vederbörande intressenter med flit bedrivit arbetet och redan lönats med betydlig minskning af frosten. I systemet Bräcken-Grubben var större delen af arbetet

utförd. I systemet Räcksjön var sjöafloppet genom landsvägen med en större hvälfd bro fullbordadt och flera diken voro påbörjade samt till ej obetydlig del färdiga. Af systemet Mälång var Blomtjärn sänkt, ehuru ej till fullo. Ett dike, som ej medförde åsyftadt resultat, skulle utbytas emot ett längre dylikt med annan sträckning.

Afdikning af myrmarker, tillhörande Klöfsjö by, äfvensom aftappning af den inom samma by belägna Bodtjärn i Klöfsjö socken. Bodtjärns aflopp befans vara för smalt invid tjärnen. Af diken återstod ej obetydligt. Direktionen hänvisades att göra underdänig framställning om förlängning i arbetstiden.

Afdikning af myrar, tillhörande byarne Greninge, Greningsholm och Långvattnets skogskil i Lits socken samt Mårdsjö by i Stuguns socken. Inom Greninge byar voro diken i det närmaste färdiga och vid Långvattnets skogskil voro de alldeles fullbordade. Vid Mårdsjö återstod några sträckor, der djupet var otillräckligt och berg mött i botten m. m., hvarjemte flerstades dikesjorden behöfde aflägsnas från kanterna. — Hela företaget ansågs kunna blifva färdigt inom några veckor.

Aftappning af Trolltjärn, belägen inom Åsto by i Offerdals socken. Ännu kvarstod en del af tjärnen och afloppskanalens egde behöriga dimensioner endast å en mindre del närmast sjön. Doseringarne ofvanför berget hade icke erhållit föreskrifven lutning, och den uppkastade jorden var ej aflägsnad.

Afdikning af frostförande marker inom Söderhögens och Nederhögens byar i Rätans socken. Långbacksmysen befans färdigdikad, men någon stenrensning var af nöden. I Vintermyren var endast ett dike upptaget. Diket H—Q i Alfön var nära fullbordadt.

Afdikning af frostförande myrmarker inom Vemdalens by i Vemdalens socken. De tre stora systemen invid byn lika som de aflägsse liggande mindre dikeskomplexerna voro påbörjade, men endast delvis och ringa bearbetade.

Afdikning af myrar, tillhörande Gunnarvattnets by i Hotagens socken. Företaget var till ungefär två tredjedelar utfördt, och det verkställda arbetet gaf ej anledning till någon väsentlig anmärkning.

Afdikning af myrar, tillhörande Bakvattnets by i Hotagens socken. Af föreslagna 2,110 meter diken voro 1,610 meter i det närmaste utgrädda. På några ställen, der uppsticande kalkstenshällar försvårat dikningen, hade ej föreskrifvet djup ernåtts, hvilket missförhållande för arbetsdirektionen påpekades för rättelses vinnande.

Afdikning af myrar, tillhörande byarne Kluck, Blekäsen och Slöfre i Alsens socken. Dikena voro öfver allt påbörjade, men endast korta sträckor af dem voro färdiga. Föreskrift lemnades om bortförande af berggrötter och stenar, som funnos kvar i åtskilliga bottnar. Likaledes anmärktes, att dikesjorden å långa sträckor qvarlåg på kanterna.

Afdikning af myrar, tillhörande Brynje by i Kyrkås socken. Största delen af det 3,153 meter långa diket, som i en stor halfeirkel omsluter Brynje by, var upptaget, men i behof af efterrensning. Å dess högsta punkt hade berg opäraknadt mött; men någon sprängning på djupet torde icke erfordras, endast ojemnheter bortsprängas.

Afdikning af frostförande myrmarker och tjärnar inom byarne Bredbyn och Berg i Offerdals socken. Detta vidsträckta

dikningsföretag med sina 24,616 meter diken var inom de flesta af de olika grupperna lagdt under arbete. Å vissa sträckor voro diken fullbordade och med omsorg utförda. — Skälmyrtjärnen och Björnloketjärnen voro sänkta genom långa och prydliga aflopp. — Af hela arbetet, som i sina färdiga delar ej gaf anledning till anmärkning, återstod ungefär två tredjedelar.

Afdikning af frostförande myrmarker inom Landö by i Offerdals socken. De flesta diken voro påbörjade, och ett befans färdigt. Långloken var i öfverensstämmelse med förslaget sänkt. Ett af de föreslagna diken, hvilket skulle dragas genom fullständigt odlad mark och af denna borttaga en stor del, torde kunna enligt intressenternas önskan utelemnas mot afdrag å statsbidraget.

Afdikning af frostförande myrmarker inom byarne Kougsta, Vestbacken och Trubacken i Alsens socken. Endast en ringa del af arbetet var utförd, ehuru början gjorts på flera punkter. Efterrensning tarfvades i allmänhet.

Afdikning af frostförande myrmarker inom Bringåsens by i Kyrkäns socken. Arbetet å alla diken pågick inom den vid gårdarne liggande myren, der flera sträckor voro färdiga; en hade lemnats orörd i afvaktan på tillåtelse att räta dess öfre del för att vinna bättre torrläggning.

Underhållet af nedan stående båda arbeten, som redan förut afsynats, blef under året besigtigadt:

Utdikning vid Hästö by i Mattmars socken. Underhållet var utan anmärkning, och odlingen af närliggande egor hade ej obetydligt framskridit.

Afdikning vid Kakuåsens by i Hammerdals socken. Sedan nu fullständig rensning vidtagits i alla diken och nedfallen sten bortförts, kunde underhållet å denna afdikning lemnas utan anmärkning af inspektionsförrättaren.

Öfre norra distriktet.

Vesterbottens län.

Afdikning af Rössmyren, Brunnsmyren och Lefvarsjömyren, tillhörande Lefvar by i Nordmalings socken. Hufvudgraven var till hela sin längd uttagen, men rensning återstod. I Rössmyren hade det långa diket endast utstakats. Ehuru utstakningen ej öfverensstämde med arbetsplanen, men diket i denna linie påtagligen skulle förmånligast verka till myrens torrläggning, godkändes den gjorda stakningen. På Brunnsmyren voro de tre längdikena till större delen utgrädda, och tvärdiket var färdigt. På Lefvarsjömyren hade tvärdiket och ett längddike fullbordats. Alla diken behöfde rensas.

Afdikning af frostförande Föltjärns-, Elg- och Trappelmyrarne, belägna inom Djupsjö och Höglunds byar i Nordmalings socken. Dikningen var påbörjad i nedre delen af vestra bäckdiket, men sänkningen af en der befintlig dam var ej verkställd. Med stordiket i östra delen af systemet voro tillhopa omkring 500 meter dikade.

Utdikning af Orr-, Gårds-, Käll- och Vajmyrarne, tillhörande Norsjö by i Norsjö socken. Af arbetet återstod att gräfvä 900 meter samt till fulla dimensioner fördjupa 200 meter. Betydlig rensning erfordrades.

Utdikning af frostförande moss- och myrtrakter vid Klingnäs by i Norsjö socken. Å myren återstod gräfning af 570 meter, hvarjemte en del af diken behöfde rensas.

Afdikning af frostförande myrar, tillhörande Hissjö och Haddinge inom Umeå socken. Under sommaren hade gräfts 500 meter å Rattamyren, 490 meter å Starrdigsmyren samt å Grossmyren 1,555 meter hufvuddike och 1,440 meter sidodiken. Omkring 730 meter återstodo å Guldskrinmyren.

Afdikning af frostförande marker inom hemmanen Risberg och Kattisträsk N:o 1 i Norsjö socken. Inom Risbergs marker hade hufvudgraven dikats till en längd af 1,300 meter och af sidodiken tillhopa 580 meter. På Kattisträsk område voro 1,210 meter af hufvudgraven och 1,050 meter af sidodiken utgrädda. Början till dikning var för öfrigt gjord å en sammanlagd längd af 2,260 meter, der likväl hvarken fullt djup eller behörig bredd ernåtts.

Norrbottens län.

Afdikning af Väläjäjärvi, Vixijärvi, Songajärvi, Välälombolo, Stora och Lilla Randsjärvi, Valkisjärvi samt Koutejärvi i Jukkasjärvi socken. Under sommaren och hösten hade tre kanaler upptagits från Väläjäjärvi till Vixijärvi, Songajärvi och Välälombolo. De yttersta kanalerna voro fullständigt uppgrädda, men den mellersta behöfde rensas.

Utdikning af Vuonopåtan, tillhörande Vuono och Haparanda byar i Neder Torneå socken. Ny arbetsledare, som föreföll lämpligare än den föregående, hade nu tagit utdikningen om hand. Till följd af ringa penningetillgång och svårighet att under den torra årstiden anskaffa folk hade emellertid föga arbete kunnat utföras. Arbetsdirektionen anmodades begära förlängning i tiden för arbetets fullbordande.

Utdikning af Träskmyren, tillhörande Bälinge by i Neder Luleå socken. Ehuru under sommaren betydligt gräfningsarbete utförts, återstodo ännu 130 meter, hvadan ytterligare förlängning af arbetstiden var af nöden.

Afdikning och odling af myren Akajänkä, tillhörande hemmanet $\frac{9}{32}$ mantal N:o 5 Lantto inom Junosuando by i Pajala socken. Gräfningen syntes vara till ungefär en tredjedel färdig.

Nedan stående förut af Styrelsen godkända arbeten inom länet blefvo under året i afseende på underhållet besigtigade:

Afdikning vid Ersnäs by i Neder Luleå socken. Någon rensning var ej gjord, men skulle efter skörden påbörjas.

Afdikning vid Lappträsk by i Karl Gustafs socken. Hufvudkanalen var betäckt med gräs, men någon uppgräfning af densamma ämnade vederbörande icke företaga, enär de vid nedre delen anlagt en dam för att få silning öfver myren.

Under 1891 hafva följande vattenaftappningsarbeten blifvit godkända, nämligen:

a. Frostafledningsarbeten:

	Vatten- befriad areal.	Beräknad afdiknings- kostnad.		Beviljad bidrag som lån.	
	Hektar.	Kr.	ö.	Kr.	ö.
Afdikning af Hemmeströ- och Varpamos- sarne, tillhörande Hemmeströ, Kulleröds och Varpatorpets byar uti Akarps soc- ken, Vestra Göinge härad af Kristian- stads län	142.78	10,533	—	3,500	—
Utdikning af frostförande mossmark, till- hörande egendomen Stora Hultrum inom Vireda socken, Norra Vedbo härad af Jönköpings län	36.54	3,300	—	1,016	67
Sänkning af Lilla Flaten, Svant-, Lissel- och Långsjöarne jemte utdikning af den så kallade Stora Finnböle mosse och Muren samt Asellsmeyren med flera, till- hörande hemmanen Axiö, Kjessmansbro, Flaten och Söderfors bruk i Hedesunda socken, Gefleborgs län	244.57	22,410	—	7,470	—
Utdikning vid hemmanet Granbo, tillhö- rande Österåsens by i Häggenäs socken, Jemtlands län	39.50	3,360	—	1,079	—
Torrläggning af Svensjön, tillhörande Rise och Brattåsens byar samt Ifelnäs och Svensjö utjordar i Sunne socken, samma län	49.54	5,900	—	1,960	—
Afdikning af frostförande myrar, tillhö- rande Nordanåldens by i Nässkotts soc- ken, samma län	234.10	18,630	—	6,210	—
Afdikning af frostförande myrar, tillhö- rande Edsäsens by i Undersåkers socken, samma län	42.31	2,270	—	704	70
Afdikning af frostförande myrmarker inom Vij, Månsta, Oldberg och Ålsta byar samt Näs kyrkoherdeboställe i Näs soc- ken, samma län	225.02	14,720	—	4,900	—
Afdikning af frostförande myrar vid Åby by i Säfvar socken af Vesterbottens län	238.93	12,300	—	4,100	—
Afdikning af frostförande myrar, tillhö- rande Örafvans by i Lycksele socken af samma län	128.34	5,350	—	1,773	68
Utdikning af Degermyren, tillhörande Sör- mjölle by i Umeå landsförsamling, samma län	34.93	2,655	—	885	—
Utdikning af Nackbäckmyren vid hem- manet Forsholm i Lycksele socken, sam- ma län	47.52	2,500	—	830	—
Torrläggning af frostförande mark jemte sänkning af Snipträsket i Snipträsk by af Råneå socken, samma län	46.66	8,230	—	2,644	23
Summa	1,511.04	112,158	—	37,073	28

b. Odlingföretag:

	Vatten- befriad areal.	Beräknad afdiknings- kostnad.		Beviljad bidrag som lån.	
	Hektar.	Kr.	ö.	Kr.	ö.
Sänkning af Björkerydssjön, jemte upp- rensning af Nättrabyån samt utdikning för odling af madångar, tillhörande by- arne Fridlestad, Mummelycke och Björ- keryd i Fridlestads socken af Blekinge län	55.29	12,050	50	12,000	—
Afdikning och odling af sank mark, till- hörande Råbelöfs och Odersberga fidei- kommiss i Fjelkestads socken, Villands härad af Kristianstads län	264.08	121,000	—	100,000	—
Transport	319.37	133,050	50	112,000	—

	Vatten- befriad areal.	Beräknad afdiknings- kostnad.		Beviljad bidrag som lån.	
	Hektar.	Kr.	ö.	Kr.	ö.
Transport	319.37	133,050	50	112,000	—
Torrläggning och odling af de s. k. Bjel- kareds mader, tillhörande hemmanen Bjelkared, Sötestorp, Torkilstorp, Vimle, Holmen, Horsholmen, Sträte och Plate inom Skölvfveneds och Eriksbergs sock- nar af Elfsborgs län	125.56	25,744	11	21,000	—
Afdikning och odling af vattenskadad mark, tillhörande Odensjö Toragård i Barnarps socken af Jönköpings län	51.97	7,000	—	7,000	—
Reglering af Brusaån jemte torrläggning och odling af sank mader, tillhörande hemmanen Sjögle, Gäddehemmet, Höge- bro, Ölfvasts, Marianelund, Ulfvedal, Bäckarp, Möcklemark, Hultåkra, Gäd- degöl, Lökanäs, Vallnäs och Hvitsjögle, inom Häsleby socken, Skuru inom Bellö socken och Ödhult inom Ingatorps soc- ken i Södra Vedbo härad, samma län	360.70	92,211	15	60,000	—
Torrläggning af Rye mossar, tillhörande hemmanet Hjeltaryd i Myresjö socken samt hemmanet Flishult i Näsby soc- ken, båda i Östra härad af Jönköpings län	74.37	14,032	20	14,000	—
Reglering af Bjelkarumsån mellan Bjel- karum och Ryds qvarn för torrläggning och odling af vattenskadade marker, till- hörande hemmanen Ryd, Karlstorps her- regård, Vimmarp, Nyboda, Husnäs och Gripslund i Karlstorps socken samt Näs och Bjelkarum i Kråkhults socken, Östra härad af samma län	184.69	28,500	—	28,500	—
Afdikning och odling af sankmarker, till- hörande Hjelsås och Göljamålen i Säby socken samt Kornäs, Vivasts och Gä- rebo i Frinnaryds socken af Norra Ved- bo härad, samma län	28.18	4,150	—	4,150	—
Invallning af vattendränkta mark, tillhö- rande hemmanen och byarne Ståflö sä- teri, Södra Ståflö, Vislö, Askö, Ståflö herräng, Vesterlätt och Gösback i Kläc- keberga, Åby och Törelösa socknar af Kalmar län	245.83	32,000	—	16,000	—
Afdikning och odling af vattenskadade marker, som genom uppreisning af Ram- se- och Långserumsbäckarna blifvit torr- lagda, tillhörande hemmanen Fälleby, Habbestorp, Guttorp, Herrstorp, Mäl- stads by och Qvistegården inom Mön- sterås socken af Stranda härad, Kalmar län	93.79	11,100	—	11,100	—
Afdikning och odling af vattenskadad mark, tillhörande byarne och hemmanen Bäckhult, Bäckhultemåla, Ingebo, Grä- nebo, Kofverhult, Baggemåla och Lin- derum i Mönsterås socken, Stranda hä- rad, samma län	108.31	25,000	—	25,000	—
Invallning, dikning och odling af mark, tillhörande hemmanen Ståflö, Kuleholm och Visslö i Åby och Kläckeberga soc- nar inom Norra Möre härad, samma län	136.59	30,060	—	30,060	—
Afdikning och odling af den s. k. Träsk- mossen å egorna till hemmanet Moss- berga i Högsums socken inom Ölands norra mot, samma län	70.97	5,400	—	5,400	—
Sänkning af sjön Ryningen jemte torr- läggning och odling af mark till egen- domen Ryningsnäs samt byarne och hem- manen Näsby, Åkerö, Drageryd, For- saryd Trånshult, Gusslingsäng, Lumsebo och Mörlunda utjord i Mörlunda och Högsby socknar, Aspelands och Hand- börds härad, samma län	513.83	103,860	90	103,200	—
Torrläggning och odling af mark, tillhö- rande Vassmolösa, n:s 1, 3 och 4 inom Ljungby socken, Södra Möre härad, samma län	60.85	4,600	—	4,200	—
Transport	2,375.01	516,708	86	441,610	—

	Vatten- befriad areal.	Beräknad afdiknings- kostnad.		Beviljad bidrag som lån.	
	hektar.	Kr.	ö.	Kr.	ö.
Transport	2,375.01	516,708	86	441,610	—
Sänkning af Lillesjön, Våmsjön och Bor- gegöl för torrläggning af vattenskadade marker å egorna till Haddetorp, Hel- linge, Grönviken, Stora Bölo, Borg, Rosenvik, Stora Åby, Stora Sinnerstad och Mörlunda byar och hemman i Mörlunda socken, Aspelands härad, samma län	309.09	6,550	—	6,500	—
Afdikning och odling af mark, hörande till kyrkoherdebostället 1 ¹² / ₂₀ mantal Helleberg i Västtra Eds socken och Norra Tjusts härad, samma län	22.82	3,452	87	3,400	—
Utdikning af Hongädda myr med sankta marker, tillhörande hemmanen Orlefs, Stockvik, Simunde, Ranarve, Lasses, Petes, Sandqvist, Rudvior, Skoga, Tell- ängen, Botarfve, Bergvide, Mårtens och Strands inom Öja socken, Anderse, Hög- vide, Petarfve, Sibjens, Siffride, Rofins och Nore inom Vamlingbo socken samt Ejmunds, Sindarfve, Sutarfve, Norrgårda, Skogs, Storms, Härans, Rofins och Ham- ra annex inom Hamra socken, Gotlands län	1,184.79	37,452	65	37,450	—
Torrläggning och odling af mark till Lilla och Stora Norrgårda, Mårtens, Lindarfve, Alfvegårda, Sproge annex, båtsmanstor- pen nr 61 och 62, Butvior, Gandarfve, Kruze, Snoder, Allmannings, Urgude, Mattarfve, Tjengdarfve och Skogs hem- man, alla i Sproge socken, Gotlands sö- dra härad	355.69	9,600	—	9,600	—
Torrläggning af Sipphage och Bandhage myrar, belägna inom Grante bys område uti Hejnums socken och hemmanen Uppuse, Båls annex, Ösarfve, Gute och hospitalslägenheten Bålgåker i Båls soc- ken, Gotlands norra härad	69.65	2,800	—	2,500	—
Afdikning och odling af mossar, tillhörande Långholmen och Rogestorp i Luttra socken, Vartofta härad af Skaraborgs län	343.40	35,570	—	35,570	—
Sänkning och reglering af Skeppsbro-, Götlunda- och Snarvadsbäckarna samt torrläggning och odling af marker, till- hörande byarne och hemmanen Lunne skrifvaregården, Götlunda by med der- inom belägna sergeantbostället, Götlunda Nolgården och Vallby i Götlunda soc- ken, Snarvad och Odenslunda i Flistads socken samt Berglunda i Vads socken, alla i Vadsbo härad, Skaraborgs län	255.88	35,920	—	30,000	—
Afdikning och odling af vattenskadade marker, tillhörande hemmanen Bermö och Österby i St Pers och Haga sock- nar af Stockholms län	20.35	3,300	—	3,300	—
Torrläggning och odling af mark till Jo- hannisberg, Stora Gottröra, Lilla Gott- röra, Lindberga utjord, Hästad, Nifstad och Nässja i Gottröra socken, Björke- berga, Bålinge, Lindberga, Nederlunda, Närtuna by, Tarf, Stora Åby, Lilla Åby, Stora Åkerby, Lilla Åkerby och Öfver- lunda uti Närtuna socken samt Berg och Helgäby i Skeptuna socken, Stockholms län	245.50	11,500	—	11,500	—
Rensning af Tarfån för sänkning af Tarf- sjön samt torrläggning och odling af mark till Åby, Lockstaholm, Målsta, Tarf, Fransta, Tuna, Hjelmsta och Fi- lipsbol i Husby Långhundra socken af samma län	138.14	33,500	—	33,500	—
Transport	5,320.32	696,354	38	614,930	—

	Vatten- befriad areal.	Beräknad afdiknings- kostnad.		Beviljad bidrag som lån.	
	hektar.	Kr.	ö.	Kr.	ö.
Transport	5,320.32	696,354	38	614,930	—
Afdikning och odling af mark, tillhörande Kåtorp, Söderby, Linderis, Göringe, Häf- verö prestgård, Hofgården, Buska, Kim- mine, Veda, Utsunda och Krampenors utjord i Häfverö socken och Häfverö skeppslag, samma län	108.15	20,000	—	13,500	—
Afdikning och odling af mark, tillhörande Källberga, Vreta, Sittersta och Valla i Ösmo socken af Sotholms härad, Stock- holms län	51.14	5,150	—	3,500	—
Sänkning af sjön Elfviken samt afdikning och odling af sankta marker, tillhörande Nynäs, Björsta, Klöfsta, Sittersta, Käll- berga, Ålby, Gryt, Ogesta, Kalfö utjord, Vidby fideikommiss, kyrkoherdebostället Muskösund med utjorden Lilla Lida och komministerbostället Nibble i Ösmo socken, ofvan nämnda härad och län	128.19	25,100	—	24,100	—
Reglering af vattenståndet i Kyrksjön och Lillsjön för afdikning af vattenskadade marker, tillhörande hemmanen Edeby, Vrå, Norrvrå, Lida, Hölo kyrkoherde- boställe, Österby by, Vreta by, Åby, Bökesta, Sörby, Målhaga, Gullsbergs- hoppen, Helleby, Hemsta, Tjulsta och Väsbytorp i Hölo socken af Hölebo hä- rad i Södermanlands län	87.86	12,300	—	12,300	—
Afdikning medelst invallning samt odling af vattensjuka marker, tillhörande Edeby, säteri i Helgarö socken och Åkers hä- rad af samma län	65.83	11,240	—	10,000	—
Afdikning och odling af vattendränkt mark, tillhörande gårdarna Nynäs, Kils- gården, Fallet och Vrana, alla lydande under egendomen Nynäs i Ekeby och Sköllersta socknar, Sköllersta härad, Örebro län	386.83	62,000	—	62,000	—
Afdikning och odling af vattenskadad mark, tillhörande Valsta by i Åskers härad af samma län	25.00	3,100	—	3,100	—
Sänkning af sjön Skredvik samt afdikning och odling af vattenskadade marker, till- hörande Sved, Aspe, Brytte, Håsåker och Byns byar i Rogsta socken, Norra Helsinglands fögderi, Gefleborgs län	126.66	14,000	—	10,500	—
Utdikning af Långsjön, tillhörande kro- nohemmanet Långås i Piteå socken af Norrbottens län	22.08	2,128	—	1,000	—
Summa	6,322.06	851,372	38	754,930	—

Af den areal, som torrlagts genom de med lån från od-
lingsfonden understödda, år 1891 fullbordade företagen äro dels
2,301.05 hektar förut varande sank äng, dels 704.79 hektar
annan odlingsbar mark, således tillsammans öfver 3,000 hektar
marker omdanade till fullt torrlagd åker, hvarjemte omkring
1,290 har förut vattensjuk åker blifvit till vederbörigt djup
afdikad. — Lägges härtill att genom samma arbeten af förut-
varande sjöbottnar bildats omkring 580 har äng samt att något
mer än 600 har äng och för öfrigt åtskillig skogsmark för-
bättrats, torde vinsten af hithörande arbeten få anses fullt upp-
väga de på desamma nedlagda kostnaderna.

D. Enskilda jernvägar.

a) För trafik öppnade.

Södra distriktet.

Malmö—Trelleborgs jernväg.

2,000 syllar hafva under år 1891 utbytts samt i öfrigt vanliga underhållsarbeten verkstälts, hvaremot några nybyggnadsarbeten ej under året förekommit.

Banan var i allmänhet i godt skick, men befans spåret, synnerligast mellan Hvellinge och Malmö samt mellan öfre och nedre stationerna i Trelleborg, ligga mindre väl i följd af skarvförbindningens svaghet i förhållande till trafiken. Bolaget uppmånades att låta anbringa vinkelskarfjern på hela linien.

Hela banan är belagd med stålskenor vägande 17.78 kg. för meter.

Trelleborg—Klagstorps jernväg.

Å banan hölls slutlig afsyning den 16 Juli och befans densamma till alla delar i ett mycket godt skick.

Hela banan är belagd med stålskenor med en vikt af 19.09 kg. för meter.

Malmö—Limhamns jernväg.

Vid besigtningar i Maj och September befunnos bankens yttre dosering samt dess stenbeklädnad ej vara utförda i öfverensstämmelse med för arbetet gällande föreskrifter. Förlängning af arbetstiden till den 1 Oktober 1892 har på bolagsstyrelsens ansökan i nåder medgifvits.

Ett nytt lokomotiv hade sedan föregående besigtningar anskaffats.

Malmö—Ystads jernväg.

I 5,500 meter hufvudspår hafva jernskenor blifvit utbytta mot stålskenor af 22.3 kg. vikt, så att banan nu i sin helhet är belagd med stålskenor, hvilka dock å sträckan Malmö—Södervärn (3,400 m.) samt för två spår å Svedala station (830 m.) väga 24.8 kg. för meter. Å stationerna finnas dock ännu jernskenor, af hvilka under året 890 m. blifvit utbytta mot bättre sådana, erhållna vid inläggning af stålskenor å linien.

5 vaxlar af jern hafva ersatts med dylika af stål.

9,050 nya syllar hafva inlagts.

Å alla stationer hafva de för telegraferingen använda visareapparaterna utbytts mot apparater enligt Morses system.

Vid Svedala stationshus har ny träplattform blifvit inlagd.

Såväl rullande materielen, som under året ökats med 10 st. nya godsvagnar, som banan i sin helhet befunnos vid besigtningstillfället i godt stånd, med undantag deraf att öfverbyggnaden å broarne vid Citadellet mellan Malmö och Södervärn samt vid Börringe ansågos böra förstärkas, hvarom trafikchefen underrättades.

Börringe—Anderslöfs jernväg.

1,716 syllar hafva blifvit utbytta.

Väg- och Vattenbyggnadsstyrelsens berättelse 1891.

Vid besigtningstillfället anmärktes, att en grundlig dikesrensning var behöflig; hvarjemte bolaget förstärkades att vid ombyte af brosyllarne å bron vid Stäfvessjö lägga de nya syllarne så att mellanrummet blefve blott 200 mm. I öfrigt var banan i temligen godt skick. Grundliga reparationer in- och utvändigt hafva företagits å byggnaderna vid samtliga stationer, äfvensom vanliga underhållsarbeten å linien.

Rullande materielen oförändrad.

Hela linien är belagd med stålskenor af 17.2 kg. vikt för meter.

Anderslöf—Östra Torps jernväg.

200 nya syllar äro inlagda under år 1891.

Å Jordberga station är ett nytt rundspår inlagdt med 196 meters hinderfri längd, likaledes å Östra Torps station ett rundspår af 52 meters längd. Å denna senare station har lokomotivstallet blifvit tillbygdt för ytterligare ett lokomotiv, hvarjemte ett träskjul för kol och koks blifvit uppfördt.

Med anledning af Trelleborg—Klagstorps jernvägs anslutning vid Klagstorps station har stationshuset derstädes blifvit tillbygdt, hvilken 7 meter långa tillbyggnad användes som godsmagasin.

Vid Anderslöfs station samt å linien mellan Hünsinge och Jordberga hafva brunnar och vattentorn, försedda med elevatorer för vattentagning för lokomotiven, blifvit anlagda.

Å Hünsinge hållplats har lastkajen blifvit förlängd, 4 meter å hvardera ändan.

Vid Jordberga station har spåret från Jordberga sockerbruk genom inläggning af en vaxel blifvit förenadt med spåret utmed lastkajen; och har sockerbruket anskaffat 20 öppna godsvagnar, som disponeras af jernvägen mot vanlig vagnshyra, men underhållas på sockerbrukets bekostnad.

Banan var i godt skick. Hela linien är belagd med stålskenor, vägande 17.2 kg. för meter.

Lund—Trelleborgs jernväg.

2,649 nya stålskenor äro inlagda, 1,357 odugliga jernskenor utbytta mot samma antal gamla men brukbara jernskenor. Vid årets slut voro 21 km. belagde med stålskenor af 24.8 kg. vikt för meter och återstoden af banan, eller 21.8 km., med jernskenor af samma vikt.

7,926 syllar hafva ersatts med nya af furu.

137 kasserade telegrafstolpar hafva utbytts mot nya.

Samtliga broar hafva erhållit nya brosyllar af föreskrifna gröfre dimensioner.

I Trelleborg har en ny reparationsverkstad, försedd med ångmaskin och en del arbetsmaskiner samt med ingångsspår från vändskifvan å stationen, blifvit uppförd; hvarjemte vändskifvans krans blifvit ombygd och vagnvägen flyttad till ett nytt, under år 1890 utlagdt spår.

Vid vattenstationen i Fjerdingslöf har en vindmotor för vattenuppfodring blifvit uppsatt.

Å hållplatsen Hospitalet har ett stickspår blifvit förlängdt med 30 meter.

Vid besigtningstillfället befans banan vara i allmänhet försvärigt underhållen, men ansågs ballasten böra påfyllas, hvarjemte skenutbytet måste påskyndas.

Lund—Kjeflinge jernväg.

1,158 syllar hafva utbytts. Hela linien är belagd med stål-skenor af 24:s kg. vigt för meter.

Ett stickspår å Vallkärra station har blifvit förlängdt med 30 meter.

Den rullande materielen har blifvit tillökad, derigenom att Lunds sockerfabriksaktiebolag anskaffat 20 och Kjeflinge sockerfabriksaktiebolag 10 godsvagnar, som disponeras af jernvägen.

Banan är väl underhållen och i mycket godt skick.

Malmö—Billesholms jernväg.

3,360 syllar äro utbytta.

Från Kjeflinge station har ett stickspår af 1½ km. längd blifvit utlagdt ned till sockerbruket.

I öfrigt hafva en del mindre nybyggnadsarbeten blifvit utförda, såsom spårutvidgningar å Lomma och Svalöfs stationer samt å Furulunds hållplats, anläggning af målareverkstad vid Malmö station, kolboxar å Malmö och Teckomatorps stationer, lastkaj å Lomma station m. m.

Vanliga underhållsarbeten å såväl bana som rullande materiel hafva derjemte blifvit utförda; och är hela linien belagd med stål-skenor af 24:s kg. vigt för meter.

Banan var väl underhållen och rullande materielen i godt skick; dock anmärktes vid besigtningstillfället att banken på södra sidan af bron vid Kjells Nöbbelöf satt sig och behöfde påfyllas. Vid Norrhvidinge bro anmärktes, att syllarne ej lägo på föreskrifvet afstånd. Å Gissleberga bro hade vingmurarne på vestra sidan satt sig och spricka uppstått å vingmuren till södra landfästet, men landfästena voro oskadade.

Ystad—Eslöfs jernväg.

12,780 syllar hafva under året blifvit utbytta i sammanhang med verkställdt utbyte å 12,800 meter spår af jernskenor mot nya stål-skenor af 24:s kg. vigt för meter och är hela linien nu belagd med stål-skenor utom på stationerna, der jernskenor ännu finnas.

Åtskilliga underhålls- och reparationsarbeten hafva blifvit verkställda, såsom ommurning af bröstmurarne å Heinge bro, inläggning af nytt plankdäck å Löfvestads, Heinge och Linderyds broar, utbyte af 1,244 stängselstolpar samt 85 telegrafstolpar.

Å Christinebergs station har lastkajen blifvit förlängd 15 meter.

En dubbel vaktstuga har blifvit uppförd vid foten af den djupa skärningen vid Nedraby, mellan Svenstorp och Tomelilla, i stället för den å samma skärnings höjd olämpligt belägna gamla vaktstugan.

20 nya öppna godsvagnar äro under år 1891 anskaffade.

Såväl bana som rörlig materiel voro i mycket godt stånd.

Cimbrishamn—Tomelilla jernväg.

6,214 nya furusyllar hafva blifvit inlagda, hvarefter af de gamla halfrunda syllarne återstodo endast omkring 5,000. Bal-lasten har kompletterats genom påfyllning af 56 vagnslaster grus.

Nya syllar för samtliga broar voro anskaffade och skulle inläggas.

Banan var i temligen godt skick, men icke den rörliga materielen: dock pågingo reparationer och revidering.

Hela banan belagd med stål-skenor, vägande 17½ kg. för meter.

*Landskrona och Helsingborgs jernvägar.**a) bandelen Landskrona—Eslöf.*

7,820 furusyllar voro utbytta. Vid årets slut funnos jernskenor ännu kvar å 4,984 meter af hufvudspåret, som i öfrigt har stål-skenor af 25 kg. vigt för meter.

På Landskrona bangård hafva nya spår blifvit inlagda samt å Asmundtorps bangård ett nytt stickspår. Skifsignalerna vid Landskrona station hafva blifvit utflyttade åt linien omkring 30 meter och ledningar från dem anbragta till stationerna.

Behöfliga reparations- och underhållsarbeten hafva blifvit å såväl stationer som bana utförda.

Med undantag af vestra ingångsvexlarne vid Billeberga och Teckomatorp låg spåret mycket väl, både i plan och profil.

b) bandelen Helsingborg—Billeberga.

3,247 furusyllar hade blifvit utbytta. Å denna bandel funnos vid årets slut jernskenor kvar å 1,517 meter af hufvudspåret, som i öfrigt har stål-skenor af 25 kg. vigt för meter.

Å linien mellan Billeberga och Raus hafva 120 telegrafstolpar utbytts samt ledningstrådarna blifvit ersatta med ny tråd; i öfrigt äro utförda nödiga underhålls- och reparationsarbeten å stationer och linie, hvarjemte å Landskrona station har uppförts ett nytt lokomotivstall, afsedt för tre maskiner.

Å Helsingborgs bangård har en lastbrygga vid dervarande godsmagasin blifvit byggd.

Nya spår hafva blifvit utlagda å Tågarps, Vallåkra och Helsingborgs bangårdar.

Vid besigtningen anmärktes att vexeln till svinslagteri-spåret vid Helsingborgs station behöfde omläggas samt södra vexeln vid Ramlösa justeras. För öfrigt var banan i godt skick.

Helsingborg—Råd—Ramlösa jernväg.

Den utanför Helsingborgs stad belägna delen af denna bana erhöi efter vederbörlig besigtning den 10 Augusti 1891 tillstånd att öppnas för allmän trafik. Beträffande den inom Helsingborgs stad belägna delen af jernvägen ansågo sig de förordnade besigtningmännen ej befogade att afgifva något utlåtande.

Denna jernväg är byggd efter Decauvilles system med 0·6 meters spårvidd och bestående af stål-skenor, af 9½ kg. vigt för meter, fastnitade i längder af 5 meter å 1·1 meter långa stål-syllar. Skenskarfvarne äro sväfvande och utgöres skarfförbindningen af raka skarffjern och en skarffplåt.

Lokomotiven äfvensom 2 personvagnar äro tillverkade af firman Société Decauville Ainé i Frankrike. Öfriga vagnar äro af inhemsk tillverkning.

Landskrona—Engelholms jernväg.

7,140 furusyllar äro utbytta.

4 spår-vexlar hafva utbytts samt de gamla jernskenorna å 4 km. längd ersatta med nya stål-skenor af 24½ kg. vigt för meter, så att vid 1891 års slut tillsamman 24 km. af banan blifvit försedda med stål-skenor, hvarjemte förbindelsespåret mellan Engelholms gamla och nya stationer är lagdt med dylika skenor af 21½ kg. vigt för meter.

Å öfriga delen af banan äro jernskenorna mer eller mindre skadade, hvarför jernvägsbolagets verkställande direktör vid besigtningen uppmanades, att skenutbytet borde så påskyndas, att senast vid 1895 års slut alla jernskenor vore utbytta i hufvudspåret.

Vid Vadensjö station har utlagts ett 100 meter långt stick-spår. Å Billesholms grufvas station har en gammal vagnvänd-skifva blifvit så förstärkt, att den kan passeras af lokomotiv, hvarjemte 2:ne nya skifsignaler af jern blifvit uppsatta i stället för de gamla af trä. En dylik skifsignal af jern har äfven blifvit uppsatt vid ett lastningsspår strax utanför Landskrona station och med vexeln till spåret så förbunden, att denna ej kan ställas för ingång på stickspåret med mindre än skifsignalen visar stopp åt begge hållen för hufvudlinien.

Den redan år 1890 iakttagna sättningen af landfästena till vägporten vid Billesholms grufva synes hafva upphört, sedan kolbrytningen under denna plats instälts.

Banan var i godt skick, men behöfde ballasten påfyllas.

Säbyholms jernväg.

1,200 furusyllar af 2·4 meters längd hafva utbytts å linien och 116 långsyllar å Säbyholms station. Rullande materielen är under år 1891 ökad med 12 godsvagnar, af hvilka 3 äro försedda med bromsinrättning.

Banan var vid besigtningen i temligen godt skick.

2,855 meter spår hafva stålskenor af 17·89 kg. vikt för meter, och banan i öfrigt, 915 meter, jernskenor.

Hör—Hörby jernväg.

4,200 syllar hafva blifvit utbytta, deraf ett mindretal af ek uti kurvor. Ballasten påfylld med 160 kbm.

Hela linien är belagd med stålskenor, vägande 17·2 kg. för meter.

Banan var vid besigtningstillfället i temligen godt skick

Hörby—Tollarps jernväg.

500 syllar hafva utbytts. 235 kbm. ballastgrus påförts å linien.

Vid besigtningen iakttoogs, att i en skärning mellan Liarum och Linneröd en källåder uppsprungit i banan och anmodades trafikchefen att låta genom dränering afleda vattnet.

Vid Sätaröd var ett stickspår för 4 vagnar under utläggning, hvilket bekostades af dervarande bränneri.

Banan var i allmänhet i godt skick.

Hela linien är belagd med stålskenor, vägande 17·2 kg. för meter.

Hästveda—Karpalunds jernväg.

7,898 syllar samt 100 telefonstolpar hafva utbytts och 744 kbm. ballastgrus utkörts. Banan har blifvit lyft öfver Glimminge mosse på en längd af omkring 100 meter samt på båda sidor om Vinnö bro, der banken satt sig. Der frostknölar under föregående vinter förekommit har banvallen utgräfts till 0·8 å 1 meters djup och igenfylts med kolstybb.

Å Broby station har en ny vindmotor blifvit uppsatt samt å Bjerlöfs station en 26 meter lång träplattform anlagd.

Husbyggnader och rullande materiel hafva undergått nödiga reparationer. 4 nya godsvagnar äro inköpta af ett konsortium, som mot vanlig vagnshyra ställt dem till jernvägens förfogande.

Hela linien är belagd med stålskenor af 17·2 kg. vikt för meter.

Banan var vid besigtningstillfället i mycket godt skick.

Gärds härads jernvägar.

6,440 syllar och 70 telefonstolpar hafva utbytts samt 500 kbm. ballastgrus utkörts å linien. Der frostknölar under vintern förekommit har banvallen utgräfts till ett djup af 0·8 meter och igenfylts med kolstybb.

Ny träöfverbyggnad har blifvit inlagd å 10 egogrünstrum-mor samt 32 nya brosyllar inlagda å Herrestads bro.

Med vederbörligt tillstånd har linien blifvit förbättrad i plan genom omläggning af 4 kurvor. Å Vidtsköle station har hufvudspåret ändrats från raklinje och 300 meters kurva till en enda kurva af 2,000 meters radie.

Godsmagasinet å Degeberga station har blifvit flyttadt till ändan af lastkajen samt dervid blifvit tillbyggt 5 meter i längd.

Vid besigtningen anmärktes, att brosyllarne å brolandfästena måste fästas med krampor för att hindra deras glidning å betonen.

Banan och rörliga materielen voro i godt skick.

Hela banan belagd med stålskenor, vägande 14·3 kg. för meter.

Helsingborg—Hessleholms jernväg med bibana.

8,913 syllar, af hvilka 92 brosyllar, hafva under år 1891 blifvit utbytta och 2,747 kbm. ballastgrus utförts å linien.

5,617 nya stängselstolpar af ek hafva blifvit utsatta.

Vägporten vid Björnekulla har blifvit ombyggd.

Inredningen i Klippans stationshus fullständigt omändrad för beredande af större utrymme för expeditionerna. Från vändskifvan å Billesholms station har af Vallåkra stenkolsaktiebolag ett stickspår blifvit utlagdt.

Vid 1891 års slut var hela hufvudbanan, Hessleholm—Ram-lösa, eller 73,677 meter spår, äfvensom dessutom 4,767 meter sidospår å stationerna, belagda med stålskenor, vägande 24·8 kg. för meter. Jernskenor af samma vikt qvarlågo deremot å bibanan Bjuf—Billesholm, 5,571 meter, samt i stationernas sidospår till en längd af 8,382 meter.

Rullande materielen har under året blifvit ökad med 1 godstågslokomotiv, tillverkadt vid Trollhättans mekaniska verkstad.

Vid besigtningen anmärktes att särskildt å bibanan rådde stor brist å ballast, hvarjemte ny godsod borde uppföras å Hyllstofta station.

Vittsjö—Hessleholms jernväg.

Denna jernväg undergick den 30 Oktober 1891 slutlig besigtning och afsyning och befans den dervid vara uti mycket godt skick såväl med afseende å sjelfva banbyggnaden som i fråga om rullande materielen.

Hela linien är belagd med skenor af stål, vägande 17·5 kg. för meter.

Kristianstad—Hessleholms jernväg.

8,662 furusyllar hafva under år 1891 utbytts, hvarjemte 2 nya vexlar af stål blifvit inlagda.

Hela linien är belagd med stålskenor af 24·6 kg. vikt för meter.

Vid besigtningen befans banan i godt skick; då Ignaberga och Attarps hållplatser saknade telegrafisk förbindelse, förhölls

bolaget nödvändigheten, att utan uppskof sätta dessa medelst telefon i förbindelse med närmaste stationer.

De vid 1890 års inspektion anmärkta bristfälligheterna å brolandfästen samt med afseende å brosyllarnes placering befunnos vara afhjelpa.

Ett nytt tanklokomotiv har inköpts från Trollhättans mekaniska verkstad.

Kristianstad—Åhus jernväg.

2,600 nya furusyllar hafva under år 1891 inlagts.

Vid hamnen i Åhus har det gamla spåret blifvit omlagdt med stålskenor samt ett nytt sidospår af 162 meters längd blifvit utlagdt; vidare hafva vid sjöspåret i Åhus blifvit utlagda ett nytt sidospår af 395 meters längd och ett nytt stickspår af 75 meters längd. Hela linien från Kristianstad till hamnarne i Åhus, 18 km., är belagd med stålskenor af 21·21 kg. för meter; dock har ett nytt stickspår vid Viiby station, af 107 meters längd, blifvit utlagdt med gamla jeruskenor.

Å lokomotivstallet i Åhus har en flygelbyggnad blifvit uppförd för att inrymma en cisternvagn, i hvilken föres vatten från Kristianstad för lokomotivens behof. Vid Rinkaby och Horna stationer hafva nya godsmagasin blifvit uppförda.

Vid besigtningen anmärktes att ballasten å hela linien, och synnerligast närmast Kristianstad, behöfde kompletteras.

Kristianstad—Immeln—Sibbhult—Glimåkra jernväg.

15,962 nya furusyllar inlagda under år 1891 samt 5,770 af ek.

56 vagnslaster grus hafva utkörts, häruti inberäknadt 10 vagnslaster för grusning af ett nytt stickspår, som vid Rödale's station blifvit utlagdt till dervarande bränneri.

En lyftkran har blifvit uppsatt vid Immeln station.

10 nya godsvagnar hafva anskaffats af Kristianstad—Åhus jernväg och stälts till Kristianstad—Immelns jernvägs disposition.

Såväl bana som rörlig materiel befunnos vid besigtningen vara i temligen godt skick.

Hela banan, med undantag af 439 meter stickspår, är belagd med stålskenor af 18 kg. vikt för meter.

Skåne—Hallands jernväg (Helsingborg—Halmstad med tvärbana).

Å hufvudbanan hafva under år 1891 utbytts 38,975 syllar, å tvärbanan 10,226 samt å broarne 51.

I Helsingborg hafva spåranordningar blifvit utförda till en sammanlagd längd af 1,229 meter.

Å Odåkra station har stickspåret förlängts med 54·5 meter. Å Kattarps station har vagnboden förlängts med 7·2 meter och lastningsplanen blifvit utvidgad. Vid Vegeholm har stationshuset tillbyggt, källare uppförts och fyllning för personplattformens förlängning utförts. Vid Engelholms hamn har ett stickspår förlängts 20 meter. Å Barkåkra station hafva personplattformarne blifvit förlängda. Vid Förslöf har en ny vaktstuga blifvit uppförd och vid Trönninge den gamla tillbyggd. Utmed linien vid Krogstorp har fast snöskärm blifvit uppsatt.

I Halmstad har ett nytt lokomotivstall för tre maskiner blifvit byggt, jemte tillhörande 322 meter spår och ny vändskifva. Vid Stureholm har en fast signal blifvit uppsatt, vid Mjöhult lastningsplanen utvidgad, vid Lyckåker godsmagasin

och vid Ormastorp källare uppförda, hvarjemte diverse dräneringsarbeten och planteringar å en del af stationerna utförts.

Skenorna äro af stål samt väga för hufvudbanan 24·34 samt för tvärbanan 21·48 kg. för meter.

Vid besigtningstillfället befans banan vara väl underhållen, ehuru ballasten behöfde kompletteras på en del ställen mellan Halmstad och Laholm. Fogarne å landfästena till en del af broarne ansågos böra fyllas med flytande cementbruk i likhet med hvad redan skett å flera; hvarjemte brosyllarne å samtliga broar skulle läggas å föreskrifvet inbördes afstånd af 223 mm. från midt till midt. Vidare anmärktes att lastkajen å Grefvie station erhållit ett synnerligen olämpligt läge och därför borde flyttas till vestra sidan om spåret.

Mellersta Hallands (Halmstad—Varberg) jernväg.

35,576 syllar hafva under året utbytts, hvaremot skenutbyte icke varit behöfligt. Ballasten har blifvit påfylld med omkring 200 kbm.

Till Himle station, som på grund af dålig jordmån ej blef försedd med planteringar samtidigt med öfriga stationer, har matjord blifvit förd, hvarefter plantering af träd och buskar derstädes egt rum.

Stickspåret vid Fjelldalen har förlängts och genom inläggning af en andra vaxel blifvit förändradt till rundspår med 88 meters hinderfri längd.

Enär vattnet vid vattentornet i Falkenberg visat sig otjenligt för lokomotiven, har djupborrning efter vatten egt rum, hvarigenom ett särdeles godt vatten erhållits, för hvars tillgodogörande en större samlingsbrunn blifvit murad och en vindmotor uppställd. Från Falkenbergs station har dessutom anlagts en afloppsledning af glacerade lerrör ned till Åtran.

Rullande materielen har under år 1891 blifvit tillökad med 1 fyrkoppladt lokomotiv, 3 första klassens boggie-personvagnar, 2 resgodsvagnar, 3 täckta godsvagnar och 1 kylvagn.

Hela linien, inberäknadt sidospår, är belagd med stålskenor, vägande 21·5 kg. för meter.

Banan är väl underhållen.

Göteborg—Hallands (Varberg—Göteborg) jernväg.

Af arbeten för banans underhåll märkas, förutom banspårets lyftning och justering, hufvudsakligen utbyte af 2,176 syllar samt fördjupning af ett 400 meter långt muradt afloppsdike i närheten af Gårda invid Göteborg.

De under år 1891 verkställda nybyggnads- och utvidgningsarbeten utgöras af:

uppförandet å Göteborgs station af ett lokomotivstall för 6 lokomotiv med tillhörande vändskifva och kolgård samt utläggandet i sammanhang härmed af nya spår till en sammanlagd längd af 1,000 meter. I Göteborgs stationshus har en ny restaurationslokal blifvit inredd, hvilken till halfva beloppet bekostats af Göteborg—Hallands jernväg;

vid Fjärås och Frillesås stationer hafva godsmagasinen blifvit genom tillbyggnad ökade till dubbel längd; hvarjemte vid sistnämnde station utlagts 53 meter nytt spår;

vid Annebergs station har utlagts 91 meter nytt spår och 1 vaxel samt vid Åsklosters 89 meter spår och 1 vaxel;

vid Källered mellan Mölndals och Lindome stationer har uppförts en mindre personplattform med väntrum, för upptagande och aflemnande af passagerare;

vid samtliga stationer hafva uppförts ekonomihus af trä samt vid alla banvaktstugor, utom vid Almedals, källare hvälfda af sten, till ett antal af 15.

Rörliga materielen har under 1891 blifvit tillökad med 1 fyrkoppladt tenderlokomotiv, 10 boggie-personvagnar, 2 tvåaxliga personvagnar, 1 boggie-postvagn, 6 packvagnar och 19 täckta godsvagnar.

Hela linien belagd med stålsten af 24·5 kg. vikt för meter.

Vid besigtningen anmärktes, att landfästena å broarne öfver Alfvarebäcken, Lindomeån N:o 2 samt Rolfsån visade tecken till rörelse; vidare att korsningarne vid Mölndal voro i otillfredsställande skick, med gjutsprickor, tillplattning och lösa skruvbultar.

Sölvesborg—Kristianstads jernväg.

6,830 syllar af furu hafva under år 1891 ombytts samt 5 nya spåraxlar inlagts. Å en sträcka af 17 km. äro 2,500 nya stålsten af 17·2 kg. vikt för meter inlagda, hvarjemte ballastpåfyllning verkstälts å hela linien.

Å alla broar hafva nya eksyllar anbragts.

Å Nosaby station har utlagts ett stickspår af 91 meters längd och å Fjelkinge station ett stickspår af 100 meters längd, hvarjemte personplattformen härstädes blifvit förlängd 44 meter.

Vid Bromölla har personplattformen förlängts med 38 meter.

I Sölvesborg hafva vagnsskjulen blifvit tillbyggda och utvidgade.

Ny 11 meter lång jernbro för lokomotiv har blifvit inlagd öfver kanalen i Kristianstad.

Hägnaden har å 15 km. banlängd blifvit nysatt med stolpar af ek.

17 nya godsvagnar och 3 nya boggievagnar för persontrafiken hafva blifvit anskaffade.

Vid besigtningen befunnos banan och rörliga materielen vara i godt skick.

Större delen af linien är belagd med stålsten af 17·2 kg. vikt för meter.

Vestra Blekinges jernvägar (Karlshamn—Sölvesborg med grenbanan).

4,165 syllar af furu och 1,135 af ek hafva under år 1891 utbytts och 1,663 kbm. ballastgrus utförts.

Hufvudbanan är belagd med stålsten, vägande 17·2 kg. för meter och grenbanan med sådana af 14·3 kg. vikt.

Stickspåret å Jemshögs station har förlängts 16 meter och lastkajen å Gustafstorps hållplats 22·5 meter.

3 vägtrummor utförda vid vägöfvergångar i banans plan.

Banan var vid besigtningen i godt stånd äfvensom rörliga materielen.

Mellersta Blekinges jernvägar.

Efter dessa jernvägars afsyning den 17 och 18 Juni 1891 hafva inga andra underhållsarbeten än de för spårets justerande nödvändiga utförts.

Södra ingången till Karlshamn fullbordades i December månad, då denna nya bandel afsynades.

Jernvägarne äro i sin helhet belagda med sten af stål, vägande 17·2 kg. för meter.

Karlshamn—Vislanda jernväg.

7,667 furusyllar och 2,602 syllar af ek hafva blifvit utbytta, hvarjemte 15,566 längdmeter stålsten med vinkelskarfjern hafva inlagts å hufvudlinien samt 1,044 längdmeter stålsten å Vislanda bangård, äfvenledes med vinkelskarfjern.

7 nya spåraxlar hafva blifvit inlagda, af hvilka 1 å Hultviks hållplats, 1 å Hemsjö samt 5 å Vislanda station.

För att erhålla grus till banaus underhåll hafva två grusspår anlagts vid Svängsta och Toftåsa. Under året har ballasten kompletterats genom påförning af 3,714 kbm. grus.

6,567 meter nytt trästängsel har uppsatts och 2,500 meter äldre trästängsel undergått reparation; 80 nya telegrafstolpar hafva blifvit uppsatta och 4 täckta trummor utförda vid vägöfvergångar i banans plan.

Träöfverbyggnaden å bron vid Svängsta, hvilken vid besigtningen år 1890 ansågs ej länge kunna vara säker, har under 1891 blifvit utbytt mot öfverbyggnad af stål uti 2 spann om 17·81 meter.

Vid Svängsta har en ny materialbod blifvit uppförd, vidare hafva 3 banvaktstugor blifvit utvidgade och 1 vattentorn ombyggt.

38 km. af banan äro belagda med jernsten af 17·2 kg. vikt för meter och 39·7 km. med stålsten af samma vikt, försedda dels med vinkelskarfjern, dels med skarfjern af äldre modell.

Vid besigtningen blef jernvägens styrelse genom särskild skrifvelse påmind om vigten att påskynda skenutbytet i enlighet med den plan därför, som redan 1890 blifvit uppgjord. Banan kunde i allmänhet sägas vara i temligen godt skick.

Vislanda—Bolmens jernväg.

8,116 syllar af furu, 65 skadade jernsten, 60 vaxelstolar och 29 telegrafstolpar hafva blifvit utbytta.

Å Ljungby bangård hafva 3 nya axlar och 351 meter nya sidospår blifvit inlagda, hvarjemte en vändskifva blifvit flyttad från östra till vestra ändan af Ljungby bangård.

2,540 meter stängsel af slätor, 138 meter vanlig gärdsgård, 51 meter stenmur samt 1,040 meter jerntrådsstängsel hafva uppsatts.

Ett nytt lokomotivstall med smedja och reparationsverkstad har uppförts å Ljungby station.

De gamla visareapparaterna å Bolmens, Angelstads, Futaryds och Ryssby stationer hafva ersatts med morseapparater.

Banan är på en längd af 4·5 km. från Vislanda belagd med stålsten af 17·2 kg. vikt för meter.

Vid besigtningen anmärktes, att å samtliga broar syllarne ej lågo å föreskrifvet afstånd. Tvänne af broarne hade ännu träbalkar och voro dessa af så dålig beskaffenhet att de inom närmaste tiden måste utbytas.

Halmstad—Bolmens jernväg.

276 vagnslaster ballastgrus hafva påfylts å linie och bangårdar.

Ett ekonomihus af tegel har uppförts vid Halmstad, 2 källare af granit vid Lidhult och Åsen samt 12 uthus af trä vid

banvaktstugorna, hvarjemte grusplattformarne å 8 stationer blifvit skodda med trä.

Rullande materielen har under året tillökats med 6 boggievagnar, af hvilka 2:ne med broms och bärighet af 16 tons hvardera.

Banan är till hela sin längd belagd med stålskenor med en vikt af 17.2 kg. för meter.

Banan är väl underhållen.

Halmstad—Nässjö jernväg.

35,558 syllar hafva utbytts samt 9.8 km. stålskenor af 22.52 kg. vikt för meter inlagts, så att banan är belagd med dylika på en sträcka af 39.54 km.

39,866 meter stängsel har omsatts, 110 grindar och 365 telegrafstolpar blifvit utbytta.

217 vagnslaster ballast hafva utförts å linien.

Å 8 broar har den gamla öfverbyggnaden blifvit utbytt mot sådan af 4 valsade jernbalkar. 2 öppna trummor hafva likaledes försetts med 4 valsade balkar.

En bro, som i följd af svårt regnflöde i Juli månad 1891 blifvit illa skadad, har helt och hållet blifvit ombyggd, hvarvid spannet blifvit fördubbladt och landfästena blifvit förhöjda 0.5 meter.

Vid besigtningen anmärktes att skenutbytet borde ske mindre långsamt; likaså utbytet af telegrafstolpar.

Spåret låg oklanderligt, ehuru å delen Halmstad—Vernamo en grundlig ballastpåfyllning behöfdes.

Kinnared—Fegens och Fegen—Åtrans jernvägar.

3,463 syllar hafva utbytts och 3,820 meter stängsel ny- och omsatts.

Båda jernvägarna äro belagda med stålskenor af 22.52 kg. vikt för meter.

Vexjö—Alfvesta jernväg.

3,868 syllar hafva utbytts. Å Vexjö bangård hafva nedlagts 74 meter brukbara jernskenor och å Råppe bangård 74 meter dylika.

600 raka skarvfjern hafva utbytts mot vinkelskarvfjern. 4,153 meter stängsel hafva omsatts med nya ekstolpar och slanor.

Vägbron vid Engaholm, förut af trä, har blifvit ombyggd af jernskenor.

Långsyllarne å Råppe bro hafva utbytts mot nya 27.5 × 27.5 cm. balkar af kärnfur.

Hela banan är belagd med stålskenor, vägande 28 kg. för meter.

Banan var vid besigtningstillfället öfver hufvud taget i mycket godt skick.

Karlskrona—Vexjö jernväg.

28,304 nya furusyllar hafva under år 1891 utlagts jemte 7,281 stålskenor, vägande 24.81 kg. för meter.

3,454 kbm. ballastgrus utförda å linien, hufvudsakligen å bandelen Vexjö—Åryd.

Å 21 broar och öppna trummor ersattes träöfverbyggnaden med jernbalkar.

Å Karlskrona station har en större byggnad uppförts, inrymmande stall för 8 lokomotiv, förräds- och verkstadslokaler.

Framför lokomotivstallen finnes en större vändskifva. — Personplattformen har förlängts med 80 meter.

Vid hållplatsen Salsboda har ett sidospår med vaxel inlagts.

Vid Emmaboda station har vid ena sidan af källaren uppförts af granit ett rum till förvaring af stationens oljeförråd.

Större och mindre reparationer hafva i öfrigt utförts såväl å byggnader som rullande materiel.

Vid besigtningen anmärktes, att broarne vid Lillån och norr om Rödeby skulle båda försees med ytterligare 2 jernbalkar, att norra vaxeln vid Holmsjö station behöfde onläggas samt att den rullande materielen behöfde revideras, och anmodades därför bolagsstyrelsen att låta verkställa sådan revision genom någon maskiningeniör vid statens jernvägstrafik samt derefter inkomma med rapport öfver densamma.

Af hufvudspåret är omkring 1 km. belagd med jernskenor, öfriga delen eller 112.5 km. med stålskenor af 24.81 kg. vikt för meter.

Banan var i allmänhet i godt skick.

Kosta—Lessebo jernväg.

Denna jernväg erhöi efter vederbörlig besigtning den 4 och 5 Augusti 1891 tillstånd att öppnas för allmän trafik.

Bland nybyggnader under år 1891 märkes tvänne brunnar vid Kosta och Lessebo stationer för vattentagning till lokomotiven, samt uppförande af källare af sten med bräddtak vid alla 4 vaktstugorna.

Vestra distriktet.

Bergslagens jernvägar.

Under år 1891 hafva 28,828 meter jernskenor blifvit utbytta mot skenor af stål, vägande 31.15 kg. för meter, hvarigenom vid årets utgång 139 km. af hufvudspåret voro belagda med stålskenor.

66,520 syllar hafva utbytts.

De under 1890 påbörjade arbetena för utvidgning af stationshuset å Domnarfvets station hafva fullbordats.

Det gamla lokomotivstallet af trä vid Ludvika station har ersatts med ett nytt af tegel.

Å Klenshyttans station hafva tvänne vaxlar inlagts till förbindelse mellan hufvudspåret och det längre rundspåret.

Vid Grängesbergs station har förbindelse åstadkommits med Frövi—Ludvika jernvägsstation å samma plats genom att 390 meter utanför yttersta vaxeln i hufvudspåret inläggas vaxel och utläggas omkring 140 meter spår.

Å Hellefors station äro 2 vaxlar utlagda till förbindelse mellan stationsspårerna.

Å Grums station är lastkajspåret förlängdt 65 meter och genom vaxel förenadt med hufvudspåret.

Å stationen i Göteborg har lastkajen förlängts 60 meter och en person-mellanplattform 55 meter.

Sedan Göteborg—Hallands jernvägsaktiebolag som genom köp öfvertagit en tredjedel af Bergslagsbanans lokomotivstall, under år 1891 uppfört eget stall för 6 lokomotiv, har förenämnda köp återgått och Bergslagsbanan åter kommit i besittning af hela stallet om 12 stallrum.

Rörliga materielen har blifvit tillökad med 2:ne sexkopp-lade lokomotiv från Trollhättans mekaniska verkstad.

Vid jernvägsbolagets reparationsverkstad i Åmål hafva under året 25 täckta godsvagnar varit under tillverkning och voro de vid årets utgång halffärdiga.

Vid besigtningstillfället befunnos nödiga underhållsarbeten vidtagna.

Östra Vermlands jernväg.

Förutom de vanliga mindre underhållsarbetena hafva 14,712 syllar och 14,904 meter skenor blifvit utbytta samt 306 kbm. ballastgrus utförda.

11,751 sträckmeter bana äro belagda med stålskenor af 24:s kg. vigt för meter.

Filipstads norra bergslags jernväg.

4,780 syllar hafva utbytts, 216 stålskenor samt 9 vextelkorsningar af martinstål hafva utlagts i stället för sådana af jern. 4 nya vexteltungor inlagda. 14 telegrafstolpar hafva blifvit utbytta samt stängsel repareradt.

1,256 kbm. ballastgrus hafva utkörts å banan.

2 vägportar i närheten af Filipstad och 1 mindre bro i närheten af Finshyttan hafva erhållit ny öfverbyggnad af valsade jernbalkar, jemte nya syllar, i stället för förutvarande trä-öfverbyggnad.

50 tons stålskenor, vägande 17·2 kg. för meter, hafva under år 1891 inköpts, tillsammans 327 stycken, af hvilka dock endast 216 blifvit utlagda och äro i allt 987 meter bana belagda med stålskenor af 17·2 kg. vigt för meter.

Jernvägens 2:ne lokomotiv, som icke varit använda sedan Juni 1880, hafva försålts till Nordmark—Klarelffvens jernvägs-aktiebolag.

Vid besigtningen var banan i godt skick.

Nordmark—Klarelffvens jernväg med bibanor.

15,700 syllar utbytta, stålskenor inlagda mellan Gejersholm och Deglundsbäcken å en bansträcka af 220 meter; omkring 10 km. bana omgrusad och lyftad samt 30,800 meter stängsel omsatt. I stället för gamla tackjernskorsningar äro 8 nya sådana af stål inlagda. 60 telegrafstolpar och 25 grindstolpar hafva utbytts.

2 mindre broar hafva fått ny öfverbyggnad af valsade jernbalkar och nya syllar i stället för förutvarande träöfverbyggnad.

Å Deglundsbäckens hållplats har sidospåret blifvit förlängdt med 58 meter.

Uthus med ladugård hafva uppförts vid Nordmarks station och vid 2 vaktstugor samt en ny oljekällare vid Hagfors station.

10,415 meter bana belagda med stålskenor af 14·3 kg. vigt för meter.

Rullande materielen tillökad genom ett nytt sexkoppladt tanklokomotiv från Nydqvist & Holm i Trollhättan samt 2 lokomotiv inköpta från Filipstads norra bergslags jernvägsaktiebolag, hvilka senare dock vid årsskiftet voro under ombyggnad vid Kristinehamns verkstad.

Banan vid besigtningen i godt skick.

Björndalsbron—Munkfors jernväg.

Endast mindre underhållsarbeten såsom dräneringar, matjordsbeklädning m. m. äro under 1891 utförda och af nybygg-

nader har uppförts 1 banvaktstuga, jemte uthus med ladugård samt källare, i närheten af Høje station.

Hela linien är belagd med skenor af stål, vägande 14·3 kg. för meter.

Dalslands jernväg med bibana.

Bland nybyggnadsarbeten under år 1891 märkas uppförande af nytt stationshus vid Rostocks hållplats, der plattformen äfven blifvit tillökad. Stationshuset vid Hökedalen har blifvit utvidgadt genom tillbyggnad af boställsrum.

Den 15 Januari öppnades en mindre hållplats vid Tengvalla mellan Eds och Bäckefors stationer.

Bland större underhållsarbeten må anföras utläggning af 300 tons stålskenor, hvarjemte syllutbyte och andra vanliga underhållsarbeten förekommo.

Vid 1891 års slut var jernvägen belagd med 24,482 meter stålskenor, vägande 28 kg. för meter.

Den rullande materielen har tillökats med 3 täckta godsvagnar, 2 packvagnar och 10 plankvagnar, hvaremot 2 korta 2:dra klassens vagnar sammanbygts till en 2:dra klass boggiervagn.

Banan var vid besigtningen ordentligt underhållen.

Uddevalla—Venersborg—Herrljunga jernväg.

17,208 syllar hafva under år 1891 blifvit utbytta, 3,000 meter banlängd har belagts med nya stålskenor af 24·34 kg. vigt för meter, hvaraf 1,150 meter i 9 meters längder med dubbla vinkelskarfjern; 26 vextelkorsningar och 43 vexteltungor hafva utbytts samt 47 grindar och bommar.

2,120 stängselstolpar af ek hafva utbytts. 320 meter flyttbara snöskärmar hafva uppsatts och jordvallarne på Flo mosse, till skydd mot snö, hafva förlängts med 180 meter.

Dragbryggan vid svängbron i Venersborg har undergått en större reparation. Likaså viadukten vid Mossebo och bron vid Rydaholm.

Å Venersborgs station har en ny vagnbod blifvit uppsatt och den gamla nedrivits för att bereda plats för en ny expeditionbyggnad, till hvilken grund och sockel under året utförts.

Såväl stationsbyggnader som banvaktstugor hafva i öfrigt undergått en del mindre reparationer.

En ångdressin, afsedd för inspektionsresor, har tillverkats vid Venersborgs mekaniska verkstad.

Rullande materielen, i öfrigt oförändrad, har undergått nödiga reparationer.

Banan, af hvilken 44·5 km. vid 1891 års slut voro belagda med stålskenor af 24·34 kg. vigt, var vid besigtningen väl underhållen.

Borås—Herrljunga jernväg.

9,137 syllar äro utbytta under år 1891 samt 80 tons stålskenor utlagda af det parti om 250 tons, som redan under år 1890 blifvit inköpta. Af banans hela längd äro 12·5 km. mellan Borås och Fristads station belagda med stålskenor, af hvilka ungefär tredjedelen väger 19·997 (20 kg.) kg. för meter och de öfriga 21·42 kg.

Landsvägsbron i närheten af Herrljunga, förut helt och hållet af trä på pålok, har under året blifvit ombyggd af jernvägsskenor.

Då Kyrketorps vägöfvergång, 5 km. norr om Borgstena,

var så anlagd, att vägfarande ej kunde se när tåg kommo, föreskrefs vid besigtningen, att denna vägöfvergång skulle förses med grindvakt.

Banan var anmärkningsfritt underhållen.

Varberg—Borås jernväg.

Vid denna jernväg hafva under år 1891 21,080 syllar blifvit utbytta och 5,570 meter stålskenor inlagda.

Vid Varbergs station har anlagts ett sidospår af 95 meters längd med 2 vaxlar samt å Viskafors station ett sidospår och 2 vaxlar, det förra till hufvudsakligaste delen utlagdt på utfyllning i ån.

Af husbyggnader hafva uppförts nytt stationshus i Viskafors och brygghus i Kinna, hvarjemte stationshusen i Rydboholm och Skene samt godsmagasinet i Kinna blifvit tillbyggda.

10 km. af banan voro vid 1891 års slut belagda med skenor af stål, vägande 24.3 kg. för meter.

Rullande materielen under året tillökad med 5 täckta godsvagnar.

Kinds härads (Borås—Svenljunga) jernväg.

9,249 syllar samt 2 skenor hafva under år 1891 blifvit utbytta, 200 kbm. grus utkörda samt 810 hägnadsstolpar och 22 telegrafstolpar utbytta.

Stickspåret vid Säfshult har blifvit förlängdt med 22 meter.

Nytt stationshus vid Hillared uppfördt, i stället för det äldre som nedbrunnit. Ett vaktstugunthus vid Borås nybyggt.

Rullande materielen har ej under året ökat.

Banan i sin helhet belagd med stålskenor, vägande 17.2 kg. för meter.

Mot banans underhåll var vid besigtningstillfället ej något att anmärka.

Ulricehamn—Vartofta jernväg.

Under år 1891 hafva 5,000 syllar blifvit utbytta. Mellan Ulricehamn och Lena samt mellan Åsarp och Vartofta hafva å en sammanlagd sträcka af 4,242 meter stålskenor af 14.3 kg. vikt för meter inlagts.

Å Dalums station har ett mindre godsmagasin uppförts.

Vid 1891 års slut var en banlängd af 19,165 meter belagd med stålskenor. Äldre jernskenor af 11.45 kg. vikt för meter finnas å återstoden af banan. Vigten af stålskenorna är dels 14.3 och dels 15 kg. för metern.

Vid besigtningen anmärktes, att banan ej vore hägnad annat än på kortare sträckor, äfvensom att vägporten var i så dåligt skick att dess ombyggnad eller utbyte mot vägöfvergång i banans plan ej längre finge uppskjutas. Vidare föreskrefs utbyte af de gamla, dåliga träbalkarne å Smula kanalbro och Öja bro mot balkar af jern, hvarvid samtidigt syllarna borde läggas å föreskrifvet afstånd 223 mm.

Ballasten var i synnerhet å 7 km. närmast Vartofta dålig och ofullständig, hvilket vid besigtningen anmärktes till förbättring, och underrättades jernvägsstyrelsen jemväl skriftligen om de gjorda anmärkningarna.

Östra distriktet.

Mariestad—Moholms jernväg.

4,000 syllar hafva utbytts och stålskenor å 1,700 meter

banan inlagts, så att vid 1891 års slut sammanlagdt 10,097 meter bana var belagd med stålskenor af 14.6 kg. vikt för meter.

Hamnspåret i Mariestad har blifvit förlängdt med 150 meter och försedt med vändskifva till kranen vid hamnens södra ända. Hela spårsystemet utefter hamnen är omlagdt med dubbla, försänkta räler i jemnhöjd med marken.

Å Mariestads station har inlagts ett stickspår med vaxel till Mariestad—Kinnekulle jernvägs vagnshus.

I Moholm är omlastningskranen ombyggd och förbättrad.

Vid besigtningstillfället anmärktes, att södra landfästet i bron öfver Hjalsta bäcken var betydligt skadadt, likaledes visade murverket å bron öfver Ödla betänkliga remnor, hvarför verkställande direktören anmodades låta reparera de båda broarne eller, om behöfligt, ombygga dem.

Rörliga materielen har under år 1891 tillökats med 4 nya godsvagnar, deraf 1 täckt med skrufbroms och konduktörskupé samt 3 timmervagnar, deraf 1 med skrufbroms.

Banan var i öfrigt anmärkningsfritt underhållen.

Mariestad—Kinnekulle jernväg.

Under år 1891 hafva endast obetydliga underhållsarbeten utförts.

Vid Qvarntorp har ett 72 meter långt stickspår utlagts med vaxeln i förbindelse med en derinvid uppsatt skifsignal. Den fasta signalen vid spåret till qvarnen invid Mariestad har äfven blifvit stäld i förbindelse med vaxeln.

4 mindre magasinsbyggnader hafva uppförts vid Leksbergs, Svanebergs, Askekärrs och Forshems hållplatser.

Banan är till hela sin längd belagd med stålskenor af 14.3 kg. vikt för meter.

Skara—Kinnekulle—Venerns jernväg.

1,432 syllar hafva blifvit utbytta.

Vid Göteneds station är utlagdt ett nytt stickspår, samt ett dylikt vid Myråsens hållplats för 2 vagnar.

Banan var vid besigtningen oklanderligt underhållen.

Lidköping—Håkantorps jernväg.

7,873 syllar samt 8 vaxeltungor hafva under år 1891 blifvit utbytta.

Vid besigtningen framställdes ej annan anmärkning mot banan än att å en bro långsyllarne borde utbytas mot tvärsyallar på 220 mm. afstånd samt grindarne skulle förses med i tjänstgöringsreglementet föreskrifna varningstaflor, hvarjemte fasta signaler måste uppsättas å stationerna.

Enligt trafikchefens rapport den 4 Februari 1892 äro de fasta signalerna under arbete.

Lidköping—Skara—Stenstorps jernväg.

13,362 syllar, 3,933 meter skenor, 3 stödskenor och 3 vaxeltungor hafva under året blifvit utbytta.

Å Lidköpings station har inlagts ett nytt sidospår.

Vid besigtningen var banan anmärkningsfritt underhållen.

17 km. af banan voro vid 1891 års slut belagda med stålskenor, vägande 14.3 kg. för meter.

Hjo—Stenstorps jernväg med bibana.

12,856 syllar hafva utbytts under år 1891 samt 6 km. stål-skenor blifvit inlagda, så att vid årets slut 15 km. af jernvägen voro belagda med stålskenor, vägande 14·5 kg. för meter.

Å Tidaholms station har en ny brunn blifvit gräfd samt elevator för vattenuppföring uppsatt, hvarjemte godsmagasinet genom tillbyggnad förlängts 6 meter och ett stickspår utlagts.

Vid Svensbro har ett rundspår blifvit utlagdt.

I Hjo har utlagts spår till hamnen, med stickspår å hamnbryggan, som tillbyggts.

Vid besigtningen framställdes ej annan anmärkning, än att lutningsvisare saknades och borde uppsättas samt att flera godsvagnar saknade påskrift om vikt och renoveringsår, hvilket borde anbringas.

6 nya godsvagnar äro under året inköpta.

Uddagården—Falköpings jernväg.

1,836 syllar hafva under år 1891 blifvit utbytta.

I öfrigt endast mindre underhållsarbeten verkställda. Vid besigtningen befans banan i godt stånd.

Kalmar—Emmaboda jernväg.

8,540 syllar hafva under år 1891 blifvit utbytta samt 16,869 meter jernskenor ersatta med skenor af stål, vägande 25 kg. för meter.

I Kalmar hafva vid hamnen omkring 229 meter nya spår med en vaxel och en vändskifva blifvit utlagda, hvarjemte lokomotivstallet blifvit tillbyggt med ett stall för reparation af vagnar, hvilket genom ett 32·5 meter långt spår förenats med förutvarande spårssystem. — Vidare har ett skjul för personvagnar blifvit uppfördt med en bredd af 5·5 meter till en längd af 41 meter och genom vaxel och 89 meter spår stälts i förbindelse med öfriga spår å stationen.

Vid besigtningen var banan till alla delar väl underhållen.

Vid 1891 års slut var en sträcka af 29 km. belagd med stålskenor.

Nybro—Säfsjöströms jernväg.

Under år 1891 hafva 5,151 syllar utbytts och 1,994 meter jernskenor ersatts genom skenor af stål och 25 kg. vikt för meter.

Vaktstugan vid Brånahult har tillbyggts med en väntsal för resande.

Vid besigtningstillfället förekom ingen anledning till anmärkning mot banans underhåll.

Hvetlanda—Säfsjö jernväg.

4,920 nya syllar hafva under år 1891 blifvit inlagda.

Å Hvetlanda station har ett 100 meter långt stickspår utlagts till ett nytt, delvis öppet redskapsskjul, som uppförts.

Å Myresjö station har ett stickspår af 40 meters längd utlagts.

Å Lannaskede Brunns station har stationshuset blifvit försett med en större öppen veranda.

Hela banan är belagd med stålskenor af 15 kg. vikt för meter.

Banan var vid besigtningen ordentligt underhållen och anmärktes endast att ballasten var svag på några ställen. Grus-

Väg- och Vattenbyggnadsstyrelsens berättelse 1891.

utkörning, dittills uppskjuten på grund af en liflig varutrafik, pågick vid tillfället.

Nässjö—Oskarshamns jernväg.

27,167 syllar och 43,818 meter jernskenor hafva utbytts, de senare mot skenor af stål, vägande 27·89 kg. för meter.

I hufvudspåret funnos vid 1891 års slut af jernskenor 2,000 meter å 31·1 kg. för meter, 19,000 meter å 22·31 kg. för meter samt af stålskenor 13,960 meter å 31·1 kg. och 113,480 meter å 27·89 kg. för meter.

En lokomotiv-vändskifva af 5·34 meters diameter är inlagd å Hultsfreds station. Vid Lönneberga station har en källare med vishusbod blifvit anlagd.

Å tvänne mindre broar hafva ekbalkarne blifvit utbytta mot stålreglar. En landsvägsbro mellan Eksjö och Ormaryd har ombyggts af skenor.

På Ingatorps mader har på grund af dessas afdikning en större trumma blifvit nybyggd.

Vid besigtningen befans banan till spår, stängsel och byggnader ordentligt underhållen, men anmärktes att å 3 broar, der skenorna lågo på långsyllar, borde inläggas antingen tvärsyllar på högst 220 mm. inbördes afstånd, eller ock tillräckligt stark broning till syllens höjd och på båda sidor om skenorna till minst 0·5 meters bredd, hvarjemte föreskrefs en mindre reparation å bron öfver Siltverån mellan Emarp och Mariane-lund.

Vimmerby—Hultsfreds jernväg.

3,073 gamla syllar hafva utbytts mot nya, hvaremot något utbyte af skenor ej egt rum. — Hufvudspåret hade vid årets slut 20,464 meter jernskenor af 22·31 kg. vikt för meter samt 914 meter stålskenor, vägande 27·89 kg. för meter.

Å 4 mindre broar hafva ekbalkarne utbytts mot reglar af stål.

Vid besigtningen var banan i godt skick, med undantag deraf att ballastgrus behöfde påföras å bangården i Vimmerby, hvilket anmärktes.

Hultsfred—Vesterviks jernväg med bibanor.

10,883 syllar hafva blifvit utbytta och 1,198 meter nya jernskenor inlagts i hufvudspåret.

För stängslets underhåll hafva 3,516 stolpar och 9,108 slanor blifvit utbytta.

14 nya godsvagnar, af hvilka 10 äro plankvagnar och 4 kalkvagnar, hafva inköpts från Landskrona gjuteriaktiebolag. Af dessa äro 3 försedda med skrubroms.

Ingen anmärkning förekom vid besigtningstillfället.

Vestervik—Åtvidaberg—Bersbo jernväg.

7,441 syllar, 5,708 meter nya stålskenor af 17·24 kg. vikt för meter samt 45 meter äldre stålskenor och 528 meter begagnade, men användbara jernskenor hafva under år 1891 blifvit inlagda i hufvudspåret.

För underhåll af stängsel äro 3,980 stolpar och 10,600 slanor utbytta.

Ett boställshus, inrymmande bostad åt 3 stationskarlar har uppförts vid Öfverums station. En ny vändskifva, tillverkad å

jernvägens verkstad, har blifvit inlagd å Åtvidabergs station, och den der förut varande å Gamleby station.

Banan var vid besigtningen anmärkningsfritt underhållen.

Norsholm—Bersbo jernväg.

4,338 syllar, 2,827 meter nya stålskenor, vägande 17·24 kg. för meter och 114 obegagnade jernskenor hafva under 1891 blifvit inlagda.

Jernvägens stängsel har underhållits genom utbyte af 926 stolpar och 3,803 slonor.

Å Norsholms bangård har en större lyftkran blifvit uppförd. Ingen anmärkning framställdes vid besigtningen.

Finspong—Norsholms jernväg.

4,010 syllar, 98 meter skenor hafva under år 1891 blifvit utbytta. Till stängslets reparation hafva åtgått 462 slonor och 118 stolpar.

Vid Finspong har en vagnbod blifvit uppförd, gemensam för Pålshoda—Finspongs jernväg.

Parabelbron öfver Motalaström vid Skärblacka har blifvit noga undersökt och befunnits utan anmärkning.

4 N-vagnar hafva anskaffats, af hvilka 1 med skruvbroms. Banan befans vid besigtningen väl underhållen.

Pålshoda—Finspongs jernväg.

11,850 syllar och 3,299 meter stålskenor, vägande 17·2 kg. för meter samt 7 spåraxlar med korsningar af martinstål hafva blifvit under år 1891 inlagda.

Vid Trolleflods torfströfabrik, belägen omkring 27 km. från Pålshoda, mellan stationerna Hjortqvarn och Örmon, har ett sidospår af 137 meters längd blifvit utlagdt. Vid Finspong har ett nytt boställshus för jernvägspersonalen och en vagnbod blifvit uppförda gemensamt med Finspong—Norsholms jernväg.

Banan besigtigades utan anmärkning.

Fogelsta—Vadstena jernväg.

1,700 syllar hafva under år 1891 blifvit utbytta samt alla jernskenor å linien och å bangårdarne i Vadstena och Fogelsta utbytta mot skenor af stål, vägande 15 kg. för meter.

Vid besigtningen var banan i mycket godt skick.

Vadstena—Ödeshögs jernväg.

Endast vanliga underhållsarbeten, såsom lyftning, justering och putsning af linien hafva förekommit.

Vid besigtningen var banan i mycket godt skick.

Gotlands jernväg.

12,810 syllar och 970 jernskenor hafva utbytts, hvarjemte 1,386 nya stålskenor af 15 kg. vikt för meter atlagts å en sträcka af 5 km. från Visby station.

Vid Buttle har en ny källare uppförts i stället för den gamla, som nedrifvits.

Lastkajen i Hemse har förstärkts med gröfre sten och personplattformen omlagts med sten i stället för trä.

50 snöskärmar af amerikansk modell hafva för jernvägen tillverkats.

Vid besigtningen var banan ordentligt underhållen, men anmärktes dock, att norra vexeln i hufvudspåret vid Bjerges station skulle ofördröjligen repareras och en annan modell af smidda plåtar till underlag för tungskenan i vexlarne anskaffas.

Mellersta distriktet.

Åmmeberg—Vetterns jernväg.

1,918 syllar samt 196 nya stålskenor, vägande 31·5 kg. för meter, hafva inlagts. Vid årets slut var en banlängd af 7,689 meter belagd med stålskenor af denna vikt.

Jernvägen var vid besigtningstillfället väl underhållen.

Askersund—Skjällberg—Lerbäcks jernväg.

1,000 syllar hafva under år 1891 blifvit inlagda.

12 godsvagnar hafva nybyggts och af dessa 4 blifvit försedda med kolskrof.

Banan är till helas in längd belagd med stålskenor, vägande 14·3 kg. för meter.

Jernvägen befans vid besigtningen i godt skick.

Röfors—Laxå jernväg.

1,353 syllar hafva utbytts.

Öfver skärningen närmast Laxå station har en träbro blifvit byggd för hästbana till transport af torf.

Vändskifvan å Röfors station, mot hvilken vid besigtningen framställdes anmärkning, har undergått reparation och blifvit försatt i fullt brukbart skick.

Kumla—Yxhults jernväg.

1,100 nya syllar hafva blifvit utbytta.

Vid besigtningen anmärktes, att syllarne å broarne öfver Kumla-ån borde delvis utbyttas och mellanrummet minskas till lika med syllbredden samt 2:ne stängseltrummor förses med nya långbalkar. Vexlarne vid lossningsplatsen nära Kumla station behöfde repareras, likaså alla sidospår med tillhörande vexlar å Yxhults station.

4 vagnar erfordrade en genomgående reparation och kunde dessförinnan ej utan risk medtagas i tåg.

Vid besigtningen erhöll bolagsstyrelsen del af dessa anmärkningar.

Svartelfs jernväg.

Påfyllning af bankarne öfver Lortbro-, Flossjönäs- och Glasögentjärns mossarne har verkstälts.

En öppen trumma vid Limmingsviken har borttagits och ersatts med en täckt.

En ny täckt trumma har lagts vid Bygget.

I Karlsdal har en ny brunn med rörledning för lokomotivens förseende med vatten blifvit uppförd.

Hela hufvudlinien Kortfors—Karlsdal—Grythyttedhed är belagd med stålskenor af 17·2 kg. vikt för meter, bispåren deremot med jernskenor af 21 kg. vikt för meter.

Vid besigtningen var jernvägen anmärkningsfritt underhållen.

Vikern—Möckelns jernväg.

11,502 syllar hafva utbytts och 3,720 meter stängsel förnyats.

16,950 meter af hufvudspåret äro belagda med stålskenor af 12 kg. vikt för meter och 5,604 meter hufvudspår med gamla jernskenor från annan bana af 21 kg. vikt.

329 vagnslaster ballastgrus hafva utkörts å linien.

Vändskifvan å Degerfors station är omlagd.

Vid Dalkarlsberg har vattenledningen till brunnen för vattentagning till lokomotiven ställts i förbindelse med grufbolagets sprängtrumma.

Rullande materielen har undergått behöfliga reparationer.

Mot banans underhåll var icke något att anmärka; sedan ballastgrus numera kan hemtas från Striberg—Grängens jernväg, har ballastningen förbättrats.

Striberg—Grängens jernväg med bibanor.

1,537 nya syllar hafva inlagts.

Jernvägen vitsordades vid besigtningen vara utmärkt väl underhållen.

Nora—Karlskoga jernväg med bibanor.

16,290 syllar hafva under år 1891 utbytts och nya stålskenor inlagts å 6,000 meter bana, samt 2 korsningar utbytts mot nya af stål.

Å bandelen Nora—Karlskoga äro 54,587 meter hufvudspår belagda med stålskenor, vägande 23 kg. för meter.

För utvidgning af lastageplatsen vid Otterbäckens station hafva 47 vagnslaster sten utkörts.

Ny verkstads- och lokomotivbyggnad har uppförts i Nora, och skall den förut varande verkstaden vid Kortfors hit förläggas. — Spårplaneringar samt vändskifva hafva inrättats för verkstad och stallar. Vattenledning till vattentornet har äfven blifvit utförd.

Nödiga reparationer å stations- och vaktstugubyggnader samt å rullande materiel hafva under året verkstälts.

Bron vid Bofors har blifvit helt och hållet ombyggd med landfästen af granit och öfverbyggnad af jern; och bron vid Kortfors har erhållit öfverbyggnad af stål i stället för den gamla träöfverbyggnaden.

Vid besigtningen var en större omläggning i plan af banan vester om Vikersvik under arbete. Det anmärktes att bron öfver Letelfven vid Gullspång var af otjenlig konstruktion.

Nora—Ervalla jernväg.

2,762 syllar hafva utbytts och nya stålskenor utlagts på 400 meter bana mellan Nora och Jerle samt 1,000 meter förslitna jernskenor utbytts mot bättre sådana.

Nya stålskenor äro utlagda å en längd af 5 km.

103 kbm. grus hafva utkörts å linien.

Mot banans underhåll var intet att anmärka.

Köping—Hults jernväg med bibana.

9,082 nya syllar hafva inlagts och 9,210 meter stålskenor af statens jernvägars modell för år 1873 hafva inlagts i utbyte mot jernskenor samt 2,555 meter skadade jernskenor mot fullgoda sådana. 17 nya vaxlar och korsningar hafva inlagts.

I Fellingsbro grustag har ett nytt spår af U-skenor inlagts till en längd af 356 meter.

Till underhåll af bana, stationsplaner och vägar hafva 713 vagnslaster grus och fyllning utkörts.

I Örebro hafva verkstaden för lokomotivreparation samt lokomotivstallet utvidgats och ombyggt och spårerna å verkstadsgården delvis omlagts.

Vid Hofsta station har uppförts en banvaktstuga af tegel och vid Ervalla station hafva fyllningsarbeten för bangårdens utvidgning och planering utförts.

Å banken vid Ormkärret, vester om Dylta bruks station, har påfyllning verkstälts, men förekom vid besigtningen ännu sättning.

Six banvaktstugor hafva undergått fullständig reparation; å jernvägens öfriga husbyggnader hafva nödiga underhållsarbeten vidtagits.

Jernvägens rullande materiel har under år 1891 ökats med 3 boggiévagnar, 1 för 2:dra och 2 för 3:dje klassens resande, samt med 3 täckta godsvagnar.

Vid besigtningstillfället vitsordades att jernvägen var väl underhållen.

Frövi—Ludvika jernväg.

13,847 syllar, 12,014 nya stålskenor, 32 vaxelstolar och 3 vaxelkorsningar af stål hafva under år 1891 blifvit inlagda.

Förutom en del vanliga underhållsarbeten hafva å stationerna en del nybyggnadsarbeten utförts.

Vid Vedevågs station har stationshuset erhållit ett tillbygge å norra gafveln, innehållande 2:ne rum. I Storå hafva nytt lokomotivstall och ny kolbod blifvit uppförda samt lastkajen förlängd. För stationsföreståndaren och stationspersonalen har uppförts en stenkällare med 3 rum.

Vid Stållberg har ett mindre godsmagasin blifvit uppfördt samt vid Stålldalen ett stickspår af 164 meters längd utlagdt.

I Grängesberg har ett förbindningsspår mellan Frövi—Ludvika och Bergslagens jernvägars stationer blifvit inlagdt. Vidare hafva derstädes uppförts nytt lokomotivstall för 2 lokomotiv, jemte vidbyggd bostadslägenhet för lokomotivförare och eldare, äfvensom ny kolbod, uthus- och källarebyggnader.

Å Björnhytte hållplats har ny lastkaj uppbyggt samt större fyllnings- och planeringsarbeten för erhållande af upplagsplats utförts.

Jernvägen är till en längd af 84,847 meter belagd med stålskenor, en del vägande 30.06 kg. och en del 27.20 kg. för meter. Från och med 1882 hafva stålskenor af endast sistnämnda vikt inlagts.

Mot jernvägen anmärktes vid inspektionen att ballasten i närheten af Linde utgjordes af fin sand, att bron vid Vedevåg hade mindre goda murar samt för stort syllafstånd samt att fast signal saknades vid vaxeln till spårsystemet i norra berget vid Grängesberg.

I öfrigt var jernvägen mycket väl underhållen.

Storå—Guldsmedshyttans jernväg.

650 syllar och 434 meter nya stålskenor samt 88 vinkel-skarfjern hafva under år 1891 inlagts.

Vid besigtningen var intet mot underhållet att anmärka.

Bånghammar—Klotens jernväg.

Mot underhållet af denna bana var vid besigtningen intet att anmärka.

1,567 syllar, 850 stängselstolpar och 7,918 stängselslanor hafva under år 1891 utbytts samt 21 kbm. grus utkörts å linien.

Vattentornen vid Bånghammars och Kölsjöns stationer hafva försetts med nya cisterner af jernplåt.

Köping—Uttersbergs jernväg med bibana.

3,335 furusyllar, 61 tons stålskenor samt 2 spärsvexlar hafva inlagts under år 1891.

Vid detta års utgång voro 15 kilometer af banan belagda med stålskenor, vägande 17.5 kg. för meter.

I Köping har ett större byggnadskomplex, inrymmande vattentorn, stallrum för 6 lokomotiv, maskinverkstad, smedja och målareverkstad blifvit uppförd och försedd med ångmaskiner, ång- och vattenledningar samt erforderliga arbetsmaskiner och redskap. Den efter branden 1889 uppförda provisoriska verkstadsbyggnaden af trä har blifvit flyttad och inredd till vagnbod, hvarjemte gamla förrådsbyggnaden blifvit tillbyggd och utvidgad. En ny vändskifva med tillhörande spår till verkstäderna, 2 nya spår till vagnboden, hafva inlagts.

En kombinerad I och III klass personvagn på boggies och en täckt godsvagn med broms hafva anskaffats, hvarjemte den rullande materielen i öfrigt blifvit reparerad.

Vid besigtningen ansågs jernvägen vara väl underhållen.

Uttersberg—Riddarhyttans jernväg.

2,064 furusyllar, 7 tons stålskenor med tillbehör hafva utlagts.

Vid 1891 års utgång var 1.77 km. af banan belagd med stålskenor, vägande 17.5 kg. för meter.

Å Riddarhytte station har en ny vändskifva och 218 meter spår af gamla jernskenor blifvit inlagda.

Banan var väl underhållen.

Spånga—Löfsta jernväg.

Å Löfsta station är ett nytt sidospår af 325 meters längd med 2 vexlar utlagdt samt asfaltbeläggning utförd å planen framför reningshuset med dess samtliga spår, för att sköljning och rengöring af vagnarne må kunna utföras.

Jernarbetet å viadukten för sopafkastning vid Riddersvik har måst genom inklädnad med plank skyddas mot sopornas frätande inverkan.

Spåren å östra och norra stationerna i Stockholm hafva blifvit förlängda med resp. 15 och 35 meter.

Hela banans längd, 7.59 km., är belagd med stålskenor af 31.33 kg. vikt för meter.

Jernväg och materiel voro vid besigtningen väl underhållna.

Stockholm—Vesterås—Bergslagens jernväg.

28,315 syllar, 6,037 meter jernskenor hafva utbytts.

35.6 km. af banan äro belagda med stålskenor, vägande 31.21 kg. för meter och försedda med dubbla skarvfjern.

372 kbm. grus hafva utförts till ballastens komplettering.

Till förstärkning af reglarne å Norsa bro har en jernbock blifvit nedsatt; vid Ekolsbron hafva glacismurarne reparerats och vid Ståksbron duc d'alber och ledare.

Uttued malmlossningsplatsen vid Engelsbergs station hafva 128 qv.-meter glacismur å doseringen utförts.

Å stationshus och vaktstugor äro in- och utvändiga reparationer utförda.

Vid Ekolsund, Tillberga och Engelsberg hafva plattformar med grästenskant blifvit lagda till längder af resp. 81, 36 och 62 meter. Vidare hafva nya mellanplattformar blifvit utlagda vid Stockholms norra station och vid Tomtebodas samt plattformarne vid Sundbyberg, Enköping och Kolbäck blifvit förlängda äfvensom nya träplattformar lagda vid Virsbo stationshus och Köpings restauration.

6 boggievagnar hafva inköpts från Skabos vagnfabrik i Norge, hvarjemte vid jernvägens egen verkstad i Vesterås en ångfinka och 11 godsvagnar blifvit nybyggda.

Banan vitsordades vid besigtningen vara i utmärkt godt skick.

Sala—Tillberga jernväg.

Utbyte har under år 1891 verkstälts af 3,698 syllar och 1,566 meter jernskenor.

Mellan Tillberga och Hedensberg äro 7,499 meter stålskenor af 31.21 kg. vikt för meter nedlagda och försedda med dubbla skarvfjern.

162 kbm. grus hafva utförts till komplettering af ballasten.

I öfrigt hafva smärre nybyggnads- och reparationsarbeten verkstälts, och var jernvägen vid besigtningen väl underhållen.

Norbergs jernväg.

2,781 syllar, 1,076 jernskenor, 9 vexlar af stålskenor med korsningar af martinstål hafva utbytts.

Tillsammans 6,016 meter stålskenor med dubbla skarvfjern och af 31.21 kg. vikt för meter äro nedlagda. För komplettering af ballasten å Kärrgrufvans station hafva 42 kbm. grus blifvit utförda.

Mindre reparationsarbeten å stationshus och vaktstugor äro utförda.

Jernvägen ansågs vara väl underhållen.

Norberg—Klackbergs jernväg.

539 syllar och 452 jernskenor hafva utbytts.

Äfven denna jernväg befans vara väl underhållen.

Krylbo—Norbergs jernväg.

2,798 syllar hafva inlagts och 1,211 meter skadade jernskenor utbytts mot brukbara sådana.

Vid Kärrgrufvan har inlagts en ny lokomotivvändskifva af jern på cementmurad stengrund samt en 80 meter lång rörledning för vattenafloppet.

Å fyra vägportar hafva jernbalkarne ökats från 2 till 4.

En sträcka af 5.4 km. är belagd med stålskenor, vägande 31 kg. för meter.

Vid Kärrgrufvans station har uppförts en ny reparationsverkstad af tegel och gamla verkstaden apterats till lokomotivstall.

Ett vattentorn, med tillhörande 104 meter lång jernrörledning jemte brunn, har uppbyggts.

Vid Krylbo har ett lokomotivstall uppförts.

Under året äro från Trollhättans mekaniska verkstad inköpta 2 sexkopplade tanklokomotiv med boggie och af 32 tons vikt. Emot underhållet var vid besigtningen ingenting att anmärka.

Upsala—Gefle jernväg med bibanor.

24,848 nya syllar hafva under år 1891 inlagts och 22,408 meter stängsel uppsatts.

Å Söderfors station har ett nytt godsmagasin med särskildt rundspår och lastkaj uppförts.

Å Harnäsbron och bron öfver Skutskärs kanal äro nya balkar inlagda och vid Harnäs hamn en del reparationer utförda å bryggorna samt en skifsignal utsatt; hvarjemte å stationshus och banvaktstugor in- och utvändiga reparationer utförts.

Vid besigtningen anmärktes, att stationsplanet i Örbyhus, hvilket lider mycket af vatten, borde höjas 0.6 meter samt bron öfver Fyrisån strax utanför stationen förses med större öppning, så att vattnet ej såsom nu må vid flod gå upp på sjelfva balkarne. Vidare anmärktes att den öfver Holmgatan i Gefle ledande träviadukten vore så dålig, att dess fullständiga ombyggnad borde verkställas. Tillsvidare måste den förstärkas med en bock.

En boggienvagn för 82 personer har tillverkats vid jernvägens verkstad.

Hela jernvägen är belagd med stålskenor af 25 kg. vikt för meter.

Dannemora—Hargs jernväg med bibana.

11,220 syllar och 115 jernskenor hafva under år 1891 utbytts, hvarjemte ytterligare 98 tons nya stålskenor inlagts.

Vid Gimo station har en banmästarebostad om 3 rum och kök uppförts. Vid Harg är i hamnen utlagd en ny stenkista (påbörjad 1890).

I öfrigt hafva endast vanliga underhålls- och reparationsarbeten utförts.

3 km. mellan Dannemora och Österby äro belagda med skenor af stål af 14.89 kg. vikt för meter.

Upsala hamn- och förbindelsespår.

53.9 meter gamla men brukbara skenor hafva inlagts och diverse mindre underhållsarbeten blifvit utförda.

En större trumma af granit har, till en del på pålgrund, uppförts vid lägenheten Lustbo under spåren och körvägen utefter ån. Denna trumma uppbär ett granitfundament, afsedt att utgöra underlag för en lyftkran.

Alla skenor i spåren äro af jern med undantag för en del vexeltungor, som äro af stål.

Vid besigtningen var intet af vikt att anmärka.

Upsala—Lenna jernväg.

6,129 syllar och 3,322 meter nya stålskenor hafva inlagts. I öfrigt blott vanliga underhållsarbeten utförda.

Besigtningen skedde utan anmärkning mot banaus underhåll.

Lenna—Norrtelje jernväg.

Utom vanliga reparationsarbeten hafva 18,458 syllar ut-

bytts. Ett stickspår å Norrtelje station har förlängts 26 meter och ett nytt rundspår af 228 meters längd utlagts vid Rimbo. Ett godsmagasin har uppförts vid Malsta, hvarjemte vaxel till sidospåret derstädes utlagts. Midt emellan Knutby och Rånäs stationer har en ny hållplats blifvit anlagd vid Råda med ett stickspår af 102 meters längd.

Banan besiktigades utan anmärkning.

Stockholm—Rimbo jernväg.

Hela denna bana är belagd med stålskenor af 14.31 kg. vikt för meter.

Endast vanliga underhållsarbeten hafva under år 1891 utförts och anmärktes vid besigtningen endast att en viss sparsamhet vid syllutbytet syntes göra sig gällande.

Djursholm—Ösby jernväg.

Under försommaren 1891 hafva å denna jernväg mindre kompletteringsarbeten utförts, hvarefter banan den 30 Juni erhöi afsyningsbetyg. Sedan dess hafva endast vanliga underhållsarbeten förekommit.

Oxelösund—Flen—Vestmanlands jernväg.

18,243 syllar och 7,835 skenor hafva utbytts, af hvilka senare 3,074 mot skenor af stål. Vid årets utgång voro 65 km. af banan belagda med stålskenor, vägande 28.5 kg. för meter.

40 godsvagnar hafva under året anskaffats.

Ett vattentorn har flyttats från Larslund till Nyköping.

Vid Belgviken har banvallen utfyllts till sådan bredd att ett sidospår och ett stickspår kunde utläggas.

Vid besigtningen anmärktes, att flera jernbroar behöfde målas och förses med nya syllar och vandringar, äfvensom att syllutbytet syntes ske med för stor sparsamhet.

Skogstorp—Hjelmarens jernväg.

Emot underhållet af denna jernväg, som trafikeras med materiel, tillhörande Oxelösund—Flen—Vestmanlands jernväg, var icke något att anmärka.

Nedre norra distriktet.

Mora—Venerns jernväg.

Bandelen Vansbro—Mora, 71 km. lång, erhöi efter vederbörlig besigtning den 30 Oktober 1891 tillstånd att öppnas för allmän trafik. Bandelarne Persberg—Oforsen och Oforsen—Vansbron, tillsammans 92 km., öppnades för trafik redan under åren 1889—90, hvadan hela hufvudbanan vid 1891 års slut var trafikerad.

Säfsnäs jernväg med bibana.

4,296 syllar och 498 meter nya stålskenor hafva inlagts. Å broarne vid Smalkärn och Nittqvarn hafva de gamla brobjelkarne af trä utbytts mot nya af jern.

4 nya godsvagnar äro anskaffade.

Banan var vid besigtningen oklanderligt underhållen.

Smedjebackens (Vessman—Barkens) jernväg.

1,638 syllar och 3,029 meter nya stålskenor hafva inlagts.

Nors bro har undergått reparation. Vanliga underhållsarbeten hafva blifvit utförda, men banan var likväl icke i godt skick.

Södra Dalarnes (Krylbo—Borlänge) jernväg med bibana.

Vanliga underhållsarbeten hafva utförts samt 10,387 syllar utbytts i banan och 172 å broarne.

Mot banans underhåll var vid besigtningen intet att anmärka.

Siljans (Borlänge—Insjöns) jernväg.

Denna bana ansågs vid besigtningen vara väl underhållen och hade under år 1891 syllar till ett antal af 6,104 utbytts, hvarjemte till fyllning i bankar och doseringar utförts 32 vagnslaster jord.

Falun—Rättviks jernväg.

Banan befans vid besigtningen hafva lidit mycket under källossningen till följd af svåra frostknölar och ras i doseringarne. I öfrigt var intet att anmärka och vanliga underhållsarbeten voro utförda.

Rättvik—Mora jernväg.

Nytt vagnshus och en större bostad för stationspersonalen hafva jemte källare och uthus blifvit uppförda vid Rättvik.

En ny hållplats med 231 meter långt rundspår, stationshus, personplattform och godsmagasin har anlagts vid Fu med stickspår till en närbelägen brädgård.

Efter vederbörlig besigtning öppnades banan för allmän trafik den 2 Augusti 1891.

Näs—Morshyttans jernväg.

Utom vanliga mindre underhållsarbeten har under år 1891 verkstälts utbyte af 1,393 syllar och 408 meter skenor.

Vid besigtningen var intet af vigt att mot jernvägens underhåll anmärka.

Gefle—Dala jernväg.

Under år 1891 hafva utbytts 21,838 syllar och 2,868 meter stålskenor samt utlagts 445 meter nya spår.

Vid Sandvikens station har ett boningshus för stationsbetjeningen blifvit påbyggt och vid Håde en ny vaktstuga med uthus uppförd.

Rullande materielen har ökats med 2 lokomotiv, 2 person- och 28 godsvagnar.

Banan ansågs vid besigtningen i allmänhet väl underhållen.

Gefle—Ockelbo jernväg med bibana.

Förutom vanliga underhållsarbeten har verkstälts utbyte af 6,536 syllar samt alla brosyllar bestrukits med carbolineum.

Vändskifvan vid Ockelbo har blifvit reparerad.

Vid besigtningen anmärktes att brunnarne vid Strömsbro station samt vid 4 vaktstugor höllo dels intet, dels dåligt vatten, äfvensom att bispåret till Avaström icke var vederbörligen un-

derhållet, hvilka anmärkningar jemte påpekande af det ovilkorliga behovet af särskildt lastspår vid Avaströms ångsäg, af statens kontrollerande ingenjör skriftligen aflätos till jernvägsbolagets styrelse.

I öfrigt var jernvägen i synnerligen godt skick.

Vintjern—Jädraås jernväg.

Under år 1891 hafva 5,432 syllar och 4,676 längdmeter skenor blifvit utbytta samt 480 kbm. grus utförts till ballastens komplettering.

Afträden hafva inrättats vid Tallås och Jädraås stationer och godsmagasin uppförts vid Björnmossens station. Banans inhägnad har fortsatts så att vid inspektionen blott 8 km. fattades i jernvägens fullständiga inhägnad.

I öfrigt var intet af vigt att mot banans underhåll anmärka.

8,398 meter bana är belagd med stålskenor, vägande 14:s kg. för meter.

Vatjom—Ljunga elfs jernväg.

800 syllar hafva inlagts och nya stålskenor spikats på en bansträcka af 1,460 meter närmast Vatjom.

Den under 1890 började ombyggnaden af hägnaden har under år 1891 afslutats genom uppsättning af 2,100 meter ny hägnad.

Jernvägen ansågs vid besigtningen vara i ett synnerligen godt skick.

b) Under byggnad varande.**Södra distriktet.***Klippan—Röstänga jernväg.*

Terrasseringen var vid sista besigtningen under arbete å hela linien, med undantag för mellan 7:de och 12:te km.

Bron öfver Rönneå var färdigmurad och fackverksreglarne pålagda, men bron var ännu ej afprovad. Alla trummor voro färdiga, med undantag deraf att 2:ne ännu saknade den vid föregående besigtningen föreskrifna spånten.

Skenor voro utlagda och spikade omkring 5 km., samt hela partiet inköpt och upplagdt på Klippans station.

Mot de utförda arbetena fans ingenting att anmärka.

Skåne—Smålands (Kärrarp—Markaryds) jernväg.

Vid besigtningen var terrasseringsarbetet utsträckt öfver hela linien samt fullbordadt å sammanlagdt omkring 38 km.

Bron öfver Humlebäcken var färdig samt bron vid Kopparmöllan i det närmaste färdigmurad. Pålningarbetet för bron öfver Rönneå var fullbordadt och grundskiftet å norra landfästet påbörjadt, men hade högvatten (2 meter högre än sommarvattenstånd) nödgat till arbetets inställande för tillfället. Då denna bro skall ligga i banlutning 1:60, har statens kontrollerande ingenjör föreskrifvit, att landfästena muras i cement allt ifrån grunden.

Mot de utförda arbetena var intet att anmärka.

Vittsjö—Markaryds jernväg.

Vid besigtningen i Oktober 1891 voro 12.3 km. af linien terrasserade, 5.2 km. ballastade samt 7.4 km. skenlagda, hvarjemte broarne vid Vittsjö, Vittsjö qvarn, Oretorp och Högholma voro färdiga samt de vid Ulfvryd och Markaryd under arbete.

Stationshusen vid Emmaljunga och Markaryd voro under arbete.

Sedan underhandlingarne om gemensam station i Markaryd för såväl denna som Skåne—Smålands jernväg ej ledt till öfverenskommelse, pågick terrasseringen vid Markaryd för skilda bangårdar. Emellertid ligger balansplanet för dem båda på samma höjd, hvarjemte spårsystemet kommer att ordnas så att intet hinder finnes för en framtida sammanslagning.

Mot de utförda arbetena var intet af vikt att anmärka.

Vestra distriktet.

Limmared—Åsundens jernväg.

Anlagd för enskild godstrafik.

Vanliga underhållsarbeten under år 1891 utförda. Materialet oförändrad.

Mellersta distriktet.

Stockholm—Baggensfjärdens jernväg.

Efter under sommaren 1891 verkställda omstakningar af linien från Baggensfjärden till Dufnäs, 7.8 km., påbörjades arbetet den 1 September 1891.

Förutom uppförande af arbetarebostäder, smedjor, snickareverkstäder och förrådsbyggnader m. m. hafva 3.2 km. bana färdigterrasserats, 12 trummor lagts och brobyggnaden öfver Neglingesundet påbörjats, hvarjemte körvägar till icke obetydliga längder på Neglingeön samt mellan södra Stäket och Neglinge m. fl. ställen anlagts.

Arbetena voro väl utförda.

Gefle Södra station—Bomhusudden.

Längden af denna jernväg är blott 5 km., af hvilka vid besigtningen 3 km. närmast Gefle voro under arbete.

På den 2 km. långa sträckan förbi Holmsund, söder om Bomhusudden, är en afvikelse från den fastställda planen be-

Stockholm den 1 Oktober 1892.

höflig för att komma närmare de brädgårdar, som Korsnäs sågverks aktiebolag der ämnar anlägga för bedrivande af hela sin skeppningsrörelse derifrån i stället för från Gefle.

Nedre norra distriktet.

Mora—Orsa jernväg.

Hela banan har under år 1891 blifvit terrasserad och skenlagd.

Hernösand—Sollefteå jernväg.

Vid utgången af 1891 voro omkring 39 km. bana färdigterrasserade samt 121 trummor lagda.

För bron vid Skjärte var pålningen fullbordad och landfästena uppmurade med undantag af pallskiftet. Norra landfästet till viadukten vid Utansjö var grundmurad till 5 skifts höjd och för bron vid Kramfors grunden lagd.

Skenor med tillbehör voro delvis levererade och rullande materiel bestäld till leverans under sommaren 1892.

Öfre norra distriktet.

Luleå—Gellivara jernväg.

Denna bana har under året af staten inköpts och öfvertagits.

c) Koncessionerade jernvägar, å hvilka arbete ej påbörjats.

Elmhult—Ålshult—Tingsryds	jernväg.
Tingsryd—Emmaboda	»
Fogelsta—Linköpings	»
Jönköping—Vaggeryds	»
Roslagstull—Djursholms	»
Nyby—Eskilstuna—Södertelje	»
Rimbo—Skebo	»
Norrtelje—Broby	»
Göteborg—Borås	»
Lillsjödal—Fogelfors	»
Vansbro—Engelsbergs	»
Norrköping—Söderköping—Vikbolandets	»
Höganäs—Mölle	»

Underdånigst.

J. G. RICHERT.

A. M. LINDGREN.

P. H. HEDENBLAD.

J. MARCKS von WÜRTEMBERG.

Tab. 1.

Omlagda, förbättrade eller nyanlagda vägar, som från och med år 1841 till och med år 1891
åtnjutit understöd af allmänna medel.

			Väglängd, som anlagts eller förbättrats.	Beräknad arbetskostnad.		Beviljad statsbidrag.				
						Ur allmänna fonden.		Särskildt anslag.		
				Nymil.	Kronor.	Öre.	Kronor.	Öre.	Kronor.	Öre.
Stockholms	län	45 företag	11'20	445,479	44	257,778	—	26,510	—	
Upsala	»	29 »	9'11	303,652	97	226,287	02	4,900	—	
Södermanlands	»	42 »	18'94	621,771	06	395,237	67	12,180	—	
Östergötlands	»	54 »	34'53	1,059,342	88	679,283	56	3,881	75	
Jönköpings	»	70 »	40'96	1,182,951	80	686,942	84	62,405	19	
Kronobergs	»	36 »	24'08	851,927	84	311,818	35	236,300	—	
Kalmar	»	22 »	18'84	493,333	25	314,534	40	11,000	—	
Gotlands	»	— »	—	—	—	—	—	—	—	
Blekinge	»	64 »	7'42	529,410	30	267,077	53	74,836	58	
Kristianstads	»	33 »	11'62	551,603	92	350,017	42	5,485	—	
Malmöhus	»	10 »	2'93	345,227	67	227,935	—	3,800	—	
Hallands	»	21 »	15'09	578,488	06	383,956	09	4,000	—	
Göteborgs och Bohus	»	44 »	19'81	753,741	52	493,565	26	5,700	—	
Elfsborgs	»	74 »	57'79	1,705,452	84	997,875	54	84,000	—	
Skaraborgs	»	18 »	7'64	278,907	32	174,369	52	13,399	87	
Vermlands	»	56 »	41'00	1,297,417	57	753,654	46	91,740	—	
Örebro	»	30 »	23'39	667,111	65	413,147	—	1,000	—	
Vestmanlands	»	33 »	12'67	350,999	29	215,946	23	14,750	—	
Kopparbergs	»	42 »	43'27	812,402	66	433,213	50	63,250	—	
Gefleborgs	»	46 »	37'77	833,465	51	461,673	50	83,750	—	
Vesternorrlands	»	63 »	75'48	1,612,788	84	869,114	45	137,926	—	
Jemtlands	»	55 »	81'79	1,160,594	35	616,303	08	116,795	—	
Vesterbottens	»	48 »	133'21	2,117,146	39	491,751	59	881,950	86	
Norrbottens	»	83 »	166'35	2,026,504	05	901,215	86	467,490	—	
1,018			Summa	894'89	20,579,721	68	10,922,697	87	2,407,050	25

Tab. 2.

Beräknad kostnad och beviljad statsbidrag i medeltal för en meter omlagd eller nyanlagd väg
under de senast förflutna 5 åren.

		År 1887.		År 1888.		År 1889.		År 1890.		År 1891.	
		Beräknad kostnad.	Beviljad stats- bidrag.	Beräknad kostnad.	Beviljad stats- bidrag.	Beräknad kostnad.	Beviljad stats- bidrag.	Beräknad kostnad.	Beviljad stats- bidrag.	Beräknad kostnad.	Beviljad stats- bidrag.
		K r o n o r.									
Stockholms	län	1·96	1·30	2·85	1·87	—	—	—	—	3·80	2·51
Upsala	»	2·12	1·41	—	—	—	—	—	—	—	—
Södermanlands	»	3·06	2·04	4·85	3·18	2·43	1·61	3·02	2·00	3·87	2·55
Östergötlands	»	2·28	1·39	2·66	1·77	3·08	2·05	4·89	3·26	2·62	1·74
Jönköpings	»	2·03	1·35	2·35	1·54	2·06	1·36	2·84	1·88	2·73	1·81
Kronobergs	»	7·98	5·30	3·42	2·05	3·43	2·06	2·50	1·66	—	—
Kalmar	»	3·60	2·40	—	—	—	—	—	—	3·31	2·20
Gotlands	»	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Blekinge	»	—	—	6·60	3·17	—	—	6·60	3·17	3·92	2·61
Kristianstads	»	6·16	4·10	4·00	2·66	9·32	6·20	4·57	3·05	5·37	3·56
Malmöhus	»	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hallands	»	3·95	2·63	4·08	2·51	3·49	2·32	5·29	3·52	3·73	2·48
Göteborgs och Bohus	»	4·93	1·64	3·86	2·54	3·20	2·13	6·56	4·36	4·29	2·85
Elfsborgs	»	2·26	1·50	2·58	1·70	2·96	1·96	3·31	2·20	3·34	2·22
Skaraborgs	»	7·04	4·69	3·68	2·46	—	—	2·42	1·61	1·82	1·21
Värmlands	»	3·69	2·46	2·75	1·80	3·26	2·16	3·75	2·49	3·72	2·47
Örebro	»	—	—	5·42	3·60	—	—	—	—	3·12	2·05
Västmanlands	»	2·35	1·57	2·45	1·62	—	—	2·11	1·40	3·78	2·43
Kopparbergs	»	2·51	1·67	1·64	1·09	3·27	2·18	5·94	3·94	5·51	3·67
Gefleborgs	»	3·15	2·09	3·75	2·49	2·80	1·87	2·45	1·55	—	—
Västernorrlands	»	2·33	1·56	2·50	1·62	2·62	1·74	2·34	1·56	2·62	1·74
Jämtlands	»	2·00	1·33	2·30	1·53	2·09	1·39	2·31	1·54	2·21	1·46
Vesterbottens	»	1·89	1·26	2·18	1·45	2·09	1·39	1·98	1·32	1·91	1·27
Norrbottens	»	1·88	1·14	1·87	1·05	2·08	1·21	2·00	1·32	1·89	1·27
Medeltal för hela landet		2·58	1·69	2·63	1·62	2·61	1·71	2·32	1·86	2·71	1·80

Tab. 3.

Vattenaftappningar och utdikningsföretag, som från och med år 1841 till och med år 1891
åtnjutit understöd af allmänna medel.

		Antal sär- skilda arbets- före- tag.	Vattenbefriad eller förbättrad jordvidd.	Beräknad arbets- kostnad.		S t a t s b i d r a g.							
						Ur allmänna fonder.				Särskildt beviljade medel.			
						Anslag.		Lån.		Anslag.		Lån.	
						Kronor.	öre.	Kronor.	öre.	Kronor.	öre.	Kronor.	öre.
Stockholms	län	48	10,810·35	1,130,046	53	8,500	—	784,965	—	5,470	—	99,000	—
Upsala	»	28	19,033·74	778,958	82	24,868	59	351,633	72	—	—	137,500	—
Södermanlands	»	19	4,800·43	570,363	—	—	—	375,100	—	—	—	75,000	—
Östergötlands	»	6	7,071·66	649,401	82	870	—	84,140	—	—	—	454,000	—
Jönköpings	»	68	35,938·81	1,191,964	74	87,633	01	455,304	83	8,800	—	112,275	—
Kronobergs	»	32	10,485·96	631,392	16	3,705	—	347,947	14	17,500	—	36,000	—
Kalmar	»	73	14,615·41	1,656,767	63	7,135	—	1,254,529	50	7,575	—	35,647	50
Gotlands	»	21	13,082·93	508,236	11	10,678	17	258,150	—	—	—	67,305	—
Blekinge	»	6	586·44	114,578	67	2,994	—	63,776	—	—	—	—	—
Kristianstads	»	14	2,309·93	361,672	92	5,660	—	257,385	—	—	—	—	—
Malmöhus	»	6	2,438·09	226,494	58	—	—	215,850	—	—	—	—	—
Hallands	»	6	3,893·15	148,177	83	7,400	—	71,600	—	—	—	—	—
Göteborgs och Bohus	»	2	120·69	17,440	—	—	—	9,600	—	—	—	—	—
Elfsborgs	»	42	14,124·76	1,463,136	62	23,184	83	704,595	—	21,838	88	147,279	—
Skaraborgs	»	37	25,668·02	1,661,052	32	52,187	30	1,088,469	25	—	—	126,000	—
Vermlands	»	43	4,530·42	576,390	77	108,737	07	143,520	—	—	—	—	—
Örebro	»	18	22,873·56	2,896,608	42	19,200	—	453,575	—	—	—	2,100,000	—
Vestmanlands	»	21	8,207·42	451,736	14	19,215	—	237,094	25	—	—	—	—
Kopparbergs	»	99	15,130·38	485,826	36	165,159	03	45,207	50	1,197	—	—	—
Gefleborgs	»	76	12,249·25	1,077,837	36	263,450	50	204,570	—	—	—	20,000	—
Vesternorrlands	»	69	4,071·20	346,158	35	125,474	98	7,000	—	—	—	—	—
Jemtlands	»	152	29,945·97	1,948,869	61	625,981	67	16,440	—	—	—	—	—
Vesterbottens	»	195	33,175·54	2,001,675	19	622,199	87	97,910	—	—	—	—	—
Norrbottens	»	120	24,112·90	1,107,409	35	329,470	73	89,586	—	2,000	—	—	—
Summa		1,201	319,277·01	22,002,195	30	2,513,704	75	7,617,948	19	64,380	88	3,410,006	50

Den beräknade kostnaden för dessa arbeten utgör i medeltal 68·91 kronor för hektar, och det af staten lemnade bidraget 42·61 kronor för hektar eller 61·84 procent af den beräknade kostnaden.

T a b. 4.

Beräknad kostnad och beviljad statsbidrag i medeltal för en hektar förbättrad eller nyvunnen jord under de senast förflutna 5 åren.

		År 1887.		År 1888.		År 1889.		År 1890.		År 1891.	
		Beräknad kostnad.	Statsbidrag, dels län, dels anslag.	Beräknad kostnad.	Statsbidrag, dels län, dels anslag.	Beräknad kostnad.	Statsbidrag, dels län, dels anslag.	Beräknad kostnad.	Statsbidrag, dels län, dels anslag.	Beräknad kostnad.	Statsbidrag, dels län, dels anslag.
K r o n o r.											
Stockholms	län	171·56	158·49	139·41	137·62	162·88	159·47	130·00	120·88	91·43	82·73
Upsala	»	178·22	178·21	49·20	24·00	—	—	98·96	98·96	85·93	28·20
Södermanlands	»	273·27	268·88	157·43	157·20	335·42	326·86	255·19	255·13	366·54	366·14
Östergötlands	»	—	—	—	—	—	—	194·14	47·78	—	—
Jönköpings	»	39·30	31·82	67·27	41·54	87·62	63·94	63·38	21·13	—	—
Kronobergs	»	46·55	46·55	130·72	126·67	144·13	142·35	155·18	148·72	108·17	88·85
Kalmar	»	118·29	117·93	74·99	74·46	84·40	83·77	68·72	68·55	330·97	330·92
Gotlands	»	34·86	33·76	40·20	35·89	33·98	33·76	42·57	36·70	45·03	45·00
Blekinge	»	217·83	217·83	—	—	313·25	313·25	—	—	—	—
Kristianstads	»	89·59	48·50	184·65	184·65	253·09	213·73	—	—	173·27	173·27
Malmöhus	»	175·46	122·54	103·96	103·80	—	—	—	—	95·79	95·61
Hallands	»	—	—	—	—	—	—	—	—	92·32	92·32
Göteborgs och Bohus	»	—	—	—	—	—	—	—	—	89·64	81·87
Elfsborgs	»	293·45	280·81	367·06	343·40	162·84	154·66	235·66	208·18	264·72	237·46
Skaraborgs	»	110·49	109·49	184·11	184·04	136·79	128·51	70·80	59·94	126·68	126·68
Värmlands	»	—	—	197·09	65·62	138·89	44·44	—	—	—	—
Örebro	»	157·34	157·22	97·53	90·64	180·71	151·21	—	—	—	—
Västmanlands	»	—	—	—	—	92·53	80·29	104·52	104·52	48·93	48·93
Kopparbergs	»	—	—	163·79	89·12	204·52	98·92	—	—	110·59	36·86
Gefleborgs	»	117·10	100·95	201·02	162·85	110·99	83·43	51·57	16·08	—	—
Västernorrlands	»	—	—	—	—	70·57	70·57	—	—	294·31	87·52
Jemtlands	»	83·99	27·97	59·75	19·90	69·42	23·10	90·76	28·36	85·61	28·50
Vesterbottens	»	79·87	26·57	75·64	25·20	102·67	34·16	98·88	38·39	87·39	28·94
Norrbottens	»	161·08	52·84	228·57	228·57	123·76	41·25	233·07	233·07	185·64	61·88
Medeltal för hela landet		110·65	98·79	122·27	97·62	128·36	104·57	82·35	61·33	146·29	125·48

5.

all allmänna väg- och vattenbyggnader anvisade, dels såsom anslag, dels såsom lån.

[illegible]

for anskaffande af en ny bogserbåt.

^{b)} Anslaget är till färjerodd öfver Ångermanelfven.

6) Broarrændemedel.

7) Från Arméförvaltningen.

⁸⁾ Ur skogsplanteringskassan.

⁹⁾ Från Krigskollegium.

¹⁰⁾ Deraf 2,065'83 kr. från fortifikationsmedel.

¹¹⁾ Af Trollhätte kanalbolags inkomster.

¹²⁾ Deraf

T a b. 6.

Odling och jordförbättring vunnen genom de arbetsföretag, som från och med 1884 erhållit understöd från odlingslånefonden.

		Antal företag.	Odladt till åker från		Förbättrad		Nyvunnen äng.	Nyvunnen eller förbättrad skogsmark.	Summa.	Beräknad kostnad.		Beviljad lånebelopp.	
			betesmark.	ängsmark.	åker.	äng.							
			Hektar.	Hektar.	Hektar.	Hektar.	Hektar.	Hektar.	Hektar.	Kr.	ö.	Kr.	ö.
Stockholms	län	34	803·71	3,040·84	933·17	—	293·40	114·34	5,185·46	1,054,754	61	702,560	—
Upsala	»	7	191·49	1,174·20	68·03	—	22·69	88·87	1,545·28	395,343	—	257,860	—
Södermanlands	»	17	602·30	806·56	290·63	—	—	27·25	1,726·74	518,520	34	364,100	—
Östergötlands	»	1	—	29·05	1·54	—	4·18	—	34·77	7,282	68	1,660	—
Jönköpings	»	14	551·73	796·30	256·07	65·18	181·23	208·34	2,058·85	442,555	33	232,200	—
Kronobergs	»	7	314·52	45·82	423·14	101·24	36·42	526·20	1,447·34	206,263	44	163,300	—
Kalmar	»	39	1,421·56	3,045·18	1,400·28	157·21	321·62	281·62	6,627·47	1,392,743	90	968,440	—
Gotlands	»	11	292·31	60·20	1,160·01	3,406·47	264·28	773·05	5,956·32	306,530	82	209,750	—
Blekinge	»	2	36·67	59·12	—	—	4·03	—	99·82	29,650	50	21,800	—
Kristianstads	»	6	29·17	405·77	368·45	8·64	—	192·53	1,004·56	266,595	74	199,800	—
Malmöhus	»	6	747·86	643·69	912·24	—	134·30	—	2,438·09	411,554	63	215,850	—
Hallands	»	1	—	0·55	79·61	—	—	—	80·16	10,191	40	7,400	—
Göteborgs och Bohus	»	1	—	13·41	4·33	—	—	6·69	24·43	4,253	60	2,000	—
Elfsborgs	»	13	511·00	752·28	145·17	—	81·04	57·14	1,546·63	544,357	43	408,150	—
Skaraborgs	»	15	1,060·94	2,959·06	2,156·66	32·48	185·91	218·33	6,613·38	1,232,064	49	907,450	—
Värmlands	»	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Örebro	»	10	624·91	786·38	313·51	—	214·11	45·47	1,984·38	486,733	35	342,600	—
Vestmanlands	»	4	129·86	180·83	597·99	—	—	45·06	953·74	123,254	43	78,550	—
Kopparbergs	»	2	10·12	55·71	39·50	—	—	—	105·33	30,161	—	21,000	—
Gefleborgs	»	3	77·97	384·08	56·25	—	113·57	—	631·87	151,662	—	85,400	—
Vesternorrlands	»	1	14·17	—	—	—	—	—	14·17	1,508	75	1,000	—
Jemtlands	»	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Vesterbottens	»	1	34·39	—	—	—	—	—	34·39	17,017	—	6,700	—
Norrbottens	»	1	—	—	—	—	10·50	—	10·50	3,661	15	2,400	—
Summa		196	7,454·68	15,239·03	9,206·58	3,771·22	1,867·28	2,584·89	40,123·68	7,636,659	59	5,199,970	—

Enskilda jernvägar, som intill 1891 års utgång

	N a m n.	Erhållit konces- sion eller faststäl- lelse af plan.	Erhållit tillstånd till öpp- nande af trafik.	Längd.	B y g g n a d s s ä t t.				Rullande materiel.		
					km.	Spårvidd.	Skenvigt.	Största lutning	Minsta krök- nings- radie.	Antal	
				meter.		kg. för m.	⁰ / ₁₀₀ mm. för m.	meter.	lokomotiv.	person- vagnar.	gods- vagnar.
a. Lokomotivbanor.											
1	Bergslagens (Falun—Göteborg med bibana)	182 ⁸ 71 182 ⁸ 73	182 ⁸ 75 182 ⁸ 79	486·4	1·435	31·15—32·2	10·0 ⁰ / ₁₀₀	297	41	74	1,317
2	Bånghammar—Kloten	181 ¹ 74	182 ⁸ 77	21·4	»	17·9—30·1	25·0	178	—	—	—
3	Frövi—Ludvika	182 ⁸ 69	181 ¹ 71 181 ¹ 73	98·3	»	27·2—30	16·67	371	13	16	378
4	Storå—Guldsmedshyttan	182 ⁸ 73	182 ⁸ 75	3·5	»	31·5	20·0	237·5	—	—	—
5	Böringe—Östra Torp (Böringe—Anderslöf)	182 ⁸ 73	182 ⁸ 84	7·9	»	17·2	16·67	300	2	3	42
6	» » (Anderslöf—Östra Torp)	181 ¹ 85	181 ¹ 87	14·1	»	17·2					
7	Cimbrishamn—Tomelilla	182 ⁸ 82	181 ¹ 82	26·7	»	17·3	12·5	300	4	3	21
8	Dalslands (Sunnanå—norska gränsen med bibana)	181 ¹ 75	182 ⁸ 79	68·9	»	27·7—33·9	10·0	297	6	17	130
9	Gefle—Dala	182 ⁸ 55	182 ⁸ 57 182 ⁸ 59	91·9	»	30—36	16·67	297	26	46	1,146
10	Falun—Rättvik	182 ⁸ 86	182 ⁸ 89 182 ⁸ 90	50·0	»	27·3	16·67	400	—	—	—
11	Rättvik—Mora	182 ⁸ 87	182 ⁸ 91	38·0	»	27·3	10·0	300	—	—	—
12	Gärds härads (Efveröd—Åhus)	182 ⁸ 82	181 ¹ 83	15·3	»	14·3	12·5	300	4	4	28
13	» » (Karpalund—Degeberga)	181 ¹ 81	182 ⁸ 81	30·1	»	14·3	16·67	297			
14	Göteborg—Hallands (Varberg—Göteborg)	181 ¹ 84	182 ⁸ 88	77·0	»	24·5	10·0	356	8	38	118
15	Mellersta—Hallands (Halmstad—Varberg)	181 ¹ 82	181 ¹ 86	74·0	»	21·5	10·0	300	6	19	93
16	Skåne—Hallands (Helsingborg—Halmstad	181 ¹ 82	181 ¹ 85	92·0	»	24·3	12·5	300	12	33	206
	med tvärbana Höganäs—Åstorp)	181 ¹ 81	181 ¹ 85	28·0	»	21·5					
17	Halmstad—Nässjö	181 ¹ 72	181 ¹ 77 181 ¹ 82	196·0	»	21·6—22·5	16·67	237·5	11	15	246
18	Kinnared—Fegen	181 ¹ 84	182 ⁸ 85	11·8	»	22·5	16·67	300	—	—	—
19	Fegen—Åtran	181 ¹ 84	181 ¹ 87	7·8	»	22·5	16·67	300	—	—	—
20	Helsingborg—Hessleholm (Ramlösa—Hessleholm med bi- bana)	182 ⁸ 72	181 ¹ 75	79·1	»	24·8	10·0	594	9	20	188
21	Hästveda—Karpalund	182 ⁸ 84	181 ¹ 86	37·0	»	17·2	13·33	300	3	4	24
22	Hör—Hörby	182 ⁸ 82	181 ¹ 82	12·5	»	17·2	16·67	300	3	5	12
23	Hörby—Tollarp	182 ⁸ 85	181 ¹ 86	25·0	»	17·2	16·67	300	—	—	—
24	Kalmar (Kalmar—Emmaboda)	182 ⁸ 72	182 ⁸ 74	56·6	»	20·0—25	14·29	297	4	13	58
25	Karlskrona—Vexjö	181 ¹ 71	182 ⁸ 74	113·3	»	24·8	12·5	297	7	21	159
26	Kinds härads (Borås—Svenljunga)	181 ¹ 82	181 ¹ 85	38·0	»	17·2	16·67	237·5	3	7	42
27	Kristianstad—Hessleholm	181 ¹ 64	182 ⁸ 65	30·0	»	24·6	5·0	534	5	16	69
28	Kristianstad—Åhus	181 ¹ 85	182 ⁸ 86	17·0	»	21·2	10·0	300	—	—	10
29	Kristianstad—Immel (Kristianstad—Sibbhult)	182 ⁸ 84	181 ¹ 85	34·0	»	18·0	16·67	300	3	6	34
	» » (Sibbhult—Glimåkra)	181 ¹ 84	182 ⁸ 86	6·0	»						
30	Krylbo—Norberg (Krylbo—Kärrgrufvan)	181 ¹ 72	182 ⁸ 74	19·2	»	28·6—31	16·67	445	2	2	77
31	Kumla—Yxhult	182 ⁸ 83	182 ⁸ 85	6·2	»	21·5	11·11	200	1	—	3
32	Köping—Hult (Köping—Örebro med bibana)	181 ¹ 52	182 ⁸ 56 181 ¹ 67	70·6	»	28·6—32·6	10·0	413	11	35	237
33	Landskrona—Engelholm	182 ⁸ 74 181 ¹ 74	182 ⁸ 75 182 ⁸ 76	48·1	»	21·5—24·8	10·0	297	4	14	88
34	Säbyholms	181 ¹ 84	182 ⁸ 84	2·6	»	17·9—24·0	10·0	356	1	—	48
35	Landskrona—Helsingborgs (Landskrona—Eslöv och	182 ⁸ 64	182 ⁸ 65	59·9	»	25·0	6·67	635	7	26	157
36	Helsingborg—Billeberga)	181 ¹ 64						742			
37	Lund—Kjeflinge	182 ⁸ 84	182 ⁸ 86	11·0	»	24·8	10·0	300	—	—	—
38	Lund—Trelleborg	181 ¹ 72	182 ⁸ 75	42·8	»	24·8	10·0	297	5	14	140
39	Malmö—Limhamn	182 ⁸ 87	182 ⁸ 89	4·3	»	17·2	3·83	300	2	1	1
Transport				2,152·3	—	—	—	—	203	452	5,072

erhållit tillstånd att öppnas för allmän trafik.

S t a t s u n d e r s t ö d .										A n m ä r k n i n g a r .
Af riksdagen beviljade medel.				Af K. Maj:t beviljade		Från Handels- och Sjöfartsfonden beviljade medel.				
Anslag.		Lån.		Anslag.		Anslag.		Lån.		
Kronor.	ö.	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.	
---	---	11,078,240	---	---	---	---	---	---	---	1 139 km. af banan äro belagda med stål-skenor. Bibana från Daglösen till Filipstad, 8.6 km. Ett bispår, 789 m. långt, finnes mellan Deje och Klarelfven.
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	2 Trafiken ombesörjes af Frövi—Ludvika jernväg. Ett spår till Bångbro, 1.1 km., har ej erhållit koncession.
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	3 85 km. belagda med stål-skenor. En ångdressin är bland lokomotiven inräknad. Smalspårig rutschbana, 1.54 km. lång, från Stripa grufvor till Rossvälen, tillstötter banan N:o 4.
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	4
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	5 Båda banorna till hela längden belagda med stål-skenor. Jordeberga sockerbruk anskaffat 20 godsvagnar, som inregistrerats bland bolagets materiel och disponeras af bolaget.
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	6 Hela linien belagd med skenor af stål. Å hamnspåret vid Cimbrishamn är lutning 16.67 ‰.
1,000,000	---	---	---	---	---	---	---	---	---	7 Två lokomotiv äro ångvagnar af Trollhättans patent.
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	8 24.5 km. stål-skenor af 28 kg. vikt för meter. Å banan från Eds station till hamnen vid Stora Lee, 2.5 km., är lutningen 20 ‰ tillåten.
---	---	3,000,000	---	---	---	---	---	---	---	9 Stål-skenor. Tre ej koncessionerade bibanor finnas: Robertsfors—Hofors 3 km., Margretehill—Forsbacka 3 km., och Born—Engelsfors 7.5 km., den sistnämnda smalspårig.
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	10 Stål-skenor. Trafiken ombesörjes af Gefle—Dala jernväg.
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	11 Stål-skenor. Trafiken ombesörjes af Gefle—Dala jernväg.
---	---	---	---	---	---	170,000	---	---	---	12 Stål-skenor. Ett lokomotiv är ångvagn enligt Rowans system.
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	13 Stål-skenor. Vid ingången å viadukten öfver statens jernväg i Göteborg förekommer lutning 12.5 ‰.
---	---	2,068,000	---	---	---	---	---	---	---	14 Stål-skenor.
---	---	1,550,000	---	---	---	---	---	---	---	15 Stål-skenor å både hufvudbanan och tvärbanan. Ett lokomotiv är ångvagn enligt Rowans system.
---	---	2,295,500	---	---	---	---	---	---	---	16
500,000	---	---	---	---	---	---	---	---	---	17 Egar af Halmstad—Nässjö jernvägsaktiebolag. Hamnspårets längd i Halmstad 1.5 km.
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	18 Bandelen Hook—Nässjö, 34 km., har erhållit statsbidrag. Ett lokomotiv är ångdressin. — 39.54 km. af linien Halmstad—Nässjö äro belagda med stål-skenor af 22.5 kg. vikt för meter. Båda linierna Kinnared—Fegen och Fegen—Ätran äro i sin helhet belagda med stål-skenor.
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	19
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	20 Ingångskurvan till Hesselholm har 297 meters radie. Hufvudbanan har stål-skenor, men bibanan Bjuf—Billesholm, 5.6 km., jern-skenor.
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	21 Stål-skenor.
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	22 Ett lokomotiv är ångvagn af Rowans system. Stål-skenor.
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	23 Trafikeras af Hör—Hörby jernväg. Minsta krökningsradie 240 m. är här medgifven. Stål-skenor.
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	24 745 m. hamnspår äro anlagda i Kalmar, dock utan koncession. 29 km. af banan äro belagda med stål-skenor af 25 kg. vikt för meter.
1,100,000	---	2,600,000	---	15,000	---	15,000	---	---	---	25 112.5 km. af banan äro belagda med stål-skenor.
---	---	500,000	---	---	---	---	---	---	---	26 Stål-skenor.
---	---	720,000	---	---	---	---	---	---	---	27 Stål-skenor. Trafikeras af Kristianstad—Hesselholms jernväg. Kristianstad—Åhus jernvägs vagnar äro ställda till Kristianstad—Immelns jernvägs disposition.
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	28
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	29 Förklarade såsom en särskild jernväg. Stål-skenor å hela banan, utom i 439 m. stickspår.
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	30 5.4 km. af banan belagda med stål-skenor af 31.21 kg. vikt. Trafiken å denna bana ombesörjes af statens jernvägar. — Ej koncessionerade bibanor till Avesta och Kallmora gruffält finnas.
---	---	406,000	---	---	---	---	---	---	---	31 Jern-skenor. Öppen endast för godstrafik.
160,000	---	---	---	---	---	---	---	---	---	32 Bandelen Arboga—Köping, 16 km., har erhållit statsbidraget. Bibanan Örebro—Skebäck är 1.5 km. lång. Till Arboga hamn är ett spår utlagdt. 66 km. af banan äro belagda med stål-skenor.
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	33 24 km. af banan äro belagda med stål-skenor af 21.5 kg. vikt för meter.
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	34 Stål-skenor, utom i 915 m. bispår med jern-skenor af 24 kg. för meter. Trafiken ombesörjes af Landskrona—Engelholms jernväg.
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	35 Hela linien Landskrona—Eslöv har stål-skenor, utom å omkring 5 km., hvarest jern-skenor ännu finnas.
---	---	2,300,000	---	---	---	---	---	---	---	36 Linien Helsingborg—Billeberga har stål-skenor å omkring 1.5 km.
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	37 Stål-skenor. Trafiken ombesörjes af Lund—Trelleborgs jernväg. Lunds sockerfabriksaktiebolag och Kjeflinge sockerfabriksaktiebolag hafva anskaffat och insatt tillsammans 30 godsvagnar.
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	38 Å 21 km. finnas stål-skenor af 24.8 kg. vikt för meter samt å 21.8 km. af banan jern-skenor af samma vikt.
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	39 Stål-skenor.
2,760,000	---	26,517,740	---	15,000	---	15,000	---	170,000	---	

Enskilda jernvägar, som intill 1891 års utgång

	N a m n.	Erhållit konces- sion eller faststäl- lelse af plan.	Erhållit tillstånd till öpp- nande af trafik.	Längd. km.	By g g n a d s s ä t t.				Rullande materiel.		
					Spårvidd. meter.	Skenvigt. kg. för m.	Största lutning ‰ mm. för m.	Minsta krök- nings- radie. meter.	Antal		
									lokomotiv.	personvagnar.	gods- vagnar.
	Transport	—	—	2,152.3	—	—	—	—	203	452	5,072
40	Malmö—Billesholm	18 $\frac{3}{4}$ 84	18 $\frac{1}{2}$ 86	59.0	1.435	24.8	10.0	300	6	20	114
41	Malmö—Trelleborg	18 $\frac{3}{4}$ 84	18 $\frac{1}{2}$ 86	29.0	»	17.78	10.0	300	3	13	71
42	Trelleborg—Klagstorp	18 $\frac{1}{2}$ 86	18 $\frac{1}{2}$ 90	14.0	»	19.09	10.0	300	—	3	30
43	Malmö—Ystad	18 $\frac{1}{2}$ 73	18 $\frac{1}{2}$ 74	63.1	»	22.3—24.8	10.0	356	6	22	161
44	Mora—Venern	18 $\frac{3}{4}$ 87	18 $\frac{1}{2}$ 89 18 $\frac{1}{2}$ 90 18 $\frac{1}{2}$ 91	163.0	»	25.0	14.29	300	9	12	350
45	Nora—Ervalla	18 $\frac{3}{4}$ 58	18 $\frac{3}{4}$ 56	17.1	»	28.6—33.0	10.0	356	10	25	270
46	Nora—Karlskoga (Nora—Otterbäcken med bibanor)	18 $\frac{3}{4}$ 71 18 $\frac{1}{2}$ 74	18 $\frac{3}{4}$ 74 18 $\frac{1}{2}$ 76	112.0	»	20.2—23.0	20.0	237.5			
47	Nybro—Säfsjöström	18 $\frac{1}{2}$ 74	18 $\frac{1}{2}$ 76	42.8	»	20.0—25.0	10.0	297	2	4	53
48	Nässjö—Oskarshamn	18 $\frac{1}{2}$ 69	18 $\frac{3}{4}$ 73 18 $\frac{1}{2}$ 74	148.6	»	22.3—31.1	16.67	322	14	34	263
49	Vimmerby—Hultsfred	18 $\frac{1}{2}$ 74	18 $\frac{1}{2}$ 77	21.4	»	22.3—27.9	12.5	356	—	—	—
50	Oxelösund—Flen—Vestmanland (Oxelösund—Valskog med bibana)	18 $\frac{1}{2}$ 72	18 $\frac{1}{2}$ 76 18 $\frac{1}{2}$ 76	156.1	»	28.5	10.0	297	24	32	388
51	» » » (Skogstorp—Hjelmaren)	18 $\frac{1}{2}$ 83	18 $\frac{1}{2}$ 87	1.4	»	28.5	10.0	356	—	—	—
52	Röfors—Laxå	18 $\frac{1}{2}$ 84	18 $\frac{1}{2}$ 86	5.4	»	17.2	10.0	297	1	—	—
53	Siljans (Borlänge—Insjön)	18 $\frac{1}{2}$ 82	18 $\frac{1}{2}$ 83 18 $\frac{1}{2}$ 84	37.0	»	24.3	10.0	300	2	6	78
54	Stockholm—Vesterås—Bergslagens (Stockholm—Tillberga—Köping med bibana)	18 $\frac{3}{4}$ 72	18 $\frac{1}{2}$ 75 18 $\frac{1}{2}$ 76	196.7	»	31.21	10.0	297	20	57	596
55	Sala—Tillberga	18 $\frac{1}{2}$ 74	18 $\frac{1}{2}$ 75	27.9	»	27.7—31.21	10.0	445	—	—	—
56	Norbergs (Kärrgrufvan—Engelsberg)	18 $\frac{1}{2}$ 74	18 $\frac{1}{2}$ 76	17.6	»	28.2	20.0	297	—	—	—
57	Norberg—Klackberg	18 $\frac{1}{2}$ 82	18 $\frac{1}{2}$ 83	4.7	»	31.0	13.33	300	—	—	—
58	Spånga—Löfsta	18 $\frac{3}{4}$ 86	18 $\frac{3}{4}$ 89	7.6	»	31.23	14.29	300	—	1	76
59	Svartelfs (Kortfors—Karlsdal—Grythytted)	18 $\frac{3}{4}$ 84	18 $\frac{1}{2}$ 89	38.5	»	17.2—21.0	12.5	240	2	2	26
60	Södra Dalarnes (Krylbo—Borlänge med bibana)	18 $\frac{1}{2}$ 76	18 $\frac{3}{4}$ 80 18 $\frac{1}{2}$ 81	67.0	»	24.3	10.0	297	5	13	124
61	Upsala—Gefle med bibanor	18 $\frac{1}{2}$ 72	18 $\frac{1}{2}$ 74	132.1	»	25.0	10.0	445	14	32	512
62	Gefle—Ockelbo med bibana	18 $\frac{1}{2}$ 82	18 $\frac{1}{2}$ 84	38.5	»	24.6	10.0	300	—	—	—
63	Upsala hamn- och förbindelsespår	18 $\frac{3}{4}$ 76	—	1.1	»	12.9	10.0	148.5	—	—	—
64	Varberg—Borås	18 $\frac{1}{2}$ 76	18 $\frac{1}{2}$ 80	85.0	»	24.3	12.5	297	6	18	124
65	Vexjö—Alfvesta	18 $\frac{1}{2}$ 64	18 $\frac{1}{2}$ 65	18.2	»	28.0	10.0	278	1	—	21
66	Vittsjö—Hessleholm	18 $\frac{1}{2}$ 86	18 $\frac{1}{2}$ 90	22.0	»	17.5	12.5	300	2	6	40
67	Ystad—Eslöv	18 $\frac{1}{2}$ 63	18 $\frac{1}{2}$ 65 18 $\frac{1}{2}$ 66	75.9	»	24.8	10.0	769	8	19	157
68	Åmmeberg—Vettern	18 $\frac{1}{2}$ 58	18 $\frac{1}{2}$ 89	10.9	»	26.5—31.5	22.5	150	1	—	30
69	Östra Vermlands (Kristinehamn—Persberg med bibana)	18 $\frac{3}{4}$ 73	18 $\frac{1}{2}$ 75 18 $\frac{1}{2}$ 76	67.3	»	23.8	16.67	297	6	9	220
70	Borås—Herrljunga	18 $\frac{1}{2}$ 61	18 $\frac{1}{2}$ 63	41.7	1.217	20—21.5	12.5	237.5	4	19	92
71	Uddevalla—Venersborg—Herrljunga	18 $\frac{3}{4}$ 64	18 $\frac{1}{2}$ 66 18 $\frac{1}{2}$ 67	93.0	»	22.3—24.3	16.67	297	10	21	175
72	Smedjebackens (Vessman—Barken)	18 $\frac{3}{4}$ 56	18 $\frac{1}{2}$ 60	18.2	1.188	17.2—18.6	20.0	208	3	5	73
73	Köping—Uttersberg med bibana	18 $\frac{3}{4}$ 63	18 $\frac{1}{2}$ 66	36.3	1.093	17.2—17.5	10.0	297	5	12	170
74	Uttersberg—Riddarhyttan	18 $\frac{1}{2}$ 79	18 $\frac{1}{2}$ 80	12.0	»	17.2—17.5	16.67	297	1	—	20
75	Halmstad—Bolmen	18 $\frac{3}{4}$ 86	18 $\frac{3}{4}$ 89	64.0	1.067	17.2	16.67	300	4	7	67
76	Vislanda—Bolmen	18 $\frac{3}{4}$ 76	18 $\frac{1}{2}$ 78	51.5	»	17.2	14.29	297	4	3	40
77	Karlshamn—Vislanda	18 $\frac{1}{2}$ 72	18 $\frac{3}{4}$ 74	78.0	»	17.2	16.67	297	7	19	135
78	Mellersta Blekinges (Karlshamn—Gullbärna med bibanor)	18 $\frac{3}{4}$ 86	18 $\frac{1}{2}$ 89	70.0	»	17.2	16.67	300	5	23	74
79	» » (Gullbärna—Karlskrona)	18 $\frac{1}{2}$ 87	18 $\frac{1}{2}$ 89	4.0	»	—	—	—	—	—	—
	Transport	—	—	4,301.9	—	—	—	—	388	889	9,622

erhållet tillstånd att öppnas för allmän trafik.

S t a t s u n d e r s t ö d .										A n m ä r k n i n g a r .
Af riksdagen beviljade medel.				Af K. Maj:t beviljade		Från Handels- och Sjöfartsfonden beviljade medel.				
Anslag.		Lån.		Anslag.		Anslag.		Lån.		
Kronor.	ö.	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.	
2,760,000	—	26,517,740	—	15,000	—	15,000	—	170,000	—	40 Stålskenor.
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	41
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	42 } Egas af Malmö—Trelleborgs jernvägsaktiebolag. Båda banorna belagda med stålskenor.
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	43 Stålskenor. Ingångskurvan till Ystad har 297 m. radie.
—	—	1,000,000	—	—	—	—	—	—	—	44 } Stålskenor. Från Neva till Tyfors pappersmassefabrik finnes anlagd en smalspårig jernvåg af 3 km.
112,500	—	225,000	—	—	—	—	—	—	—	45 } 5 km. af Nora—Ervallabanan belagda med stålskenor. Trafiken ombesörjes af Nora—Karlskoga jernvåg. Bibanor finnas från Gytterp till Striberg, 7'5 km., och från Gytterp till Pershyttan 2'1 km. Ej koncessionerade banor finnas mellan Striberg och Ringshyttan samt mellan Bofors station och Bofors bruk. — 54'6 km. af Nora—Karlskogabanan belagda med stålskenor, vägande 23 kg. för m. Ingångskurvan till Karlskoga har 200 m. radie. Karlskoga—Otterbäcken har största lutningen 10 ‰ och minsta krökningsradie 297 m.
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	46 }
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	47 } 1 km. af banan belagd med stålskenor, vägande 25 kg. för meter.
1,000,000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	48 } 2 km. af banan belagda med jernskenor af 31'1 kg. vikt för meter och 19 km. med jernskenor af 22'31 kg. vikt. 14 km. bana med stålskenor af 31'1 kg. och 114 km. med stålskenor af 27'89 kg. vikt för meter. Hamnspår i Oskarshamn och sidospår till Marianelund hafva ej koncession.
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	49 } Trafiken ombesörjes af Nässjö—Oskarshamns jernvåg. 1 km. bana med stålskenor af 27'89 kg. vikt för meter.
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	50 } 65 km. af banan belagda med stålskenor. Bibanan Rekarne—Kolbäck 18'2 km. Bland lokomotiven äro tre ångdressiner medräknade.
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	51 }
—	—	950,000	—	50,000	—	—	—	—	—	52 } Öppen endast för godstrafik. Godsvagnar tillhandahållas från statens jernvägar.
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	53 Stålskenor.
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	54 } 35'6 km. belagda med stålskenor.
—	—	—	—	—	—	150,000	—	—	—	55 } 7'5 km. belagda med stålskenor, vägande 31'21 kg. för meter. Bibanan Tillberga—Engelsberg 51'3 km.
—	—	—	—	—	—	300,000	—	—	—	56 } 6 km. belagda med stålskenor, vägande 31'21 kg. för meter. Till Svanå, Ramnäs och Seglingsberg äro bibanor anlagda, dock utan koncession.
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	57 } Trafiken å dessa banor ombesörjes af Stockholm—Vesterås—Bergslagens trafikaktiebolag.
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	58 Stålskenor å hela banan.
—	—	341,000	—	—	—	—	—	—	—	59 } Endast Karlsdal—Grythytted, 36 km., har erhållit statslån. Stålskenor.
—	—	2,375,000	—	—	—	—	—	—	—	60 } Bispår till Söderelgen, 0'85 km. långt, samt linien Karlsdals station—Karlsdals hytta hafva skenor af jern, vägande 21 kg. för meter.
—	—	500,000	—	—	—	—	—	—	—	61 } Stålskenor. Å bibanan från Säterhed till Bispberg, 3 km., tillåtes endast 20 km. hastighet.
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	62 } Trafiken ombesörjes af Upsala—Gefle jernvåg.
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	63 } Bibana från Örbyhus till Dannemora, 8'6 km. och från Orrskog till Söderfors 8'6 km. Minsta krökningsradie å dessa är 297 m. — Enskilda sidospår till Tobo masugn, Elfkarleö bruk och Skutskärs sågverk äro utlagda. En 0'7 km. lång bibana till Avaströms ångsäg är anlagd och afsedd för gods, tillhörigt ångsågens egare. — Stålskenor.
—	—	—	—	—	—	35,000	—	—	—	64 } Jernskenor.
—	—	2,600,000	—	—	—	—	—	—	—	65 } 10'7 km. bana med stålskenor.
—	—	434,000	—	—	—	—	—	—	—	66 } Hela banan med stålskenor. Trafiken ombesörjes med statens jernvägars materiel.
—	—	404,000	—	—	—	—	—	—	—	67 } Lokomotivet är en ångdressin, rymmande 17 personer.
—	—	2,450,000	—	—	—	—	—	—	—	68 } Hela banan med stålskenor.
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	69 } 7'7 km. bana med stålskenor, vägande 31'5 för meter.
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	70 } 11'8 km. bana med stålskenor af 24'8 kg. vikt för meter. Bibana från Nyhyttan till Finshyttan 7'2 km. — Ett lokomotiv är ångvagn och bagagevagn.
—	—	1,377,055	24	—	—	—	—	—	—	71 } 12'5 km. bana med stålskenor, dels af 20 och dels af 21'4 kg. vikt för meter.
—	—	3,240,000	—	—	—	—	—	—	—	72 } 44'5 km. belagda med stålskenor af 24'34 kg. vikt. Ett lokomotiv är ångdressin.
—	—	400,000	—	—	—	—	—	—	—	73 } 3'0 km. belagda med stålskenor.
—	—	500,000	—	—	—	—	—	—	—	74 } 15 km. bana med stålskenor, vägande 17'5 kg. för meter.
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	75 } Trafiken ombesörjes af Köping—Uttersbergs jernvåg. Bibana till Lillsvan 1'6 km.
—	—	824,915	—	—	—	—	—	—	—	76 } 1'77 km. bana med stålskenor af 17'5 km. vikt.
—	—	785,000	—	—	—	—	—	—	—	77 } Hela banan har stålskenor. Vid ingången till Halmstads station är krökningsradien 240 m.
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	78 } 4'5 km. bana med stålskenor. Rullande materielen utgöres af 2 ångvagnar. Öfrigt upptagen rullande materiel har under 1890 öfverlåtits från Karlshamn—Vislanda jernvåg.
—	—	1,120,250	—	—	—	—	—	—	—	79 } Tvänne koncessionerade sidospår från Ljungby till Lagaån hafva 2'7 km. längd.
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	80 } Stålskenor å 39'7 km. af banan.
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	81 } Hela banan har stålskenor. Hamnspår till Ronneby redd 4 km. och bispår till Kallinge 1 km.
3,872,500	—	46,043,960	24	65,000	—	15,000	—	655,000	—	

Tab. 7.
Enskilda jernvägar, som intill 1891 års utgång

N a m n.	Erhållit konces- sion eller faststäl- kelse af plan.	Erhållit tillstånd till öpp- nande af trafik.	Längd. km.	B y g g n a d s s ä t t.				Rullande materiel.		
				Spårvidd. meter.	Skenvigt. kg. för m.	Största lutning ‰ mm. för m.	Minsta krök- nings- radie. meter.	Antal		
								lokomotiv.	personvagnar.	gods- vagnar.
Transport	—	—	4,301·9	—	—	—	—	388	889	9,622
80 Vestra Blekinges (Karlshamn—Sölvesborg med bibana)...	18½85	18½86	46·0	1·067	17·2	16·67	300	3	6	48
81 Sölvesborg—Kristianstad	18½72	18½74	31·0	»	17·2	14·29	356	4	14	50
82 Vätjöm—Ljunga elf	18½72	18½74	3·8	»	22·2	12·5	237·5	3	4	37
83 Askersund—Skjällberg—Lerbäck	18½83	18½84	14·0	0·89	14·3	25·0	150	3	5	38
84 Dannemora—Harg med bibana	18½75	18½78	47·0	»	14·9	12·5	297	3	4	94
85 Pålshoda—Finspong	18½72	18½74	57·7	»	14·9—17·2	16·67	297	5	9	105
86 Finspong—Norsholm	18½82	18½85	26·5	»	17·0	16·67	200	2	6	62
87 Norsholm—Bersbo	18½76	18½78	32·8	»	17·2	12·5	237·5	2	7	54
88 Vestervik—Åtvidaberg—Bersbo	18½76 18½75	18½78 18½79	86·5	»	17·2	16·67	178	7	13	169
89 Hultsfred—Vestervik (Hultsfred—Jenny med bibanor) ...	18½75	18½79	71·6	»	17·2	16·67	237·5	6	12	149
90 Fogelsta—Vadstena—Ödeshög (Fogelsta—Vadstena)	18½73	18½74	10·1	»	15·0	11·76	297	2	3	19
91 » » » (Vadstena—Ödeshög)	18½86	18½88	32·8	»	15·0	12·5	200	2	9	25
92 Gotlands (Visby—Hemse med hamnspår)	18½76	18½78	56·5	»	14·9	10·0	297	4	8	56
93 Hjo—Stenstorp med bibanor	18½72 18½74 18½75	18½73 18½76	54·5	»	11·5—14·5	16·67	297	5	10	143
94 Lidköping—Håkantorp	18½75	18½77	27·8	»	14·3	10·0	297	2	6	42
95 Lidköping—Skara—Stenstorp	18½72	18½74	50·2	»	14·9	10·0	297	4	12	96
96 Skara—Venern med hamnspår	18½86	18½87	30·1	»	14·3	12·5	300	2	6	32
97 Mariestad—Kinnekulle (Mariestad—Gössäter med bispår)	18½88	18½89	28·0	»	14·3	12·5	300	2	2	22
98 Mariestad—Moholm	18½72	18½74	18·2	»	11·5—14·6	—	297	2	7	23
99 Filipstads norra bergslags (Filipstad—Nordmark)	18½73	18½76	16·8	»	17·2	16·67	297	—	4	78
100 Nordmark—Klarelfven med bibanor	18½74 18½77	18½77	72·1	»	14·3	25·0	237·5	10	6	305
101 Björndalsbron—Munkfors	18½89	18½90	14·7	»	14·3	12·5	300	—	—	—
102 Hvetlanda—Säfsjö	18½82	18½84 18½85	29·8	»	15·0	20·0	300	3	5	42
103 Upsala—Lenna	18½75	18½76	20·9	»	14·2	16·67	267	4	3	36
104 Lenna—Norrtelje	18½82	18½84	60·9	»	14·2	16·67	300	3	10	84
105 Stockholm—Rimbo	18½82	18½85	56·0	»	14·3	20·0	200	6	20	115
106 Djursholm—Ösby	18½90	18½90	3·5	»	16·0	25·0	100	1	2	—
107 Näs—Morshyttan	18½74	18½76	12·0	»	11·5	16·67	237·5	2	2	28
108 Uddagården—Falköping	18½82	18½87	5·2	»	9·7	25·0	178	1	—	12
109 Ulricehamn—Vartofta	18½72	18½74	37·4	»	11·5—15	12·5	297	3	4	73
110 Vintjern—Jädraås	18½74 18½76	18½77 18½84	29·9	»	14·5—14·9	25·0	148	6	2	76
111 Vikern—Möckeln (Degerfors—Striberg) ...	18½71	18½75	54·5	0·802	12—21	27·7	148·5	4	3	191
112 Striberg—Grängen med bibanor	18½85	18½87	33·0	»	10·0	25·0	150	1	—	20
113 Säfsnäs (Hörken—Strömsdal—Annefors med bibana)	18½74 18½77	18½78	47·7	»	11·5—18·8	25·0	148·5	4	6	103
114 Helsingborg—Råå med bibana	18½91	18½91	7·0	0·600	9·5	25·0	60	2	6	1
115 Kosta—Lessebo	18½90	18½91	16·0	»	9·0	28·57	120	2	1	14
Summa	—	—	5,544·4	—	—	—	—	503	1,106	12,064

erhållit tillstånd att öppnas för allmän trafik.

S t a t s u n d e r s t ö d .										A n m ä r k n i n g a r .
Af riksdagen beviljade medel.				Af K. Maj:t beviljade		Från Handels- och Sjöfartsfonden beviljade medel.				
Anslag.		Lån.		Anslag.		Anslag.		Lån.		
Kronor.	ö.	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.	
3,872,500	—	46,043,960	24	65,000	—	15,000	—	655,000	—	Hela banan med stålskenor. Bibanan Sandbäck—Hölje, 15 km. lång, har stålskenor af 14·3 kg. vikt för meter. Vid ingången till Sölvesborg finnes en krökningsradie af 210 m.
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Stålskenor å 17 km. af banan. Bispår från Bromölla till Ifösjön, 923 m., har ej erhållit koncession.
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1,460 m. af banan med stålskenor.
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Stålskenor. Bandelen Skyllberg—Lerbäck har ej erhållit koncession, utan endast fastställt plan.
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3 km. bana med stålskenor. Bibana från Knaby till Ramhäll 8·6 km.
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3·3 km. bana med stålskenor af 17·2 kg. för meter. Ett lokomotiv är ångvagn.
—	—	500,000	—	—	—	—	—	—	—	Stålskenor.
—	—	—	—	—	—	—	—	300,000	—	2·8 km. bana med stålskenor. Tillhör Norsholm—Ristens kommunikationsbolag.
—	—	1,865,000	—	—	—	—	—	—	—	24·8 km. bana med stålskenor.
—	—	1,750,000	—	—	—	—	—	—	—	Jernskenor. — Bibanorna Blädda—Yxnern, Ankarsrum—Ankarsrums bruk och lastplats samt Verkeback—Verkeback's lastplats hafva en sammanlagd längd af 6·1 km. Å dessa är minsta krökningsradien 148 m.
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Stålskenor.
—	—	300,000	—	—	—	—	—	—	—	Stålskenor.
—	—	500,000	—	—	—	—	—	—	—	5 km. af banan hafva stålskenor. Hamnspårets längd 2·1 km., dess största lutning 25 ‰ och minsta krökningsradie 208 m.
—	—	—	—	—	—	—	—	240,000	—	15 km. af banan hafva stålskenor, vägande 14·5 kg. för meter. Bibanor Svensbro—Ekedalen och Ekedalen—Tidaholm 16·0 km. Dessutom finnas okoncessionerade bibanor: till Vretens egendom, Öfvertorp—Kalkbrottet, Ekedalen—Olstorp, Tidaholm—Vulcan och Tidaholm—Tidaholms bruk. Hufvudbanan, 38·5 km., har erhållit statslån.
—	—	—	—	—	—	—	—	20,000	—	Jernskenor.
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	17 km. af banan hafva stålskenor af 14·3 kg. för meter.
—	—	324,000	—	—	—	—	—	—	—	Hela banan belagd med stålskenor. Hamnspårets längd är 0·8 km.
—	—	305,000	—	—	—	—	—	—	—	Hela banan belagd med stålskenor. Bispår till Katrinefors 0·32 km. Amerikanska persvagnar. Hamnspår i Mariestad 891 m. långt.
—	—	—	—	—	—	—	—	20,000	—	10 km. af banan belagda med stålskenor, vägande 14·6 kg. för meter. Af den rullande materielen finnas 4 godsvagnar och en snöplog på hjul, hvilka ej få i trafiken användas.
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1 km. bana med stålskenor. Trafiken å denna bana ombesörjes af Nordmark—Klar-elfvens jernväg. Bibanor: Nordmark—Taberg 5·2 km. och Sjögränd—Björndalsbron 9·3 km. samt Björndalsbron—Skymnäs 3 km., den sistnämnda öppen endast för godstrafik.
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	10·4 km. bana med stålskenor. Två ej koncessionerade bibanor finnas, nämligen Geijersholm—Starrkärr 1·1 km. och vid Hagfors 5·3 km.
—	—	90,835	—	—	—	—	—	—	—	Trafiken ombesörjes af Nordmark—Klar-elfvens jernväg. — Hela banan belagd med stålskenor.
—	—	300,000	—	—	—	—	—	—	—	Hela banan belagd med stålskenor.
—	—	—	—	—	—	—	—	30,000	—	3·3 km. stålskenor. Ett af lokomotiven är ångvagn.
—	—	750,000	—	—	—	—	—	—	—	Jernskenor. Hamnspåret i Norrtelje har lutning 25 ‰.
—	—	500,000	—	—	—	—	—	—	—	Stålskenor.
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Stålskenor.
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Jernskenor.
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Stålskenor.
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	19·2 km. bana med stålskenor af 14·3 och 15 kg. vikt för meter.
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8·4 km. bana med stålskenor, vägande 14·8 kg. för meter. Banan öppen endast för godstrafik. För närvarande förekomma lutningar 27·7 ‰. Ett af lokomotiven är ångdressin. Dessutom en koppelvagn.
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5·6 km. bana med jernskenor, vägande 21 kg. för meter samt 17 km. bana med stålskenor af 12 kg. vikt för meter. Koncessionen berättigar endast till största lutning 25 ‰. Jernvägen eger dessutom 39 öppna godsvagnar, som dock ej få användas i trafiken.
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Bibana till Petersfors 1·3 km. och till Rössberg 3·4 km. — Dessa jernvägar trafikeras gemensamt. — Stålskenor.
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	0·5 km. stålskenor. Bibana till Strömsdals masugn 0·6 km.
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Stålskenor fastnitade i 5 m. längder vid syllar af stål. — Bibana vid Ramlösa 2·25 km.
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Stålskenor.
3,872,500	—	53,228,795	24	65,000	—	15,000	—	1,265,000	—	

Enskilda jernvägar, som intill 1891 års utgång

N a m n.	Erhållit konces- sion eller faststäl- lelse af plan.	Erhållit tillstånd till öpp- nande af trafik.	Längd. km.	B y g g n a d s s ä t t.				Rullande materiel.		
				Spårvidd. meter.	Skenvigt. kg. för m.	Största lutning ‰ mm. för m.	Minsta krök- nings- radie. meter.	Antal		
								lokomotiv.	person- vagnar.	gods- vagnar.
b. Hästbanor.										
116 Dejefors	---	---	0.7	0.89	12.9	---	---	---	---	---
117 Långban—Yngen	---	1851	3.1	»	6.9	26.3	---	---	---	---
118 Stripa—Guldsmedshyttan	---	---	1.0	0.802	---	---	---	---	---	---
119 Grängesberg—Hörken	---	---	3.6	0.787	7.2	---	---	---	---	---
120 Yngen—Saxen	---	---	3.8	»	---	---	---	---	---	---
121 Vintersjön—Örlingsjön	---	1874	4.5	0.742	8.589	20.0	---	---	---	---
Summa	---	---	16.7	---	---	---	---	---	---	---

erhålilit tillstånd att öppnas för allmän trafik.

S t a t s u n d e r s t ö d.										A n m ä r k n i n g a r.
Af riksdagen beviljade medel.				Af K. Maj:t beviljade		Från Handels- och Sjöfartsfonden beviljade medel.				
Anslag.		Lån.		Anslag.		Anslag.		Lån.		
Kronor.	ö.	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.	
---	---	33,000	---	---	---	---	---	---	---	116
---	---	---	---	---	---	---	---	18,000	---	117
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	118
---	---	---	---	---	---	---	---	30,000	---	119
---	---	---	---	---	---	---	---	30,000	---	120
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	121
---	---	33,000	---	---	---	---	---	78,000	---	Utgör länk i en omkring 31 km. lång trafikled mellan Hellefors bruk och Elfsjöhyttan.

T a b. 8.

Koncessionerade enskilda lokomotivbanor, dels under byggnad, dels ännu icke påbörjade, vid 1891 års slut.

[illegible]

T a b. 9.

Förteckning å enskilda jernvägar, som numera upphört att trafikeras.

N a m n.	Längd.	Spårvidd.	Statsunderstöd.				A n m ä r k n i n g a r.
			Af Riksdagen beviljade lån.		Från Handels- och Sjöfartsfonden beviljade lån.		
	km.	meter.	Kr.	ö.	Kr.	ö.	
a) Lokomotivbanor.							
Hudiksvall—Forsa—Näsviken	16·0	1·217	370,000	—	—	—	Af staten inköpt och ombyggd till bredspårig.
Söderhamn—Bergvik	15·0	»	500,000	—	—	—	» » » » » » » »
Bersbo gruffält—Åtvidabergs kopparverk	16·6	1·188	—	—	—	—	Ersatt af Vestervik—Åtvidaberg—Bersbo jernväg.
Fryken—Klara elf	8·0	»	—	—	75,000	—	Upphört i följd af nordvestra stambanans byggnad.
Kristinehamn—Sjöändan	10·7	1·099	100,000	—	—	—	Ersatt af Östra Vermlands jernväg.
Sundsvall—Torpshammar	57·1	1·067	1,494,000	—	—	—	Af staten inköpt och ombyggd till bredspårig.
Norberg—Åmänningen	18·7	0·890	150,000	—	150,000	—	{ Ingår i Norbergs jernväg, som ytterligare erhållit 300,000 kr. statslån vid ombyggnad till bredspårig.
Yngen—Östersjön—Öjevettern	15·1	0·787	—	—	110,000	—	
Summa	157·2	—	2,614,000	—	335,000	—	Ersatt af Östra Vermlands jernväg.
b) Hästbanor.							
Landabanan (Ljusne elf)	1·9	0·890	—	—	—	—	{ Upphört med stöd af Kongl. Maj:ts nådiga bref den 6 juni 1879.
Norrköping—Fiskeby	5·3	»	—	—	64,000	—	
Ränkeseds	4·4	»	—	—	37,500	—	Ersatt af Östra stambanan.
Uddagården—Falköping	5·1	»	—	—	—	—	Lokomotivbana.
Yngen—Daglösen	7·1	0·690	—	—	72,000	—	Ingår i Östra Vermlands jernväg.
Stribergs	3·0	—	—	—	30,000	—	Ingår i Vikern—Mückelns jernväg.
Summa	26·8	—	—	—	203,500	—	

Tab. 10.

Öfversigt af koncessionerade jernbanor vid 1891 års slut med hänsyn till spårvidd, antal, längd, rullande materiel samt tilldelade statsunderstöd.

	Antal banor.	Banornas sammantlagda längd. km.	Rullande materiel.			Statsunderstöd.												Summa kilometer, som erhållet statsbidrag.						
			Antal.			Af Riksdagen beviljade medel.				Af Kongl. Maj:t beviljade anslag.		Från Handels- och Sjöfartsfonden beviljade medel.				Summa.								
			Lokomotiv.	Vagnar.		Anslag.		Lån.		Kr.	ö.	Kr.	ö.	Anslag.	Lån.	Kr.	ö.		Kr.	ö.				
				Person-	Gods-	Kr.	ö.	Kr.	ö.												Anslag.	Lån.	Kr.	ö.
A) För trafik öppnade:																								
a) Lokomotivbanor med 1'435 m. spårvidd	69	3,833'2	345	780	8,776	3,872,500	—	37,796,740	—	65,000	—	15,000	—	655,000	—	3,952,500	—	38,451,740	—	2,092'4	—			
» » 1'217 » »	2	134'7	14	40	267	—	—	4,617,055	24	—	—	—	—	—	—	—	—	4,617,055	24	134'7	—			
» » 1'188 » »	1	18'2	3	5	73	—	—	400,000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	400,000	—	18'2	—			
» » 1'093 » »	2	48'3	6	12	190	—	—	500,000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	500,000	—	36'3	—			
» » 1'067 » »	8	348'3	30	76	451	—	—	2,730,165	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2,730,165	—	185'5	—			
» » 0'890 » »	28	1,003'5	92	177	1,978	—	—	7,184,835	—	—	—	—	—	610,000	—	—	—	7,794,835	—	647'6	—			
» » 0'802 » »	3	135'2	9	9	314	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
» » 0'600 » »	2	23'0	4	7	15	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
Summa	115	5,544'4	503	1,106	12,064	3,872,500	—	53,228,795	24	65,000	—	15,000	—	1,265,000	—	3,952,500	—	54,493,795	24	3,333'8	—			
b) Håstbanor med 0'890 m. spårvidd	2	3'8	—	—	12	—	—	33,000	—	—	—	—	—	18,000	—	—	—	51,000	—	3'8	—			
» » 0'802 » »	1	1'0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
» » 0'787 » »	2	7'4	—	—	89	—	—	—	—	—	—	—	—	60,000	—	—	—	60,000	—	7'4	—			
» » 0'742 » »	1	4'5	—	—	20	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
Summa	6	16'7	—	—	121	—	—	33,000	—	—	—	—	—	78,000	—	—	—	111,000	—	11'2	—			
B) Under byggnad varande:																								
Lokomotivbanor med 1'435 m. spårvidd	15	715'42	—	—	—	—	—	290,000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	290,000	—	—	—			
» » 0'890 » »	7	189'22	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
Summa	22	904'64	—	—	—	—	—	290,000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	290,000	—	—	—			
C) Jernvägar, som numera upphört:																								
a) Lokomotivbanor med 1'217 m. spårvidd	2	31'0	—	—	—	—	—	870,000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	870,000	—	31'0	—			
» » 1'188 » »	2	24'6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	75,000	—	—	—	75,000	—	8'0	—			
» » 1'099 » »	1	10'7	—	—	—	—	—	100,000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	100,000	—	10'7	—			
» » 1'067 » »	1	57'1	—	—	—	—	—	1,494,000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1,494,000	—	57'1	—			
» » 0'890 » »	1	18'7	—	—	—	—	—	150,000	—	—	—	—	—	150,000	—	—	—	300,000	—	18'7	—			
» » 0'787 » »	1	15'1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	110,000	—	—	—	110,000	—	15'1	—			
Summa	8	157'2	—	—	—	—	—	2,614,000	—	—	—	—	—	335,000	—	—	—	2,949,000	—	140'6	—			
b) Håstbanor med 0'890 m. spårvidd	4	16'7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	101,500	—	—	—	101,500	—	9'7	—			
» » 0'690 » »	1	7'1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	72,000	—	—	—	72,000	—	7'1	—			
» » — » »	1	3'0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	30,000	—	—	—	30,000	—	3'0	—			
Summa	6	26'8	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	203,500	—	—	—	203,500	—	19'8	—			
Totalsumma af beviljade anslags- och lånebelopp																								

Fördelning på särskilda län af för trafik öppnade

Jernvägarnes namn.	Spårvidd m.	Längd km.	Stockholms stad och län.	Upsala län.	Södermanlands län.	Östergötlands län.	Jönköpings län.	Kronobergs län.	Kalmar län.	Gotlands län.	Blekinge län.
Bergslagens	1 435	486.4	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Bånghammar—Kloten	»	21.4	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Frövi—Ludvika	»	98.3	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Storå—Guldsmedshyttan	»	3.5	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Böringe—Östra Torp (Böringe—Anderslöv) ..	»	7.9	—	—	—	—	—	—	—	—	—
» » (Anderslöv—Östra Torp)	»	14.1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Cimbrishamn—Tomelilla	»	26.7	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Dalslands	»	68.9	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Gefle—Dala	»	91.9	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Falun—Rättvik	»	50.0	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Rättvik—Mora	»	38.0	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Gårds härads (Efveröd—Åhus)	»	15.3	—	—	—	—	—	—	—	—	—
» » (Karpalund—Degeberga)	»	30.1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Göteborg—Hallands (Varberg—Göteborg) ..	»	77.0	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Mellersta Hallands (Halmstad—Varberg) ..	»	74.0	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Skåne—Hallands (Helsingborg—Halmstad ..	»	92.0	—	—	—	—	—	—	—	—	—
med tvärbana Höganäs—Åstorp)	»	28.0	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Halmstad—Nässjö	»	196.0	—	—	—	—	147.0	—	—	—	—
Kinnared—Fegen	»	11.8	—	—	—	—	0.8	—	—	—	—
Fegen—Ätran	»	7.8	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Helsingborg—Hessleholm	»	79.1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hästveda—Karpalund	»	37.0	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hör—Hörby	»	12.5	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hörby—Tollarp	»	25.0	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kalmar—Emmaboda	»	56.6	—	—	—	—	—	1.3	55.3	—	—
Karlskrona—Vexjö	»	113.3	—	—	—	—	—	64.3	8.0	—	41.0
Kinds härads	»	38.0	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kristianstad—Hessleholm	»	30.0	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kristianstad—Åhus	»	17.0	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kristianstad—Immel (Kristianstad—Sibbhult) ..	»	34.0	—	—	—	—	—	—	—	—	—
» » (Sibbhult—Glimåkra)	»	6.0	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Krylbo—Norberg	»	19.2	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kumla—Yxhult	»	6.2	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Köping—Hult	»	70.6	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Landskrona—Engelholm	»	48.1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Säbyholms	»	2.6	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Landskrona och Helsingborgs (Landskrona—Eslöv) ..	»	59.9	—	—	—	—	—	—	—	—	—
» » (Helsingborg—Billeberga) ..	»	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lund—Kjeflinge	»	11.0	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lund—Trelleborg	»	42.8	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Malmö—Limhamn	»	4.3	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Malmö—Billesholm	»	59.0	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Malmö—Trelleborg	»	29.0	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Trelleborg—Klagstorp	»	14.0	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Malmö—Ystad	»	63.1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Mora—Venern	»	163.0	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Nora—Ervalla	»	17.1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Transport	—	2,497.5	—	—	—	—	147.8	65.6	63.3	—	41.0

11.
koncessionerade enskilda jernvägar vid 1891 års slut.

Kristianstads län.	Malmöhus län.	Hallands län.	Göteborgs och Bohus län.	Elfsborgs län.	Skaraborgs län.	Vernlands län.	Örebro län.	Vestmanlands län.	Kopparbergs län.	Geleborgs län.	Västernorr- lands län.	Jernvägarnes namn.
—	—	—	7·2	162·2	—	147·2	79·0	—	90·8	—	—	Bergslagernas.
—	—	—	—	—	—	—	21·4	—	—	—	—	Bånghammar—Kloten.
—	—	—	—	—	—	—	79·0	—	19·3	—	—	Frövi—Ludvika.
—	—	—	—	—	—	—	3·5	—	—	—	—	Storå—Guldsmedshyttan.
—	7·9	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Böringe—Östra Torp (Böringe—Anderslöf).
—	14·1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	» » (Anderslöf—Östra Torp).
26·7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Cimbrishamn—Tomelilla.
—	—	—	—	68·9	—	—	—	—	—	—	—	Dalslands.
—	—	—	—	—	—	—	—	—	30·0	61·9	—	Gele—Dala.
—	—	—	—	—	—	—	—	—	50·0	—	—	Falun—Rättvik.
—	—	—	—	—	—	—	—	—	38·0	—	—	Rättvik—Mora.
15·3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Gärds härads (Efveröd—Åhus).
30·1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	» » (Karpalund—Degeberga).
—	—	61·7	15·3	—	—	—	—	—	—	—	—	Göteborg—Hallands (Varberg—Göteborg).
—	—	74·0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Mellersta Hallands (Halmstad—Varberg).
30·6	21·6	39·8	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Skåne—Hallands (Helsingborg—Halmstad
7·0	21·0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	med tvärbana Höganäs—Åstorp).
—	—	49·0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Halmstad—Nässjö.
—	—	11·0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Kinnared—Fegen.
—	—	7·8	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Fegen—Åtran.
59·1	20·0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Helsingborg—Hessleholm.
37·0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Hästveda—Karpalund.
—	12·5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Hör—Hörby.
15·3	9·7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Hörby—Tollarp.
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Kalmar—Emmaboda.
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Karlakrona—Vexjö.
—	—	—	—	38·0	—	—	—	—	—	—	—	Kinds härads.
30·0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Kristianstad—Hessleholm.
17·0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Kristianstad—Åhus.
34·0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Kristianstad—Immeln (Kristianstad—Sibbhult).
6·0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	» » (Sibbhult—Glimåkra).
—	—	—	—	—	—	—	—	14·2	5·0	—	—	Krylbo—Norberg.
—	—	—	—	—	—	—	6·2	—	—	—	—	Kumla—Yxhult.
—	—	—	—	—	—	—	44·5	26·1	—	—	—	Köping—Hult.
20·1	28·0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Landskrona—Engelholm.
—	2·6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Säbyholms.
—	59·9	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Landskrona o. Helsingborgs (Landskrona—Eslöf).
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	» » (Helsingborg—Billeberga).
—	11·0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Lund—Kjeflinge.
—	42·8	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Lund—Trelleborg.
—	4·3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Malmö—Limhamn.
—	59·0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Malmö—Billesholm.
—	29·0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Malmö—Trelleborg.
—	14·0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Trelleborg—Klagstorp.
—	63·1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Malmö—Ystad.
—	—	—	—	—	—	60·0	—	—	103·0	—	—	Mora—Venern.
—	—	—	—	—	—	—	17·1	—	—	—	—	Nora—Ervalla.
328·2	420·5	243·3	22·5	269·1	—	207·2	250·7	40·3	336·1	61·9	—	Transport.

Fördelning på särskilda län af för trafik öppnade

Jernvägarnes namn.	Spårvidd m.	Längd km.	Stockholms stad och län.	Uppsala län.	Södermanlands län.	Östergötlands län.	Jönköpings län.	Kronobergs län.	Kalmar län.	Götländs län.	Blekinge län.
Transport	—	2,497.5	—	—	—	—	147.8	65.6	63.3	—	41.0
Nora—Karlskoga (Nora—Otterbäcken med bibanor)	1.435	112.0	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Nybro—Säfsjöström	»	42.8	—	—	—	—	—	29.8	13.0	—	—
Näså—Oskarshamn	»	148.6	—	—	—	—	69.8	—	78.8	—	—
Vimmerby—Hultsfred	»	21.4	—	—	—	—	—	—	21.4	—	—
Oxelösund—Flen—Vestmanlands (Oxelösund—Valskog med bibana)	»	156.1	—	—	123.1	—	—	—	—	—	—
» » » (Skogstorp—Hjelmaren)	»	1.4	—	—	1.4	—	—	—	—	—	—
Röfors—Laxå	»	5.4	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Siljans (Borlänge—Insjön)	»	37.0	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Stockholm—Vesterås—Bergslagens	»	196.7	23.0	64.1	—	—	—	—	—	—	—
Sala—Tillberga	»	27.9	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Norbergs	»	17.6	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Norberg—Klackberg	»	4.7	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Spånga—Löfsta	»	7.6	7.6	—	—	—	—	—	—	—	—
Svartells	»	38.5	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Södra Dalarnes	»	67.0	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Uppsala—Gefle	»	132.1	—	117.3	—	—	—	—	—	—	—
Gefle—Ockelbo	»	38.5	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Uppsala hamn- och förbindelsespår	»	1.1	—	1.1	—	—	—	—	—	—	—
Varberg—Borås	»	85.0	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Vexjö—Alfvesta	»	18.2	—	—	—	—	—	18.2	—	—	—
Vittsjö—Hessleholm	»	22.0	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ystad—Eslöv	»	75.9	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Åmmeberg—Vettern	»	10.9	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Östra Vermlands	»	67.3	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Borås—Herrljunga	1.217	41.7	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Uddevalla—Venersborg—Herrljunga	»	93.0	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Smedjebackens (Vessman—Barken)	1.188	18.2	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Köping—Uttersberg	1.093	36.3	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Uttersberg—Riddarhyttan	»	12.0	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Halmstad—Bolmen	1.067	64.0	—	—	—	—	—	28.6	—	—	—
Vislanda—Bolmen	»	51.5	—	—	—	—	—	51.5	—	—	—
Karlshamn—Vislanda	»	78.0	—	—	—	—	—	51.0	—	—	27.0
Mellersta Blekinges (Karlshamn—Gullbärna)	»	70.0	—	—	—	—	—	—	—	—	70.0
» » (Gullbärna—Karlskrona)	»	4.0	—	—	—	—	—	—	—	—	4.0
Vestra Blekinges	»	46.0	—	—	—	—	—	—	—	—	45.3
Sölvesborg—Kristianstad	»	31.0	—	—	—	—	—	—	—	—	2.0
Vatjom—Ljunga elf	»	3.8	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Askersund—Skylberg—Lerbäck	0.890	14.0	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Dannemora—Harg	»	47.0	16.0	31.0	—	—	—	—	—	—	—
Pålsboda—Finspong	»	57.7	—	—	—	26.7	—	—	—	—	—
Finspong—Norsholm	»	26.5	—	—	—	26.5	—	—	—	—	—
Norsholm—Bersbo	»	32.8	—	—	—	32.8	—	—	—	—	—
Vestervik—Åtvidaberg—Bersbo	»	86.5	—	—	—	15.5	—	—	71.0	—	—
Hultsfred—Vestervik	»	71.6	—	—	—	—	—	—	71.6	—	—
Fogelsta—Vadstena—Ödeshög (Fogelsta—Vadstena)	»	10.1	—	—	—	10.1	—	—	—	—	—
Transport	—	4,728.9	46.6	213.5	124.5	111.6	217.6	244.7	319.1	—	189.3

11. (Forts.)

koncessionerade enskilda jernvägar vid 1891 års slut.

Kristianstads län.	Malmöhus län.	Hallands län.	Göteborgs och Bohus län.	Elfsborgs län.	Skaraborgs län.	Vernlands län.	Örebro län.	Vestmanlands län.	Kopparbergs län.	Gefleborgs län.	Västernorrlands län.	Jernvägarnes namn.
328.2	420.5	243.3	22.5	269.1	—	207.2	250.7	40.3	336.1	61.9	—	Transport.
—	—	—	—	—	5.0	34.7	72.3	—	—	—	—	Nora—Karlskoga (Nora—Otterbäcken med bibanor).
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Nybro—Säfsjöström.
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Nässjö—Oskarshamn.
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Vimmerby—Hultsfred.
—	—	—	—	—	—	—	—	33.0	—	—	—	Oxelösund—Flen—Vestmanlands (Oxelösund—Valskog med bibana).
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	» » » (Skogstorp—Hjelmaren).
—	—	—	—	—	—	—	5.4	—	—	—	—	Röfors—Laxå.
—	—	—	—	—	—	—	—	—	37.0	—	—	Siljans (Borlänge—Insjön).
—	—	—	—	—	—	—	—	109.6	—	—	—	Stockholm—Vesterås—Bergslagens.
—	—	—	—	—	—	—	—	27.9	—	—	—	Sala—Tillberga.
—	—	—	—	—	—	—	—	17.6	—	—	—	Norberga.
—	—	—	—	—	—	—	—	4.7	—	—	—	Norberg—Klackberg.
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Spånga—Löfsta.
—	—	—	—	—	—	—	38.5	—	—	—	—	Svartelfs.
—	—	—	—	—	—	—	—	—	67.0	—	—	Södra Dalarnes.
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	14.8	—	Upsala—Gefle.
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	38.5	—	Gefle—Ockelbo.
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Upsala hamn- och förbindelsespår.
—	—	28.4	—	56.6	—	—	—	—	—	—	—	Varberg—Borås.
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Vexjö—Alfvesta.
22.0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Vittsjö—Hessleholm.
16.0	59.9	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Ystad—Eslöf.
—	—	—	—	—	—	—	10.9	—	—	—	—	Åmmeberg—Vettern.
—	—	—	—	—	—	67.3	—	—	—	—	—	Östra Vermlands.
—	—	—	—	41.7	—	—	—	—	—	—	—	Borås—Herrljunga.
—	—	—	13.0	30.0	50.0	—	—	—	—	—	—	Uddevalla—Venersborg—Herrljunga.
—	—	—	—	—	—	—	—	—	18.2	—	—	Smedjebackens (Vessman—Barken).
—	—	—	—	—	—	—	—	36.3	—	—	—	Köping—Uttersberg.
—	—	—	—	—	—	—	—	12.0	—	—	—	Uttersberg—Riddarhyttan.
—	—	35.4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Halmstad—Bolmen.
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Vislanda—Bolmen.
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Karlshamn—Vislanda.
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Mellersta Blekinges (Karlshamn—Gullbärna).
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	» » (Gullbärna—Karlskrona).
0.7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Vestra Blekinges.
29.0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Sölvesborg—Kristianstad.
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3.8	Vatjom—Ljunga elf.
—	—	—	—	—	—	—	14.0	—	—	—	—	Askersund—Skylberg—Lerbäck.
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Dannemora—Harg.
—	—	—	—	—	—	—	31.0	—	—	—	—	Pålsboda—Finspong.
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Finspong—Norsholm.
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Norsholm—Bersbo.
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Vestervik—Åtvidaberg—Bersbo.
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Hultsfred—Vestervik.
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Fogelsta—Vadstena—Ödeshög (Fogelsta—Vadstena).
395.9	480.4	307.1	35.5	397.4	55.0	309.2	422.8	281.4	458.3	115.2	3.8	Transport.

Fördelning på särskilda län af för trafik öppnade

Jernvägarne's namn.	Spårvidd m.	Längd km.	Stockholms stad och län.	Upsala län.	Södermanlands län.	Östergötlands län.	Jönköpings län.	Kronobergs län.	Kalmar län.	Gotlands län.	Blekinge län.
Transport	—	4,728·9	46·6	213·5	124·5	111·6	217·6	244·7	319·1	—	189·3
Fogelsta—Vadstena—Ödeshög (Vadstena—Ödeshög)	0·890	32·8	—	—	—	32·8	—	—	—	—	—
Gotlands	»	56·5	—	—	—	—	—	—	—	56·5	—
Hjo—Stenstorp	»	54·5	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lidköping—Häkanstorp	»	27·8	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lidköping—Skara—Stenstorp	»	50·2	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Skara—Venern	»	30·1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Markestad—Kinnekulle	»	28·0	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Markestad—Moholm	»	18·2	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Filipstads norra bergslags	»	16·8	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Nordmark—Klarelfven	»	72·1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Björndalsbron—Munkfors	»	14·7	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hvetlanda—Säfsjö	»	29·8	—	—	—	—	29·8	—	—	—	—
Upsala—Lenna	»	20·9	2·0	18·9	—	—	—	—	—	—	—
Lenna—Norrtelje	»	60·9	60·9	—	—	—	—	—	—	—	—
Stockholm—Rimbo	»	56·0	56·0	—	—	—	—	—	—	—	—
Djursholm—Ösby	»	3·5	3·5	—	—	—	—	—	—	—	—
Näs—Morshyttan	»	12·0	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Uddagården—Falköping	»	5·2	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ulricehamn—Vartofta	»	37·4	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Vintjern—Jädraås	»	29·9	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Vikern—Möckeln	0·802	54·5	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Striberg—Grängen	»	33·0	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Säfsnäs	»	47·7	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Helsingborg—Råå med bibana	0·600	7·0	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kosta—Lessebo	»	16·0	—	—	—	—	—	16·0	—	—	—
Summa	—	5,544·4	169·0	232·4	124·5	144·4	247·4	260·7	319·1	56·5	189·3

11. (Forts.)

koncessionerade enskilda jernvägar vid 1891 års slut.

Kristianstads län.	Malmöhus län.	Hallands län.	Göteborgs och Bohus län.	Elfsborgs län.	Skaraborgs län.	Vernlands län.	Örebro län.	Vestmanlands län.	Kopparbergs län.	Gefleborgs län.	Västernorr- lands län.	Jernvägar nes namn.
395·9	480·4	307·1	35·5	397·4	55·0	309·2	422·8	281·4	458·3	115·2	3·8	Transport.
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Fogelsta—Vadstena—Ödeshög (Vadstena—Ödeshög).
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Gotlands.
—	—	—	—	—	54·5	—	—	—	—	—	—	Hjo—Stenstorp.
—	—	—	—	—	27·8	—	—	—	—	—	—	Lidköping—Häkanstorp.
—	—	—	—	—	50·2	—	—	—	—	—	—	Lidköping—Skara—Stenstorp.
—	—	—	—	—	30·1	—	—	—	—	—	—	Skara—Venern.
—	—	—	—	—	28·0	—	—	—	—	—	—	Mariestad—Kinnekulle.
—	—	—	—	—	18·2	—	—	—	—	—	—	Mariestad—Moholm.
—	—	—	—	—	—	16·8	—	—	—	—	—	Filipstads norra bergslags.
—	—	—	—	—	—	72·1	—	—	—	—	—	Nordmark—Klarelfven.
—	—	—	—	—	—	14·7	—	—	—	—	—	Björndalsbron—Munkfors.
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Hvetlanda—Säfsjö.
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Uppsala—Lenna.
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Lenna—Norrtelje.
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Stockholm—Rimbo.
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Djursholm—Ösby.
—	—	—	—	—	—	—	—	—	12·0	—	—	Näs—Morshyttan.
—	—	—	—	—	5·2	—	—	—	—	—	—	Uddagården—Falköping.
—	—	—	—	35·4	2·0	—	—	—	—	—	—	Ulricehamn—Vartofta.
—	—	—	—	—	—	—	—	—	16·2	13·7	—	Vintjern—Jädraås.
—	—	—	—	—	—	—	54·5	—	—	—	—	Vikern—Möckeln.
—	—	—	—	—	—	—	33·0	—	—	—	—	Striberg—Grängen.
—	—	—	—	—	—	—	12·7	—	35·0	—	—	Säfsnäs.
—	7·0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Helsingborg—Råå med bibana.
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Kosta—Lessebo.
395·9	487·4	307·1	35·5	432·8	271·0	412·8	523·0	281·4	521·5	128·9	3·8	Summa.

Tab. 12.

Fördeining på särskilda län af under byggnad varande enskilda jernvägar samt koncessionerade, ännu icke påbörjade banor vid 1891 års slut.

Jernvägarnes namn.	Spårvidd m.	Längd km.	Stockholms stad och län.	Södermanlands län.	Östergötlands län.	Kronobergs län.	Jönköpings län.	Kalmar län.	Kristianstads län.	Malmöhus län.	Göteborgs och Bohus län.	Elfsborgs län.	Västmanlands län.	Kopparbergs län.	Gefleborgs län.	Västernorrlands län.
Mora—Venerns jernvägs bibana	1 435	27·6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	27·6	—	—
Hernösand—Sollefteå	»	98·8	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	98·8
Elmhult—Ålskult—Tingsryd	»	58·0	—	—	—	58·0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Tingsryd—Emmaboda	»	40·5	—	—	—	36·0	—	4·5	—	—	—	—	—	—	—	—
Klippan—Röstänga	»	18·7	—	—	—	—	—	—	18·5	0·2	—	—	—	—	—	—
Vittsjö—Markaryd	»	14·1	—	—	—	—	—	—	14·1	—	—	—	—	—	—	—
Skåne—Smålands (Kärrarp—Markaryd) ..	»	55·4	—	—	—	—	—	—	55·4	—	—	—	—	—	—	—
Jönköping—Vaggeryd	»	35·0	—	—	—	—	35·0	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Nyby—Eskilstuna—Södertelje med bibanor ...	»	112·92	22·0	90·92	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Göteborg—Borås	»	66·1	—	—	—	—	—	—	—	—	28·1	38·0	—	—	—	—
Vansbro—Engelsberg	»	141·96	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	18·0	123·96	—	—
Mora—Orsa	»	13·1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	13·1	—	—
Stockholm—Baggensfjärden	»	16·48	16·48	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Gefle—Bomhusudden—Löfharsudden	»	7·0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7·0	—
Höganäs—Mölle	»	9·76	—	—	—	—	—	—	9·76	—	—	—	—	—	—	—
Limmared—Åsunden	0·890	12·8	—	—	—	—	—	—	—	—	—	12·8	—	—	—	—
Roslagstull—Djursholm	»	8·7	8·7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Fogelsta—Linköping	»	39·3	—	—	39·3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Rimbo—Skebo	»	34·22	34·22	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Norrtelje—Broby	»	21·9	21·9	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lillsjödalen—Fogelfors	»	9·92	—	—	—	—	—	9·92	—	—	—	—	—	—	—	—
Norrköping—Söderköping med bibana	»	62·38	—	—	62·38	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Summa	—	904·64	103·3	90·92	101·68	94·0	35·0	14·42	97·76	0·2	28·1	50·8	18·0	164·66	7·0	98·8